

12.) Victor Iamandi (subsecretar Interne) , răspuns la interpelări, 10 mart.'34.....	19
▣ Politica școlară.....	19
▣ Naționaliștii.....	19
▣ „ Problema tineretului de profesie ”.....	19
▣ Garda de Fier (nenumită).....	20
13.) Legea stării de asediu , în discuția Camerei , 13 martie '34.....	20
a.)Călinescu.....	20
/ Garda de Fier.....	20
Aplicarea legii.....	21
13.b) P.Petrescu (PRȚ -Iunian) (p. 767 - 768).....	21
▣ Greșeli în politica școlară.....	21
▣ Problema tineretului intelectual.....	21
13.c) H.Aznavorian - concluzii ;.....	22
▣ Regimul democratic.....	22
▣ Libertatea opiniilor.....	22
▣ Pasiunile naționaliste.....	22
▣ Violența	22
▣ Complicități oculte Replică lui Călinescu.....	22
▣ Propagandă mincinoasă.....	22
▣ Incitare la crimă - CZCodreanu ; Girul lui Nae Ionescu ;.....	22
▣ Necesitatea cenzurii.....	23
14) Ordonanța definitivă în procesul asasinatului de la Sinaia , 10 mart.'34.....	23
▣ Inculpații.....	24
▣ Complotiștii.....	24
▣ Complicii.....	25
▣ Planurile Gărzii de Fier.....	26
▣ Organizarea Gărzii de Fier.....	27
▣ Atentate și acte de teroare.....	28
▣ Echipele morții.....	29
▣ Intelectualii și Garda de Fier	29
▣"Sfătătorii" lui CZCodreanu.....	29
▣ Concluzia : complot !.....	29
▣ Concluzie : lovitură de stat.....	30
▣ Complicitățile . Încadrarea juridică.....	30
▣ Intelectuali în sprijinul Gărzii.....	31
▣ Ziarele " Cuvântul " și "Calendarul ".....	31
▣ Nae Ionescu , Nichifor Crainic.....	31
15) Procesul asasinatului de la Sinaia .Implicații în proces. Eliberații. 15 mart.'34.....	34
▣ Au fost trimiși în judecată sub stare de arest :.....	34
▣ Puși în libertate.....	35
▣ Procesul.....	35
▣ Regimul deținuților.....	35
▣Accesul publicului la proces.....	35
16.) Viață cultural -artistică (spre ex.) , mart.'34.....	35
17.) Adunarea Generală a presei române, 18 mart.'34.....	36
18) Procesul Gărzii de Fier,19 mart - 6 apr.'34.....	36
▣ Ziua a IX-a , 30 mart.'34.....	38
▣ Ziua a X - a , 30 mart.'34.....	39
▣ Sentința în procesul asasinării lui Duca / 6 apr.'34("Adevărul " , 7 apr.34).....	40
19.) Parlamentul -// ridicarea stării de asediu și a cenzurii // , 21 mart.'34.....	40
20.) Viață cultural -științifică (spre ex.) , 24 mart.'34.....	40
21.) "Cazul Stere " , // Părerii // Radu C.Brumă, 25 mart.'34.....	41
Radu C.Brumă / 25 mart.'34, retro '.....	41
▣ Stere - războiul - Puterile Centrale.....	42
▣ Stere - revoluția rusă - unirea Basarabiei.....	42
▣ Stere - reprezentant al Basarabiei.....	42

▣ Stere - lider al Partidului Țărănesc.....	42
▣ Stere - persoană indezirabilă	42
▣ Resuscitarea cazului Stere.....	43
▣ Soluția ? : retragerea din viața politică !.....	43
▣ C.Stere - animator cultural- literar.....	43
22.) M.Ghelmegeanu , comunicare : facultatea de Agronomie , Chișinău, 27 mart.'34.....	43
23.) Pamfil Șeicaru , la Legea pentru protejarea industriei naționale, 27 mart.'34.....	44
▣ Protecția producătorilor.....	44
▣ Protecția consumatorilor.....	44
▣ Legea.....	44
▣ Valoarea " tehnicienilor " în guvernare.....	44
▣ Ministrul Teodorescu	45
▣ PNL și legea.....	45
▣ Protejarea muncii naționale	45
▣ Legea - concluzie.....	46
24.) Congresul profesorilor de l.germană , 2 apr.'34.....	46
25.) Evenimente artistice -culturale - științifice , apr.'34.....	46
▣ A.) Anunțarea proiectelor de legi, interpelări, comunicări , 30 mart -4 apr.'34.....	47
26.) , Senat (2 apr.) , Cameră (4 apr.'34).....	48
Expunerea / 2, 4 apr.'34.....	48
▣ Măsurile preventive : funcționari, studenți, elevi	48
26.a) Armand Călinescu , discurs la lege, 5 apr.'34.....	48
▣ " Ideea națională "	48
▣ Responsabilitatea partidelor.....	48
▣ " Problema tineretului ".....	49
26.b) CCGiurăscu (PNL-geogist) , la 5 apr.'34.....	49
▣ Învățămintul și cultura românească.....	49
▣ Înstrăinarea păturii intelectuale.....	49
▣ Presa de " stânga" și de "dreapta".....	50
▣ Întreținerea atmosferei de tulburare.....	50
26.c) Pamfil Șeicaru , la , 5 apr.'34.....	51
▣ Legea Vict. Antonescu.....	51
▣ Războiul = apusul democrației.....	51
▣ Războiul = sfârșitul liberalismului economic.....	52
▣ Regimurile postbelice - consecințe ale războiului.....	52
▣ Regim autoritarist : Rusia.....	52
▣ Consecințele războiului.....	53
▣ Influența revoluțiunii bolșevice.....	53
▣ Democrația italiană.....	53
▣ Fascismul.Mussolini.....	53
▣ Democrația " Weimar".....	54
▣ Revoluția hitleristă.....	54
▣ Regimuri autoritare.....	54
▣ Regimuri democratice.....	54
▣ Duplicitatea - imoralitate politică.....	55
▣ Legea Antonescu.....	55
▣ Viciul organic al democrației : demagogia	55
▣ Legea Antonescu = ariergarda democrației.....	55
▣ Apărarea monarhiei și parlamentului (ex-art.14).....	55
▣ Legea Antonescu : Societățile secrete (art 13, ex-12).....	56
▣ Francmasoneria.....	56
▣ Politica externă.....	57
▣ Conștiința pericolelor.....	58
▣ Răspunderea guvernanților	58
▣ Invitație la ...regim autoritar	58
▣ Invitație la ... eroism.....	58

▫ Legea - concluzie.....	58
26.d) I.Petrovici (PNA) discurs la , 5 apr.'34.....	59
▫ Legea = represiunea tineretului studios.....	59
26.e) Aurelian Bentoiu (raportor) , ...	59
▫ În apărarea legii.....	60
▫ Dictatură ? Democrație ?.....	60
▫ Legea apărării statului.....	60
▫ Legea apărării.....	61
▫	61
▫ Legile de represiune.....	61
27.) Legea asanării datoriilor agricole și urbane , 2- 3 apr.'34.....	62
▫ Matrapazlăcuri demascate reciproc.....	63
* Notă.Al Popescu -Necșești / 2 apr.'34 - Intervenție.....	64
▫ Banca Blank și acțiunile " Universului "	64
27.b) Gr.Iunian (PRȚ).....	65
▫ Descătușarea agriculturii ? !.....	65
▫ Randamentul agricol.....	65
28) Modificarea art. din (din 15 mai '28 -PNȚ ;.....	67
C.Angelescu / 16 apr.'34.....	67
▫ Importanța învățământului secundar.....	67
▫ Evoluția bacalaureatului.....	67
▫ Legea C.Angelescu.....	68
29.) Legea ptr.Oficiul de Educație al Tineretului Român , 27 - 28 apr.'34.....	68
29 a) R.Lascu - M.Condrus - polemică la lege.....	68
▫ Instituția OETR.....	68
Notă *	69
M.Condrus / 28 apr.'34.....	69
▫ MSRegele - în fruntea OETR.....	69
29.b) Petre Andrei (PNȚ) - dr.C.Angelescu (ministru) - polemică la lege.....	69
▫ Procedura parlamentară.....	69
▫ Conflictul dintre generații.....	70
▫ Generația nouă = generație tarată , nevrozată.....	70
▫ Legea OETR.....	70
▫ Abuz parlamentar.....	71
▫ Răbdarea opoziției.....	71
▫ Forțarea majorității.....	71
▫ OETR.....	72
29.c) dr.C.Angelescu (ministru).....	72
▫ Educația și școala.....	72
▫ Scopul OERT.....	72
▫ Regele și OETR.....	73
29.c)ACCuza (LANC) / 27 apr.'34.....	73
▫ OETR.....	73
▫ Instituție deasupra partidelor	73
▫ OETR - observații.....	74
▫ Sportul = dezorganizarea tineretului.....	74
▫ Școala	75
▫ Cugetarea și simțirea.....	75
▫ Educația religioasă.....	75
▫ Monstruozitatea Vechiului Testament.....	75
30) Legea pregătirii premilitare ,28 apr.'34.....	76
30 c) Pamfil Șeicaru ("Curentul ").....	76
▫ Premilităria = necesitate organică.....	76
▫ Legea - timidă, ezitantă.....	76
▫ Legea premilitară = sfârșitul statului liberal-democrat.....	77

▣ Modelul legii : legile lui ... Mussolini, Stalin, Hitler	77
▣ Incapacitatea de mobilizare a tineretului.....	77
▣ Lipsa unui ideal	77
▣ Mantalitatea tineretului.....	78
▣ Lipsa unui ideal.....	78
▣ Legea premilităriei.....	78
▣ Tineretul : tentația eroismului ; gelozia ; lipsa unui crez ;.....	78
▣ Datoria părinților : reconciliere ; iertare ; smerenie	78
▣ Reconciliere condiționată între generații.....	79
▣ Așteptarea idealului.....	79
▣ Așteptarea efectului legii.....	79
▣ Elogiu sistemelor educative totalitare	80
▣ Italia fascistă, Germania hitleristă, Rusia bolșevică.....	80
▣ Legea premilitară.....	81
▣ Apărarea hotarelor	81
▣ Critica procedurii parlamentare.....	81
31.) în dezbaterile parlamentului, 28 apr.'34.....	82
Șeicaru / 28 apr.'34.....	82
▣ Skoda - Seletzki.....	82
▣ Starea înzestrării armatei.....	82
▣ Răspunderile.....	82
32.) " Hauptmann Goering la instrucția publică" , 16 iun.'34.....	83
-----	83
Guvern Tătărescu . Legislație PNL. Sesiunea extraordinară. 14 iun. '34.....	83
-----	83
33.) Legea protejării elementului românesc în întreprinderi, 2 iul.'34.....	83
33.a) N.Rizescu - Brănești , (DAD, MO 12, 2 iul.'34, p. 859- 860).....	83
▣ Industriașul român.....	83
▣ Școli de maiștri industriali !.....	84
33.b) Pamfil Șeicaru ( ) , 2 iul.'34.....	84
▣ Legea Teodorescu.....	84
▣ Români = cetățeni români ?.....	84
▣ Minoritarii = români ?.....	84
▣ Limba registrelor - limba română ?.....	85
33.c) Romulus Seișanu (, Lga Antirevizionistă) , 3 iul.'34.....	85
34.) Gh.Tătărescu (prim ministru) ; Dinu Brătianu (scrisoare) , Târgu Jiu, 23 aug.'34.....	85
▣ Cultura.....	86
▣ Lichidarea analfabetismului.....	86
35.) I Valaori (secretar g-ral minister.Instrucțiunii) , g-ral Alimănescu , consfătuire , 24 aug.'34.....	86
-----	86
36.) Iul.Moldovan (președ.) , Congresul Tg. Mureș, 8 sept.'34.....	86
▣ Problemele	87
37.) I.Mihalache, congresul regional PNȚ, vechiul regat / stat țărănesc / , 9 sept.'34.....	87
38.) MS Regele, Gh.Tătărescu ,la , 10 sept.'34.....	87
39.) dr.Angelescu, Al.Lapedatu , festivități culturale, Târnava Mare, Sighișoara , 1 oct.'34.....	87
40.) Th.Avram , / români, unguri , sași / 1934 - 1935.....	88
▣ " Transilvanismul".....	88
▣ Polemicile româno-maghiaro -germane.....	88
-----	90
Guvern Tătărescu . Legislatura PNL. Sesiunea a II-a ordinară. 15 nov.'34 - 20 apr.'35.....	90
-----	90
41.) Deschiderea sesiunii . , 15 nov.'34.....	90
42.) C.A. Tătărănu (raportor) , , 26 nov.'34.....	90
43.) I.Hudiță , interpelare : grup de prof."terorist" la Iași ,/ Oțetea / , 26 nov.'34.....	90
44.) Victor Motogna (PNȚ) , discurs la mesaj, 30 nov.'34.....	91
45.) Pamfil Șeicaru (" Curentul ") , discurs comemorativ, 1 dec.'34.....	92

46.)L.Mrazek (Academia Română), discurs comemorativ, Senat , 1 dec.'34.....	93
47) A.C.Cuza (LANC) , discurs la mesaj, 14 dec.'34.....	94
▣ Parlament, parlamentarism.....	94
▣ Modificarea legii învățământului tehnic.....	94
▣ Aplicarea legii protecției muncii naționale.....	94
▣ Reforma învățământul religios ".....	94
▣ Cenzura.....	95
48.) Cenzurarea .Partidele politice condamnă cenzura , 14 dec.'34.....	97
" / 14 dec.'34.....	98
▣ Atmosfera, scandalul.....	98
a) Al.Popescu -Necșești / 14 dec.'34.....	98
▣ Cenzura = regim intolerabil libertății presei.....	98
▣ Demersuri.....	99
▣ Numirea lui Antonescu la MSt M.....	99
▣ Numirea lui Samsonovici la MSt M.....	100
▣ Comunicare :.....	100
▣ Libertatea presei și parlamentului !.....	100
b) Gral Paul Angelescu / 14 dec.'34.....	101
▣ Răspuns.....	101
c) Al.Popescu -Necșești /.....	101
▣ Replică.....	101
d.) Virgil Madgearu / 14 dec.'34.....	101
▣ Injoncțiuni în lucrările parlamentului	102
▣ Șefia M.St.M.....	102
▣ PNL - Antonescu - Samsonovici.....	102
e) Dr.Lupu / 14 dec.'34.....	102
▣ Răspunsul g-ral Angelescu =.....	102
▣ Nesocotirea Parlamentului.....	102
▣ Desființarea cenzurei.....	103
▣ "Universul ".....	103
f.) George Brătianu / 14 dec.'34.....	104
▣ Declarație.....	104
g) Victor Iamandi (ministru de stat).....	104
▣ Răspuns	104
h) Dinu Brătianu.....	104
▣ PNL și Armata.....	104
▣ Antonescu - Samsonovici.....	104
i) Gh.Tătărăscu / 14 dec.'34.....	105
▣ Competențele politice.....	105
▣ Competențele militare.....	105
▣ Guvernul rămâne !.....	106
j.) Popescu- Necșești.....	106
▣ Replică lui Tătărăscu.....	107
k) I. Mihalache / 14 dec.'34.....	107
▣ Încredere în generali.....	107
▣ Îngrijorare pentru armată.....	107
▣ Cenzura.....	108
▣ Răspunderile.....	108
l.) dr.Lupu.....	108
▣ Replică lui Tătărăscu.....	108
▣ Armata	108
▣ Cenzura	109

Gvern IGDuca .14 nov.'33

Alegeri . 20, 22 dec.'33

Asasinarea lui Duca, 29 dec.'34

Gvern Gh.Tătărăscu , 5 ian.'34

1.) PEN-Clubul român : "Intelectualii români și excesele din Germania" , 13 nov.'33

("Dimineața" , an 29, nr. 9471, 13 nov.' 33 + foto **Victor Eftimiu** -președ.)

PEN-Cluburile erau socotite **cea mai înaltă societate internațională a intelectualilor de pe glob**.Inițialele indică : **Poeți , Eseiști , Noveliști -romanicieri .**

Sediul central era la Londra. Președintele PEN Clubului internațional fusese **Galsworthy** , laureat al premiului Nobel, recent decedat .

Președ. PEN-Clubului român, era **Victor Eftimiu**.

La ultima adunare generală a PEN Clubului :

/ S-au ales noii membrii : **prof.dr.I.Cantacuzino, I.Petrovici, prof.Al.Tzigara -Samurcaș, N.Herăscu, Paul Zarifopol , arh.Gh.Cantacuzino .**

/ S-a discutat chestiunea **persecuțiilor** la care sunt supuși **intelectualii evrei din Germania .**

Prof.I.Sân-Giorgiu a dat citire la două telegrame a **PEN-cluburilor de la Londra și Berlin .**

Telegrama de la Londra - exprima îngrijorarea privitoare la evenimentele din Germania.

Scrisoarea de la Berlin - afirma că nu trebuiau ascultate zvonurile privind situația din Germania.

/ **Discuțiile din PEN -Clubul român** au fost prelungite și aprinse, majoritatea scriitorilor cerând **o atitudine fermă împotriva spiritului intolerant din Germania** ; că scrisoarea din Germania poartă doar semnătura casierului , ceilalți membri, în frunte cu președintele, fiind șterși de pe antet

Eug.Filotti (membru PEN-Club, dir.gral al Presei) a fost însărcinat cu redactarea scrisorii de răspuns PEN-Clubului -englez , în care să ceară informații mai detaliate.

/ Chestiunea persecuțiilor hitleriste se va pune la **Congresului anual al PEN-Cluburilor** , ce urama să se țină foarte curând la Raguza (Iugoslavia)

La Congresul de la Raguza , din partea României :

Victor Eftimiu [PNT] și Sân-Giorgiu(oficialii) ;

I.Petrovici [PNA] , Emanuel Bucuța (secretar general la Minister) ,

Corneliu Moldovanu (președ. Societății Scriitorilor) ,

Liviu Rebreanu, Ion Pillat [PNL] , ș.a.ș.a. și **membri ai secției maghiare .**

PEN-Clubul român / 13 nov.'33

2.) Suspendarea ziarelor "Calendarul " și "Mișcarea " , 23 nov.' 33

Comunicatul "Uniunii ziaristilor profesioniști" .

H ("Universul " , 24 nov.'33)

Gvernul a suspendat pe câte 15 zile cele două ziare , argumentând că **propagau idei menite să turbure liniștea țării**.

"Socotim rea măsura suspendării unor ziare .Sunt destule texte în legile existente care pedepsesc pe cei care abuzează de libertatea scrisului, iar dacă procedura nu este destul de rapidă, guvernul nu are decât să vină -dacă socotește necesar - cu accelerarea judecătii în materie de presă . Suspendarea ziarelor nu servește deloc scopului urmărit de guvern și nu contribuie cu nimic la menținerea liniștii și ordinii în țară. "

"Uniunea ziaristilor profesioniști" a transmis un **Comunicat :**

< Uniunea ziaristilor profesioniști **sesizată de membrii ei** care lucrează la redacția ziarelor "Calendarul " și " Mișcarea" suspendate de guvern pe 15 zile,

Socotește măsura suspendării unor ziare ca o gravă atingere a principiului libertății presei, a intereselor morale și materiale ale ziarelor și o lovitură dată breslei condeiului. Menține punctul de vedere al răspunderii individuale , întrucât legile țării prevăd sancțiuni împotriva celor care ar abuza de libertatea scrisului. Protestează împotriva perpetuării sistemului dăunător al suspendării ziarelor - sistem practicat , din nenorocire , și de guvernele precedente - și cere guvernului intrarea în legalitate și renunțarea la un mijloc abuziv de oprimare ">
Suspendare de ziare / 23 nov.'33

3.) Universul" : Agenții antisemitismului , 21 dec.'33

("Universul " , an 50, nr. 349, 21 dec.'33)

// presa de conivență și inspirație evreească : " Dimineața " și " Adevărul " //

// boicotarea P.N.Evreesc //

[LD : trebuie să iau în considerare și exagerările , campaniile virulente ale numitei prese dir. Celor două ziare Aristide Blank]

În nr. trecut , "Universul" arăta că

adevărații provocatori ai antisemitismului sunt cei de la o "anumită presă" , care țipă pe zeci de coloane când e arestat vreun **comunist , coreligionar al celor de la pomenitele foi, dar nu găsesc un cuvânt de protest când cei molestați sunt români care fac parte din organizațiile ce nu convin conducătorilor anumitei prese.**

Și făceau paralela : **muțenia** lor când a fost vorba de cele suferite de membrii "Gărzii de Fier" și **protestul imediat** când , din joacă , doi -trei studenți au lovit cu zăpadă câțiva coreligionari de-ai anumiților ziariști .

"Dimineața " sare friptă și răspunde talmudic cu o întrebare :

< Crede "Universul" că guvernul a făcut bine sau a făcut rău dizolvând Garda de Fier?>

Nu se poate ca "Dimineața" să nu fi luat cunoștință de **articolul în care directorul nostru [Stelian Popescu] își spunea clar și categoric părerea în privința dizolvării Gărzii de Fier .**
[-----]

Înșiși evreii confirmă rolul suspect al profitorilor reali ai vrajbei perfid întreținută între creștini și evrei . "Universul" a publica **Comunicatul trimis de P.N.Evreesc :**

Av.Mișu Weissmann , fost deputat, a făcut un istoric al **tratatelor dintre guvern și partidul evreesc** , arătând că **guvernul a refuzat să acorde evreimii dreptul de a-și crea o reprezentanță parlamentară** . Vorbitorul a **criticat atitudinea ziarelor Adevărul și Dimineața** , care , publicând un apel îndreptat împotriva partidului evreesc, a refuzat să publice răspunsul acestuia din urmă .

O datorie de elementară obiectivitate era să înregistreze întâmpinarea partidului evreesc.

D.Leventer atacă vehement pe aceia cari au semnat un **Appel împotriva partidului evreesc** și spune că ei sunt **formați din evrei botezați , renegați** , cari au rupt de mult orice legătură cu poporul evreu și, în consecință, **nu au dreptul să dea directive politice populației evrești.**

[-----]

Dr. R.Bauberger , a **atăcat pe cei care au lovit pe la spate în partidul evreesc** , arătând că **Adevărul și Dimineața** , întreținute din bani evrești, **trebuie să-și schimbe atitudinea față de partidul evreesc.**

[-----]

Cei de la anumita presă , **vânează numai banii evrești** , pentru că în sufletul lor **urâsc de moarte pe evrei**. Ca să le stoarcă banii, ei s-au erijat numai de formă ca apărători ai evreimii , **inventând fără pudoare persecuții și mișcări** [-----] "

Universul despre Adevărul și Dimineața / 21 dec.'33

---

4) Gh.Tătăărăscu , Programul guvernului // expunere radio // , 21 ian.'34

("Adevărul" , an 48, nr. 15.354, 23 ian.'34)

21ian., duminică, ora 9 seara , cuvântare radio .

[-----]

Gh.Tătărăscu / 21 ian.'34

▣ Programul guvernului Tătărăscu : Programul de guvernare " Duca"

" Ion Duca a căzut . Destinul a voit să fiu omul menit să ridic dintr-un lac de sânge programul pe care voia să-l înfăptuiască pentru întărirea țării.

L-am ridicat , cinstit de încrederea suveranului și susținut de încrederea unui partid, care astăzi reprezintă o nouă nădejde supremă și, împreună cu toți colaboratorii mei , ne înfățișăm țării , **hotărâți să ducem mai departe marea operă începută.** Nu ne ascundem și nu ascundem țării nici una din dificultățile care stau în fața noastră."

[-----]

Gh.Tătărăscu / 21 ian.'34

▣ Muncă și disciplină

[LD :Tabloul economic - sumbru ; soluțiile - realiste , nepopuliste ; tonul - grav, constructiv]

"Iată-ne programul. În ce spirit îl vom realiza ?

În cadrul căror credințe și îndrumări generale îl vom aplica ?

Țara are dreptul să fie lămurită. [-----]

" Ființa fizică a poporului nostru e astăzi amenințată prin înfricoșătoarea dezvoltare a boiilor sociale . În fața acestor amenințări, nu s-a organizat încă **decât o slabă rezistență.**

Numai un efort organizat al întregii colectivități poate stăvili primejdia.

" Analafabetismul , cu toată cohorta lui de scăderi și de amenințări , constituie un adevărat flagel. Numărul știitorilor de carte este în declin [!!!] , sporește în schimb numărul delicvenților ;armata ordinii se micșorează [!!!] în timp ce armata dezordinii amenință să crească ." [-----]

"Viața spirituală a țării așteaptă intervenția aceleiași ordine de muncă constructivă.

Săliile de cursuri și laboratoarele încep să se golească ,

iar strade se populează tot mai mult sub acțiunea toxică a agitatorilor de profesie .

Munca cinstită începe să fie nesocotită ; iar interesul opiniei publice e atras tot mai mult de îndrăzneala care străbate de arivismul care trumfă ."

În ordinea materială zdruncinată de urmările tuturor crizelor,

în ordinea morală clătinată de răsturnarea tuturor valorilor,

normalizarea nu poate fi obținută decât printr-un nou **suflu de creație** , susținut prin **muncă, ordine și disciplină."**

Gh.Tătărăscu / 21 ian.'34

▣ Locul și rolul elitelor .

" Înțelegem să creem acest suflu, care va stăpâni programul nostru ; și înțelegem să-l creem cu concursul tuturor conștiințelor luminate , pe care le chemăm pentru ca să colaboreze cu noi la această operă.

Operă săvârșită de un partid , dar operă națională

executată în pasul vremurilor pe care le trăim !

Noi chemăm la această operă de colaborare pe **toți fruntașii și cărturarii orașelor și satelor**

pentru ca prin sfatul și pildele lor , să îndrumeze întreg poporul pe drumul cel nou al muncii rodnice. **Noi chemăm toată clasa intelectuală** a țării să se înșire lângă noi, în această luptă de refacere națională . Țara nu poate , nu trebuie să fie condusă **decât de elitele ei,**

de aceste **elite de cugetare , de muncă și de talent,** care , peste deosebire de clase, asigură în adevăratele democrații , **triumful meritului , triumful binelui obștesc."**

Tătărăscu / 21 febr.'34

5.)Deputați gazetari, profesori, scriitori // la validări // , Ad.Deputaților, febr.'34

Deputații pe profesii :

164	avocați	3	notari publici
56	"dascăli" - prof. mari și mici	3	dir.de Bancă
25	"agricultori "	3	pensionari
17	medici	3	ofițeri rezervă
12	ingineri	2	viticultori
12	" proprietari "	1	geolog
11	ziariști	1	poet (Goga? Pillat ?)
8	comercianți	1	romancier (Cezar Petrescu)
5	industriași	1	sculptor (Oscar Han)
5	clerici	56	încă nedeclarați

6.) Viața cultural-artistică a Bucureștiului (spre ex.) , 10 febr.'34

("Universul" ,"Dimineața" ,"Lupta" ș.a. , febr.- mart. '34)

/ Cezar Papacostea conferențiază despre "Odiseea" (Fundația Carol I)

/ La teatrul "Regina Maria" - piesa "Conflictul" de Max Alsberg

În distribuție : Lucia Sturdza-Bulandra, Ion Manolescu, Al.Finți ...

/ La Teatrul Național : "Richard al III-lea " .Interpretat de Ciprian.

/ La teatrul de revistă "Alhambra" ... "Alhambra guvernează " , la a 70-a aniversare .

/ La teatrul de comedie , piesa lui Mușatescu "Escu ... " mare succes ...

/ La teatrul "Ventura" ... "Îngerul " .Interpreți : George Vraca, Marieta Anca, Tantzî Cocea ș.a.

/ La teatrul " Venura " ... "Crimă și pedeapsă " , de Gaston Baty, după Dostoievski

George Vraca- Rascolnicov ; Timică -marmelodoff ; Silvia Dumitrescu , Eug.Popovici,

Tantzî Gheorghiu etc.Spectacolul lăsat impresii copleșitoare .

/ Teatrul "Iancovescu " , "Împăratul " ,

/ Opera română: "Mireasa vândută ; Aida ;

/ Comedia muzicală "Miss Viteza" , cu Leny Caler se întorceau din turneu internațional

/ Corul celor 50 de cazaci de pe Don,dirijor Jaroff , mare concert (Sala Roxy)

/ Sala Dalles : ultimul concert al integralei "quartetelor Beethoven ;

/ Expoziții : de covoare, dna Prie din Rășinari (sala " Universul") ;

de pictură, N.Stoica, ș.a. (sala Atheneului)

de pictură , St.Constantinescu ș.a. (Casa de artă Mozart) ș.a., ș.a.

/ **Spicuri din program radio** per ex , 12 mart.) :

Radio jurnal ; știri ; de vorbă cu sătenii ; viața satului ; cum să hrănim păsările ;

viața culturală a Bucovinei ;despre poeți ; sport ;

Muzică ușoară ; Muzică simfonică + poezie românească și străină

(orchestra Radio și mari orchestre din Roma, Praga, Viena, Berlin, Paris, ș.a.)

Muzică de operă ; Muzică lăutărească (orchestra Sibiceanu ș.a.)

/ Serata Asociației reprezent. presei străine, sub patronajul MSRegelui

(saloanele Athénee Palace)

/ Societatea " Principele Mircea" :ceai costumă , în saloanele P. Poporului (Casa Frascati)

/ Asociația studenților de la Drept : balul "Dreptului" (saloanele Athénee Palace)

/ Balul anual al patronilor croitori (sala Roxy)

/ Asociația ialomițenilor -bucureșteni : festival și bal (sala Eintracht)

▣ Implicarea intelectualilor în acțiunea teroristă a Gărzii Vezi fișier G de F

▣ Represiunea asupra Gărzii de Fier : arestări, implicare în proces

▣ Poziția partidelor față de mișcările extremiste de stânga și dreapta

---

7.a) prof.**C.Nedelcu** , **inspector g-ral al Cercetașilor României** , **martie '34**

(Rev. " Parlamentul românesc " , an V, nr. 136.140 , martie 1934, p. 69)

[**LD : asata pentru că nu am alte documente privind această cercetășie ... din care se va naște străjeria**]

Cercetășia a luat ființă în 1908, în Anglia.

În România primele echipe de cercetași au apărut simultan la **Sinaia, Brașov și Blaj.**

La Sinaia, primii cercetași ai României, printre care erau și **principii regali Carol și Nicolae**, au avut **binecuvântarea regelui Carol I**, care a saluta noua instituție **ca o "școală a caracterului"**.

/ **În 1914**, instituția se constituie legal, cu numele de **"Asociația Cercetașilor Români"**,

sub **comanda principelui Carol**, moștenitorul Tronului ,

luând avânt în toată țara , cu punct culminant în timpul războiului.

/Cercetășia română a avut norocul să găsească ocrotirea generoasă a Familiei Regale, sprijinul activ al autorităților școlare , interesul viu al tineretului.

/ Organizează "drumuri" de-a lungul și dealatul României , organizând cohortele cercetășești în toate centrele țării ; pregătește instructori și comandanți ; face excursii .

/ **vara 1915** - în Delta Dunării , prima mare **întrunire a tuturor comandanților cohortelor.**

/ **mai 1916** - **a doua mare consfătuire** , a **Legiunii cercetășești** , București, tabăra de la

Șoseala marea serbare asistă Regele Ferdinand, guvernul, autorități etc etc ...

/ **în timpul războiului**, detașamentele cercetășești activează pe lângă serviciile auxiliare militare.

la retragerea armatei, cercetașii urmează trupele, trăind în "colonii "

(Golești -Vaslui ; Sculeni -Iași)

Cercetașii Români / 1901- 1916

7.b) **Al.Ieșan (PNL-tineret)** ,**discurs la mesaj, 1 mart.'34**

(DAD, MO 15, șed. din 1 mart.'34, p. 531-532)

Studenții de la universitatea Cernăuți - rector **prof.I.Nistor** , actual ministru-

afară de studii, fac **pilotaj, agricultură** . (pe terenul univ, pentru cantină)

Faimoasa **"autonomie universitară"** și **"libertatea academică"** , trebuie să-și găsească expresia în **activități intensive**, cu **simț de răspundere**, angajarea în **munci disciplinate** .

PNL sprijină tineretul, **dar ... trebuie să supravegheze cu rigoare pornirile nechibzuite , alimentate de instigatori .**

---

8) **prof.N.Bănescu (raportor R. la Mesaj)** , **discurs conclusiv, Senat , 2 mart.'34**

("Universul " , an 51, nr.61, 4 mart.'34)

Politica școlară trebuie să fie **mai presus de politica de partid** , să treacă peste interesul tuturor.**Trebuie să pună pe gânduri situația titraților** , care nu-și mai găsesc întrebuintare.

Ar fi bine să **ne lipsim de înaltele Academii agricole** , asimilate cu **Universitățile**,

și **să le înlocuim cu școli elementare de agricultură.**

Să pregătim un **învățământ tehnic, pentru cariere sociale** .

N.Bănescu / 2 mart-'34

9.) **Oct.Goga (PNA)** , **Interpelare , 3 mart.'34**

" Rolul nefast al elementelor neromânești din întreprinderile statului , cele particulare și profesiile libere "

Adresată prim-ministrului, ministr. Interne, ministr. Apărării Naț.

Conduce dezbateră : NNSăveanu

(DAD, MO 17, șed. din 3 mart.'34, p. 568- 579)

/ stare de spirit / psihologie românească : toleranța / Hotărârea Alba-Iulia / Tratatul de pace /
/ "demobilizarea" națională / Constituția liberală / legislația păgubitoare / legea administrativă /
/ rețeaua bancară / industria înstrăinată / instituțiile culturale : școală, carte, presă, cinema, radio /
/ protejarea muncii românești : contabili , farmaciști, medici, ingineri , funcționari , studenți /
/ capitalul străin / societățile petrolifere / întreprinderi de stat : Poștă, Telefoane, CFR /

[LD : discurs consistent oglindind asumarea unei **platforme naționaliste intransigente.**

Discurs scrupulos elaborat , **patriotic , patetic , copleșitor , acuzator .**

Structurat ca o **demonstrație privind incapacitatea românilor** de a-și lua în stăpânire
administrarea țării și avuția națională . **Teza înstrăinării** , argumentată exclusiv pe statistici
și personalizată cu liste de funcțiuni pe etnii , în instituții de stat și particulare .

Acuzarea liberalismului legislativ și instituțional , lipsit de componenta apărării intereselor
naționale . Ascultat de parlamentari, **fără a declanșa replici și contraargumente** ,
ca urmare a unei conduite deliberat asumate de către majoritatea PNL ,
de a nu se lăsa antrenată în polemici contra productive.

Oglindind o stare de spirit reală în societatea românească , bântuită de efectele crizei
economice și de neîncredere în clasa politică dirigentă ;

semnalând lacune și consecințe nefaste de ordin legislativ și administrativ ;

scoțând la suprafață anomalii care se cereau rezolvate ;

exprimând preocuparea pentru protejarea muncii românești - în atenția clasei politice .

Accentul xenofobe, antisemite , chiar dacă **nu vor capta interesul Gărzii de Fier** ,
vor netezi **calea spre fuziune cu LANC-ul cuzist** .

Atmosfera parlamentară mi-a lăsat impresia unui **tacit consimțământ liberal** ,
pentru **lansarea chestiunii de fond - naționalism economic** - având în vedere
intențiile legislative preconizate de guvernarea liberală.

Adică ... ceva de genul ... arătării pisicii ...]

Oct.Goga / 3 mart.'34

▣ Stare de spirit .

" Dle președinte, dlor deputați, este, cred, un adevăr necontestat ,
că **sufletul românesc** , în faza lui actuală , se găsește într-o **stare de mare surescitare** .
Niciodată ca acum nu a fost o mai **cotropitoare năvală a întrebărilor** ,
în sufletul acetei țări și în conștiința publică.

" Pe toată scara socială , de sus și până jos, s-a ivit o efervescentă necunoscută încă ;
este , cum spuneam deunăzi, un fel de **cutremur molecular** ,
care angajează organismul moral al societății noastre .

Mulți și-au pus întrebarea : **de unde vine această frământare ?**

Unii, o atribuie depresiunii economice în care trăim ;

Alții , zic : sufletul românesc este agitat , fiindcă poporul acesta a așteptat o mie de ani ,
ca să aibă această întâlnire , și **de 15 ani** încă nu s-a putut elabora o **desăvârșită comunitate**
de simțire ; mai sunt încă **urmele trecutului** , care palpită pe la colțuri și , întotdeauna,
pe zidurile dărâmate , legenda spune, **se ivesc strigoii** .

Alții invocă situația noastră de **interdependență economică cu străinătatea** ;

alții cred că poporul românesc este agitat , fiindcă **partidele politice s-au înmulțit** așa de tare
încât, prezentându-se în fața mulțimii aceste diverse categorii ,

intervine o diversitate de simțire , de credință, care, în mod natural, **agită mulțimea.**

Alții spun : este o repercusiune a **frământărilor continentale** , vine de departe , din haosul
general al continentului și se repercutează și asupra noastră

În toate acestea și încă în multe altele , **există o picătură de adevăr .**

Goga /

Întrucât mă privește , însă, cercetând starea sufletească a poporului nostru

În această fază, am ajuns la constatarea că este **un fenomen cu totul nou**, **un sentiment încă necunoscut**, care **s-a ridicat la suprafață** și care astăzi angajează toate fibrele nervoase ale societății românești. Este, d-lor, cred eu, un sentiment penibil, constatarea că, **după 15 ani de Țară Românească**, de unire, care s-a născut din sânge, din lacrimi, din visuri, **constatarea, pe care o face poporul nostru, că nu este stăpân la el acasă.**"

"Poporul acesta, care în adâncimea lui, a elaborat linia de continuitate istorică a frământărilor românești, **după 15 ani** de când se practică ideea noastră de stat, uitându-se împrejur, **face descoperirea: noi suntem în țara noastră**, oarecum, **puși la o parte**; există anumite **cercuri de interes**, care **se joacă peste capul nostru**; în orice caz, **punctul arhimedic** al vieții acestui stat, azi, zic ei, **nu se găsește în mâinile noastre. Străinii** - aceasta a devenit o axiomă populară - **dețin încă cheia de boltă a vieții noastre de stat pe toate tărâmurile.**

"Această constatare nu se strigă din vârful piramidei noastre sociale; ea **pornește de jos**, vine **de la mase**, vine ca **un dicton al mulțimilor**; clasa conducătoare reprezintă oareșicum, și în această materie, ca și în multe altele, elementul de transacțiune, pe câtă vreme **instinctul popular rostește marile adevăruri**, care se aruncă în cumpăna istoriei noastre."
Goga / 3 mart.'34

▣ Psihologia poporului român

▣ Toleranța

"Când se face această constatare, ea **nu este un act de xenofobie**; să ne înțelegem de la început, **poporul nostru nu este xenofob. Psihologia poporului român refuză o ură de rasă sau o ură confesională.**

Tot trecutul nostru este **dovada toleranței**, de care s-a inspirat acest popor.

"Dacă luați **literatura populară**, care este **oglindea mentalității noastre**, veți vedea cum foarte bine **țaranul nostru**, când are a face cu un străin, **rezolvă chestiunea raportului moral, dintre el și străin, printr-o ironie ușoară, printr-o indulgentă ironie.**

"Dar **această psihologie** a poporului nostru **s-a tradus și în actele politice**, cari ne stau la îndemână, pentru a putea judeca și trage concluzii din **speciala structură a sufletului românesc.**"

[-----]

Goga / 3 mart.'34

▣ Demobilizarea națională.

▣ Liberalizarea prematură

"Într-adevăr, este o **deosebire fundamentală** între felul **cum s-a manifestat spiritul public** din Cehoslovacia și Jugoslavia **față de minorități**, și în felul cum ne-am manifestat noi.

Acolo, de la început, **s-a afirmat hotărâtoare ideea de stat**, ideea **de a stăpâni în mod categoric și definitiv pământul cucerit**, ideea **de a pune stăpânire**, dacă se cere, cu atâtea de brutalitate, **pentru a afirma caracterul național al țărilor respective.**

Acest lucru, la noi nu s-a petrecut. La noi a intervenit o **concepțiune de stat** care, după 15 ani, cari au trecut, prin consecințele ei, **se manifestă ca păgubitoare intereselor superioare ale neamului nostru.** Reamintiți-vă din primele zile ale unirii; deodată cu demobilizarea militară, **la noi s-a făcut și demobilizarea morală a poporului românesc.** Poate pierderea mare de sânge, ne-a împins spre această **mare discordare**, grație căreia noi **am întrerupt** oareșicum firul de continuitate istorică a simțirii noastre,

și, **în loc să venim cu ideea națională de stat**, pe care să o afirmăm cu toate consecințele, în spiritul nostru public, s-a ivit și **s-a propagat** în mod interesat, **ideea că este terminată opera națională** și că, pentru consolidarea de mâine, trebuie **un fel de liberalism, de egalitarism, de libertate** absolută pentru toți."

[-----]

O.Goga / 3 mart.'34

▣ **Viața spirituală, cultura.**

▣ **Școală, presă, cinema,**

"Care este **viața spirituală a acestor provincii?**

Dacă descinde cineva din tren la **Cluj, Chișinău, Cernăuți ...**

-**C.Argetoianu** : Chiar și la **Timișoara ...**

-**Goga** :... în primul moment, când ia contact cu teritoriul pe care a pus piciorul, **are impresia** că-i departe, **undeva dincolo de graniță.**

Nu aveți decât să vă duceți acolo la chioșcul care vinde gazete și veți vedea imediat care este aspectul sufletesc al acestui colț de țară.

Ei bine, noi și în această privință am fost largi, de la început.

Ce au făcut cehoslovacii, ce au făcut jugoslavii?

De la început **au desființat toate școlile minoritare**, și **au reînființat** pe urmă **unde cerea nevoia, școli cu caracter de stat.**

La noi însă, **școlile le-am lăst să treacă la confesiuni**, și atunci rezultatul este paradoxal, că avem **astăzi mai multe școli ungurești în Ardeal**, decât erau odinioară, și școlile acestea noi **le susținem**, le dăm mână de ajutor.

-**Francisc Laar** : **Nici un ban nu plătește statul român pentru școlile minoritare confesionale**. Dacă afirmați acest lucru, **spuneți o inexactitate**.

-**Goga** - **nu mai spune nimic de școlile confesionale - trece la ...**

Publicații

Periodice maghiare : **321**, din care **54 existau** înainte, s-a mărit cu încă **267**.

Timișoara : **49** de publicații periodice ... **1** exista înainte de război ;

Cluj : **76** de publicații ... **17** existau înainte ;

Cotidiane maghiare : **54**, din care **15** apăreau înainte ;

Iar noi, care am avut gazetele noastre naționale, cu pagini glorioase de apărare a elementului românesc, **toate au dispărut!** **Mai avem 4 cotidiene românești**, față de 54 maghiare !

În acest caz, **vă întreb pe dvs dacă noi dăm contravaloarea sufletească de care are nevoie populația românească din Ardeal, prin presa care o trimitem de aici?**

Din Vechiul Regat se trimit cotidiene numai din considerente de partide,

și deci **cu intoleranță de partid**, în afară de puține pagini mai obiective.

Dar noi trimitem bunăoară "**Adevărul**" și "**Dimineața**".

Credeți dvs că aceste gazete pot radia o consolidare românească și

pot să slujească la apărarea și întărirea ideii noastre de stat acolo?

Sunt convins că aceasta n-o crede nimeni.

În **Basarabia**, înainte de Unire, pe timpul rușilor, **apăreau 3 ziare rusești.**

Toți redactorii erau ruși.Acum, toți sunt evrei veniți de peste Nistru :

Moise Orestes, Leib Leibovici, Schwartzman, Elias ... D-nii aceștia sunt veniți de peste Nistru și **în bagajul lor sufletesc nu aduc decât săgeți pentru noi.**

O conștiință publică care se formează sub îndrumarea unei asemenea prese, nu poate fi îndrumată în sens național.

Goga /

Cartea ungurească din Ardeal are o extraordinară eflorescență sub stăpânirea românească .

Revista maghiară "**Pa`szortu`z**" - în românește, " Focul ciobanului " -

[**L.D : Goga le traduce direct**]

A publicat în nr. 10 / 1933, un art. cu titlul **Cei 15 ani ai cărții ungurești în Ardeal"**

< În 15 ani - cei 15 ani de dominație românească - au văzut lumina zilei **mai multe cărți maghiare , în Ardeal, decât de la 1867-1918 . >**

-Francisc Laar : "Dle Goga, este **foarte explicabil** : în timpul stăpânirii maghiare , **cărțile apăreau la Budapesta**. Prin urmare , **nu era nevoie să apară în Ardeal**. **Acum nu este aceeași situație."**

-Goga : " Dar acum **vin de la Budapesta** și sunt la dispoziția dvs , gazetele "**Pesti Naplo** "care susține revizionismul , și până acum 2 săptămâni venea "**Az Ezt** " , "**Ujsag** " , "**Magyar Hirlap** " , a venit și vin și astăzi .
(**losif Willer întrerupe ...**)

-C.Argetoianu : Explicația este că **atunci luptați [adresându-se ungarilor] cu autoritatea de stat ,acum luptați cu propaganda de presă .**

-Goga : Acestea nu le afirm eu, le afirmă scriitorul maghiar **Iancso Elemer** . Scriitorul **Gyo"rgy Layos** , în cartea lui "**Viața spirituală a maghiarismului din Ardeal** " apărută în 1926, la Budapesta , arată că **în România există 425 tipografii** , dintre care **233 în Ardeal** ; din acestea , **147 sunt maghiare** , **66 românești și 25 germane** . El spune că , în Ardeal, sunt **361 librării** , din care **225 maghiare, 80 românești și 56 germane**

Goga / '34

▣ Evreii - studenți la Iași

Pentru Basarabia, avem **studiul prof. universitar** din Cluj, **Onisifor Ghibu** , publicat în 1932 în rev. "**Arhiva pentru știința și reforma socială** " , care se ocupă cu **participarea românilor și evreilor din Basarabia** , la **Universitatea din Iași**, între **1918/ '19 - 1929** : [**L D schemă LD**]

Facultatea	Români	Evrei
Drept	426	381
Litere	156	35
Științe	529	120
Medicină	182	733
Farmacie	9	525
Total	1.306	1.794

" Dvs știți bine că **acești evrei** , ca instrumentare sufletească și ca ideologie, **nu au absolut nimic de a face cu noi**, toți sunt **îmbibați de teoriile rusești.** "

Goga / '34

▣ Evreii - studenți la Paris

Franța, pentru a menține **legăturile cu latinitatea** și a afirma **cultura franceză**, aici, în Orient, **dislocă din bugetul ei o sumă însemnată** , dând **burse studenților români la Paris.**

Aceste burse se dau prin mijlocirea unui domn **profesor Mario Roques.**

"Ei bine, am în fața mea raportul numeric de acum câțiva ani.

La peste 100 de studenți, nu sunt decât 5 elemente românești ; toți sunt evrei din Basarabia, care se duc acolo

Dvs , cei ce ați fost la Paris, aveți copii acolo, sau aveți legături cu universitatea , știți foarte bine că **aceștia au societatea lor aparte** și că **manifestările lor comuniste de la Paris**, sunt diriguite de **acești d-ni, pe care îi susține statutul francez, în calitate de studenți români la Paris.** "

Goga- lamandi / '34

▣ Evreii - la cenzură

Mai are **o notă marginală**, pentru care **cere lămuriri** , fiindcă nu răspunde de informație. I s-a comunicat de către un om serios de la cenzură că , **la cenzura din București, se găsesc 28 de evrei** , care își fac stagiul, și sunt **detașați la cenzura publicațiilor** de pe lângă **Corpul de Armată**, și a ziarelor străine , de la **Poștă.**

-**Victor Iamandi** : Inexact. Întregul personal din cenzură este alcătuit din **12 persoane**.

-**Goga** : Nu vorbesc de cenzura de ziare , ci de personalul de cenzură pentru publicațiuni , care este pe lângă Corpul II Armată și de cenzura ziarelor străine de la Poștă.

-**Iamandi** : Cenzura este aceeași și are diferite servicii .

Cenzura este sub diriguirea comandantului **Corpului II Armată** , care l-a delegat pe **colonelul Pela** , și care lucrează în numele lui.

-**Goga** : Vă rog, interesați-vă și dvs , am să mă interesez și eu ...

-**Iamandi** : Sunt în măsură să știu, și vă dezmint categoric. "

Goga / 3 mart.'34

▣ Cinematografe

" **Cinematograful**, de sigur că este o foarte importantă ramură pentru formarea conștiinței publice . În toate țările, cinematograful face serviciu de propagandă , de formare, de îndrumare , de sugestiune, și de preparare a conștiinței cetățenilor.

Am ridicat și în Camera trecută această chestiune.

M-am dus atunci la un cinematograful din **Calea Rahovei** și am văzut un film sonor , care era **unguresc**, care vorbea despre farmecul serilor de pe Pustă, și care se termina cu **imnul maghiar** .

Atunci m-am întrebat dacă **acest cinematograful** face un cât de puțin **serviciu ideii de stat** ?

M-am întrebat cine sunt acei care introduc filmele din străinătate ,

și am constatat că sunt **40 de societăți cinematografice**, din care **2 sunt românești**.

-**I. Modreanu** : Vinovată este Comisiunea .

-**Goga** : Comisiunea trebuie să supravegheze filmele care se introduc, dar **aceste filme se comandă de casele de filme**.

Iată Comitetul Asociației Funcționarilor acestor Case de filme :

Președinte - **Andronescu** ; vicepreșed. - **Wagner** ;

Membri : **Fenster, Iuster, Kelerman, Weiss, Leibovici** etc. etc.

Iată galeria "**cinematografiștilor**" din Federație : **Nunucă Protopoescu** (președinte) ;

apoi : **Pauker, Palugai, Calman, Weinberg, Șaraga** etc etc ...

Aceeași situație în presa cinematografică ... [-----]

Goga / 3 mart.'34

▣ Profesiunile libere

▣ Ziarisții

Citează din Tabloul **Casei de retragere și pensii** a ziarisților (31 mart.'33) , unde sunt dați , nominal, toți **ziariștii care "modelează "** sufletul public la noi, care dau "**bucătura cotidiană**" a bietului nostru popor.

231 străini 224 români. " Am ajuns și în **gazetărie , minoritari !**

"Sunt convins că , după **aceste cuvinte** , pe care am avut imprudența să le rostesc la această tribună, se va repezi asupra mea o **avalanșă întregă de injurii** .

O voi suporta , dar cred ceea ce am crezut totdeauna , că într-o țară proaspăt făcută ,

în care sunt încă **sugestiuni ale trecutului**, în care sunt **tradiții de stat străin**,

în care **opera de unificare sufletească** este opera viitorului, într-o asemenea țară ,

publicistica , gazetăria, este dreptul natural al nostru , al băștinașilor,

o prerogativă specială a noastră, este o chestiune de familie, pentru că

noi suntem răspunzători de țara pe care o preparăm pentru ziua de mâine. "

(**aplauze la opoziție**) [-----]

Goga / 3 mart.'34

▣ Agenția "Rador"

" Aceasta este o **societate care transmite știrile** de la noi în străinătate,

făcând **legătura dintre noi și Occident** . În fruntea ei se află un domn **Hurtig** .

-**Voce** : român ?

-**Goga** : După câte cunosc eu etimologia limbii noastre, **nu cred să fie român.**
-**GACuza** : Este jidan de la Iași
-**ACCuza** : Dle Goga, noi vă putem pune la dispoziție și pe alții .. (**ilaritate**)
-**Goga** : **Această societate are redactori pe : Hatzegi Erno** și un domn **Brunner -Brunea** .
Transmisiunile noastre, de aici, spre Geneva, și de la Geneva la noi, le face **o corespondentă**
care se cheamă **Raschela Haies.**
Goga /

▣ Radio România

Acolo conducerea este românească, însă **concesiunea încasării abonamentelor** a fost dată unui domn **Matei** , care român nu era .

Reclamele care se citesc la radio ("Ady -regina ciorapilor ! Ady -ciorapul reginelor !") , sunt **adunate, cu tot câștigul, de dl Pauker** de la "Adevărul " ;

Revista "Radio-fonia" se tipărește tot de "Adevărul "

Redactorul știrilor politice zilnice este dl **Henry Blasien** (care nu are nimic cu Blajul !)

[-----]

Goga / 3 martie

▣ Concluzii la interpelare

"Dlor deputați , eu nu am pretenția de a fi putut să vă arăt **vasta ramificație** a tuturor instituțiilor de stat , în care **munca românească nu este respectată.**

" Am reușit , însă, în aceste două ore , să vă înfățișez un tablou , care, socotesc că trebuie să găsească un ecou în sufletele fiecărui om politic , dincolo de orice adversitate de partide ,

pentru că socotesc că, **fiind vorba de marile interese** ale poporului român , are destulă suplețe pentru ca, la momente hotărâtoare , fiind vorba de **afirmarea intereselor naționale, să se strângă într-o tabără și într-o tabără să apere aceste interese** (**aplauze la PNA**)

" De aceea eu nu voi stărui. **Tabloul cred că este trist , putem să-l calificăm sinistru și să tragem concluzia , după 15 ani , pentru schimbarea orientării noastre de gândire , dacă vrem să salvăm interesele noastre naționale.**

Eu nu vin aici să dau acum soluții pentru toate aceste chestii , ci **vin cu afirmarea globală că elementul românesc trebuie să-și găsească protecția lui.**

" Vin în urmă cu câteva indicațiuni **lată câteva soluții globale :**

1) Cred că **străinii care se găsesc în țară și nu sunt cetățeni , ci sunt veniți ...** (p. 579)

[**LD : din păcate lipsă ultima pagină - 580 -de dezbateri .Poate o recuperez, cândva !**]

O.Goga / Interpelarea / 3 mart.'34

---

10) Gr.Trancu -Iași , Cercul ieșenilor din București , 8 mart.'34

(" Lupta" , 10 mart.'34)

Comitetul (str.Toamnei , 18) , sub președ. lui **Gr.Trancu -Iași** , au hotărât **comemorarea istoricului național ADXenopol**, la sala Ateneului român.

Vor rosti cuvântări reprezentanți ai Ministerului de Instrucție, Academiei Române, Universităților, Ligii Culturale, Asociațiilor studențești.)

---

11) Ion Nistor (ministru secretar de stat) , discurs final la Mesaj, 6 mart.'34

(DAD, MO 18, șed. din 6 mart.'34, pag. 627 - 634) **Discurs integral, fișier PNL**

I.Nistor / 6 mart.'34

▣ Programul de guvernare

[**LD : Cred că I.Nistor a contribuit esențial la formularea Mesajului.**

Stăpânește **argumentarea logică a programului de guvernare**, și , ceea ce este esențial, **valorifică** , potrivit și explicit , **programul elaborat în cele 6 consfătuiri profesionale** , reamintind **perseverența lui propagare** ce a secondat **marile întruniri ale PNL** de sub conducerea lui **Duca**. PNL putea fi contestat de la putere ; **putea fi criticat** din toate unghiurile ; un singur lucru **nu se putea spune despre PNL : că nu avea program de guvernare !**

Nistor pune astfel capăt speculațiilor cu care opoziția sa năpustit asupra Mesajului.]

I.Nistor

/Problema tineretului

" Una din **problemele cele mai actuale** ale vremurilor de astăzi este, fără îndoială, **problema tineretului** , și aceasta nu numai la noi , ci în toate țările din lume .

Problema se pune greșit când se vede în ea manifestarea unei lupte dintre generații . **Limita dintre generații este greu de tras.** Sunt tineri care se simt bătrâni și bătrâni care se consideră tineri

-Voci : Di Cuza ! (**aplauze la PNL**)

Dar ceea ce trebuie să ne îngrijoreze , este faptul că vedem cum **lipsa de perspective de viitor** , și , în general, **grija zilei de mâine**, face pe **tineri să îmbătrânească înainte de vreme.**

Aceasta trebuie să arate că **problema tineretului** nu este, în esența ei, decât **o problemă economică și socială**, a cărei soluționare se impune fără întârziere .

[-----]

Tineretul intelectual , care populează astăzi un număr neobișnuit de mare școlile noastre de toate gradele, se găsește în aceeași situație

Supraproducția de intelectuali a devenit amenințătoare .

Incapacitatea de absorbire și plasare a tineretului titrat , a devenit cronică .

Disproporția între absolvenți și plasați , devine tot mai mare .

Iar nemulțumirile cresc și se concentrează mereu la suprafață ,

ca o emanație de gaze inflamabile ...

I.Nistor

/Programe economice guvernamentale

" **Măsuri grabnice se impun .**

Unii preconizează dărâmarea școlilor , într-o țară analfabetă .

Alții ridică din umeri și sfătuiesc tineretul să aștepte , că le va veni și lor rândul.

Iar alții , se îndeletnicesc cu ațâțarea nemulțumirilor , căutând să le exploateze , pentru scopurile și ambițiile lor politice .

Și rău fac, fiindcă **mizeria și nenorocirea oamenilor,**

nu trebuie exploatată pentru meschine scopuri și ambițiuni personale .

Această impietate **constituie un sacrilej .** (**Vii aplauze la PNL**)

[-----]

"**Guvernul este pătruns de seriozitatea problemei .El își dă seama că,**

concomitent cu măsurile de represiune a mișcărilor clandestine și teroriste ,

trebuie să se avizeze la **măsuri de îndrumare și ajutorare**

a tineretului muncitor și intelectual. Problema tineretului de la sate și orașe ,

nu se poate soluționa fără o redresare a vieții noastre economice.

[-----]

I.Nistor

/ Programe pentru titați

"**Tineretul intelectual** este sortit să găsească aplicare **în serviciile publice.**

De ani de zile, calea aceasta i-a fost însă îngreunată și chiar închisă, prin faptul că

locurile libere au fost ocupate , în cea mai bună parte, **de elemente nepregătite .**

În urma crizei economice , **bugetul statutului n-a mai îngăduit numiri noi**, ci, dimpotrivă , s-a

recurs la **reduceri și desființări de posturi**, mai ales în **învățământ** , așa că absolvenții

scoalelor noastre au rămas lipsiți de orice perspectivă de a găsi plasament în serviciile publice .
Situția aceasta s-a mai înăsprit și prin **abuzul cumulului** , care - cu toate legiuirile ce s-au
adus pentru combaterea și stărpirea lui - a rămas până astăzi neînvinș.
Este explicabil. **Amărăciunea titraților rămași fără slujbă** , sporește mereu când văd
cererile lor că sunt respinse , iar **alții răsfațându-se în mai multe posturi** , retribuite de buget.

"Or, dlor deputați, **abuzurile acestea revoltătoare trebuie să înceteze o dată**,
și eu sunt convins că **guvernul va lua măsuri în consecință**. (aplauze la opoziție)

" **Primele începuturi s-au făcut** . **Consiliul interuniversitar** s-a ocupat de chestiunea
șomajului intelectual și a ajuns la concluzii practice.

Pe lângă fiecare universitate va lua ființă un "**Oficiul de plasare pentru titrați**" ,
care va stabili **numărul titraților după specialitate**, și va purta **evidența asupra tuturor**
posturilor vacante la stat, județ sau comună, făcându-se convenitele recomandății.

Oficiul de plasare va mai călăuzi cu **sfaturi pe studenți** , în cursul studiilor , și le va da
îndrumările necesare în vederea **carierii lor viitoare** . (aplauze)

" **Prin aplicarea legii cumulului** , prin **ocuparea locurilor vacante de către titrați**,
prin **crearea de noi posibilități** de muncă și de câștig, **se va putea ajunge** ,
cel puțin la un **început de soluționare a tineretului titrat**, nădejdea noastră de mâine,
care merită cea mai largă considerare și sollicitudine din partea guvernului. "

I.Nistor /

" Și nu mă îndoiesc că **guvernul, prin aplicarea acestor dispozițiuni**

- și prin **votarea de noi legi**, dacă va fi nevoie -

va da toată atențiunea problemei tineretului și va contribui , în felul acesta ,
la **potolirea agitațiunilor** și la **îndrumarea tineretului pe calea cea bună** , în folosul ei și al țării.
Căci, trebuie să se știe , că **problema tineretului nu se poate soluționa** în mod satisfăcător ,
decât prin energice măsuri economice , pe cari **guvernul înțelege să le ia**. "

(aplauze la PNL) [-----]

I.Nistor / 6 mart.'34

12.) **Victor Iamandi (subsecretar Interne)** , răspuns la interpelări, 10 mart.'34

//**protecția muncii naționale**//

O.Goga : pericolul străin // naționalism integral //

ACCuza : pericolul evreesc // xenofobie antisemită //

Gh.Brătianu (PNL-g) : pericolul străinilor // naționalism moderat //

("Universul " , an 51, nr.69, 12 mart.'34 ;

DAD, MO 21, șed. din 10 mart.'34, p. 710- 718)

Victor Iamandi / 10 mart.'34

▫ **Politica școlară**

În 1928, când PNL a terminat cele două guvernări ale sale, **exisata o politică școlară** ,
care - fără a cădea în exclusivism sau în tendințe de dominație a minorităților -
afirmase pretutindeni primatul național.

" Să mă ierte onorații reprezentanți ai PNT , dacă reamintesc că **în unele din provinciile**
alipite , cel puțin **această politică școlară** , dacă nu a fost părăsită complet , **a fost neglijată în**
așa fel , încât astăzi ne găsim în **Bucovina** cu un **însemnat număr de școli ucrainene** și
cu o tendință centrifugă a unei minorități etnice , care e pe cale de a deveni majoritară
în una din cele mai românești provincii. Același lucru l-am putea cita și în alte regiuni ale țării."

[-----]

Vict. Iamandi / 10 mart.'34

▫ **Naționaliștii**

▫ „ **Problema tineretului de profesie** "

▣ Garda de Fier (nenumită)

" Dlor , deci **reforma statutului și dictatura** ; iar ca **instrument de manevră : tinerimea "**
Care tinerime ? Să nu vă închipuiți dvs că tinerimea cea studiasă , aceea care-și întrbuințează tot timpul , în muncă rodnică , în laboratoare și în facultăți. Nu !

Câțiva neterminați , câțiva neisprăviți ai studiului , **câțiva agitatori** - și o spun fără nici un fel de rezervă , căci îmi place să vorbesc deschis - câțiva **tineri îmbătrâniți pe băncile Universității** , la care nu se mai duc , și **care au transformat chestiunea națională într-o chestie de profesie** , de pe urma căreia se frământă permanent , stând la dispoziția diferiților **agitatori interesați** "(**aplauze la PNL**)

"Există , de sigur , o problemă a tineretului nostru .

Ar trebui să fim lipsiți și de la datoria noastră , și de la tradiția noastră , care ne poruncește nouă , în permanență , dacă nu am recunoaște a ceastă problemă a tineretului.

Nu voim să explicăm motivele care au dus la numărul a **zeci de mii de titrați**. Poate că ar fi necesară , în această direcțiune , o reformă care să stăvilească înmulțirea numărului de titrați.

Problema există și trebuie soluționată în cadrul statutului actual. "

Vict.Iamandi / 10 mart.'34

13.) Legea stării de asediu , în discuția Camerei , 13 martie '34

Victor Antonescu (ministr.Justiției) ; **H.Aznavorian** (raportor)

Armand Călinescu (PNT) ; **GH.A.Cuza** (LANC) ; **P.Petrescu** (PRȚ -Iunian)

C.Argetoianu (Un.Agrară) ; **I.Petrovici** (PNA-Goga)

H.Aznavorian - concluzii ; **Vict.Antonescu** - concluzii

---

a.)Călinescu

/ **Garda de Fier**

"Garda de Fier nu este o mișcare de mase ; Garda de Fier este o mișcare de cadre
și în ziua **când aceste cadre vor fi puse în imposibilitate de a activa ,**
însemnătatea mișcării scade...

-Pamfil Șeicaru : Dle Călinescu , permiteți-mi să vă pun o simplă întrebare .

Mă așteptam ca dvs să analizați cari sunt cauzele adânci

cari determină o mișcare de dreapta ca ea , să ia forme de violență.

Probabil că există ceva care o alimentează ; < sub lata causa tollitur effectus >

Să vedem care este cauza care alimentează , care este resortul ?

Nu cumva este **situația elementului intelectual românesc și clasa mijlocie**
din ce în ce mai strămtorată ? Se poate . **Aici este eroarea.**

Aceasta este o măsură de poliție imediată

Dar , ceea **ce alimentează aceste rătăcirii ale voinței teroriste ,**
acestea trebuie explicate . "

-Armd.Călinescu : Dle Șeicaru , dvs ați venit , spre regretul meu , la mijlocul cuvântării mele , fiind că , dacă ați fi venit la început , ați fi văzut un lucru.

Este evident că fiecare își are felul lui de a pune problema.

Eu am declarat , însă , din capul locului , că **nu înțeleg să fac astăzi istoricul acestei mișcări**

, pentru că socotesc că este mai natural ca **acest istoric să-l fac** întreg în momentul

când guvernul va aduce înaintea Adunării legea pentru apărarea Statutului.

Deocamdată , eu comentez numai faptul politic și împrejurările cari au determinat **introducerea stării de asediu** . Atât și nimic mai mult.

Fără îndoială acesta este un sistem de a trata problema.Dvs poate aveți alt sistem.

Permiteți-mi însă să-l întrbuințez pe al meu.

[-----]

Călinescu / retro'33

Aplicarea legii

[LD : remarcă **similitudinea de situații și de procedee** .

Și cu toate aceste, Armand Călinescu refuză să admită oportunitățile guvernului liberal !

Revezi perioada evenimentelor evocate]

"Mai era un element , însă, care își are o importanță însemnată, și anume , **în acel moment noi nu aveam încă o lege represivă suficientă ... și a trebuit să ne acoperim** cu **legea stării de asediu** , în timpul necesar elaborării **legii Mironescu** , care a și fost depusă curând, după aceea.

Dar, nu numai în ce privește situația care a justificat starea de asediu , **este deosebire și în modul cum am aplicat-o noi.**

Noi ne-am mărginit să aplicăm acest regim ,la obiectul special pentru care a fost introdus, și în **câteva săptămâni** , după ce **am potolit turburările** , după ce **am desființat toate organizațiile comuniste** și **am trecut la Consiliul de război pe agitatori [procesul]** , starea de asediu a încetat de fapt. Ea aproape nu a fost simțită."

Călinescu /Cenzura ....

De ce ? Pentru că noi nu am întrebuințat și **nu am aplicat măsuri vexatorii.**

De pildă, noi nu am aplicat **cenzura foilor de partid.**

Dvs ați aplicat cenzura foilor partidelor de ordine , ați cenzurat pe dl profesor Iorga ; dăunăzi , foaia noastră oficioasă nu a fost lăsată să însereze o notă , care conținea pur și simplu, informația că sănătatea dlui ministru de Externe este satisfăcătoare .

Aceasta este cenzura dvs ! Dar este ceva și mai grav . **Dvs nu aplicați cenzura numai în orașele supuse legalmente acestei stări, ci în toate orașele.**

- **Victor Iamandi** (subsecretar la Interne) : **Explicația este foarte simplă** și mă mir că dvs vă scapă. Din momentul ce s-a instituit starea de asediu în unele regiuni ale țării, normal ar fi ca cenzura să se exercite numai în acele regiuni ;

dar, **întrucât chestia ordinii publice este o chestie generală, nu era posibil să nu se instituie cenzura și în orașele unde nu este starea de asediu** , pentru că atunci **s-ar putea publica acolo, ce nu se poate publica în cele sub starea de asediu.**

-**Călinescu** : Dați-mi voie .**Eu nu fac obiecțiuni** de ce ați introdus cenzura numai într-o parte și nu și în alta. Eu vă întreb **de ce nu veniți să spuneți în mod legal :**

< întindem cenzura în toată țara > ?

Vă obiectăm că acolo unde nu ați introdus legal cenzura, **constituie un abuz .**

Armd.Călinescu -Pamf.Șeicaru / 13 mart.'34

13.b) **P.Petrescu** (PRȚ -Iunian) (p. 767 - 768)

▣ **Greșeli în politica școlară**

▣ **Problema tineretului intelectual.**

" În decursul războiului , **am avut o orientare greșită a școlii noastre .**

Astăzi avem un număr extraordinar de mare de **șomeri intelectuali** , **insuficient pregătiți**- nu din vina lor, trebuie să recunoaștem - care nu- și găsesc , în economia țării acesteia , **nici un loc de muncă .**

"**S-a făcut o vagă promisiune** , la începutul guvernării dvs , transmisă țării la Radio , de către **dl prim-ministru** .Această vagă promisiune , **de găsirea unui loc de muncă** pentru acești **tineri deznădăduiți** , a rămas până astăzi un simplu deziderat .

V-aș întreba : credeți dvs , oare că aceștia , care vor să muncească dar nu-și găsesc locul, **nu formează ei elemente de nemulțumire ?**

Nu pot ei îngroșa , la un moment dat , **rândurile mișcării extremiste ?**

V-aș întreba : socotiți dvs că **starea de asediu** , punerea pumnului în gură, **ar fi suficientă măsură capabilă să stăvilească nemulțumirile mereu crescânde ? "**

P. Petrescu / 13 mart.'34

13.c) H.Aznavorian - concluzii ;

// CZCodreanu - Nae Ionescu // Necesitatea cenzurii //

[-----]

H.Aznavorian / 13 mart.'34

▣ Regimul democratic

▣ Libertatea opiniilor

" În debaterile la această proiect de lege, **ar trebui să domine o singură idee , o idee politică : un regim politic dacă nu este în stare să domine anarhia și să restabilească funcțiunile esențiale de stat ,** cu toate mijloacele pe care regimul politic i le pune la dispoziție, înseamnă că **nu se mai poate legitima** și își dă singur verdictul de neputință.

" În fața unui principiu de autoritate importat , a unui principiu de autoritate bazat pe ideea de forță ,

regimul politic care este astăzi și în baza căruia guvernul actual înțelege să-și exercite activitatea sa politică , **este serios amenințat ,** în orice caz , **serios discutat.**

"Ei bine, nu este cu puțință ca **acest regim politic, care înțelege să guverneze această țară,**

nu numai cu partidul care este la putere ,

ci și prin celelate partide care au guvernat și vor mai guverna,

să fie lăsat dezarmat nu în fața concepțiunilor ,

pe care le tolerează și le discută totdeauna,

- **căci acesta este esențialul regimului democratic : libertatea de discuție teoretică -**

ci în fața acțiunii lor , în clipa în care acele organizațiuni de împrumut recurg la acte și procedee de violență ; regimul se poate considera în **legitimă apărare**

și poate **să ia măsurile sale ,** tot legale, firește, **extreme și excepționale ,**

ca să poată lucra în liniște , pentru a realiza programul său " (**aplauze prelungite la PNL**)

H.Aznavorian / 13 mart.'34

▣ Pasiunile naționaliste,

▣ Violența .

▣ Complicități oculte   Replică lui Călinescu

" Acțiunile și violențele nu ar avea absolut nici o semnificație , oricât de impresionante ar fi , dacă mediul moral și mediul intelectual nu ar fi otrăvit în așa chip, încât să numai ai cu cine sta de vorbă .

Actul de violență nu ne impresionează decât în măsura în care el, utilizând în special pasiunile populare , cu rezonanțe de instinct

- și aici voi răspunde d-lui deputat **Armand Călinescu ,**

cu privire la deosebirea pe care o făcea d-sa -

suscită **complicități oculte .**

" Când organizațiile politice utilizează pasiunile populare , cu rezonanță de instinct,

și , în numele acestor pasiuni , provoacă agitațiuni violente ,

care merg până la minarea statutului ,

nu este ușor pentru un stat și pentru un guvern să se apere .

[-----]

Aznavorian / 13 mart.'34

▣ Propagandă mincinoasă

▣ Incitare la crimă - CZCodreanu ; Girul lui Nae Ionescu ;

▣ Necesitatea cenzurii

Câteva exemple care au determinat , mai târziu , **actul criminal** :

[G de F] < **Un comunicat oficial** anunță că în țară este liniște și ordine [...] pentru un moment **puștile îndreptate asupra tineretului** românesc la Iași și la Constanța , au încetat de a mai bate. Nu se mai aud **sunetele gloanțelor** , iar peste tot domnește **liniștea rece a morții** , cu prețul unor **cadavre** care le-au oferit cu generozitate finanței străine . Guvernul se poate lăuda cu liniștea din țară. **Cele cinci cadavre de tineri** nu pot fi niciodată un motiv de liniște. Dacă , în aparență , domnește liniștea cu care se laudă guvernul, **în adâncuri domnește o mare turburare** , care **va izbucni o dată vijelios**. **Glasul conștiinței publice** , nu poate fi ținut mult timp înăbușit. De aceea, **liniștea morții** care domnește astăzi , este **mai grozavă și mai înfiorătoare decât orice** . >

Vedeți, **s-au putut găsi gazete** ca să publice **astfel de amenințări** .

Dați posibilitate guvernului de a opri astfel de publicații ["**Cuvântul**"] , care s-au făcut **sub girul unui nume mare** [**Nae Ionescu**]

și în arata și literatura românească , care **nu a fost în stare să cenzureze propria sa gazetă** .

Eu nu-l cred vinovat direct , dar cel puțin **este vinovat de neglijență** , că s-a putut publica în gazetă astfel de **acte , care au ajuns până la gestul criminal** :

[**C.Z.Codreanu**] < Duceți cuvintele mele d-lui Duca , ca să știe și d-sa mai dinainte, **că din sute de mii de legionari** , pe care îi are România Mare , **se găsesc cel puțin zece mii la cari n-o să le tremure mâna** , atunci **când s-ar găsi cineva să dizolve Garda de Fier** . >

N-a tremurat mâna și ce a avut țara de pe urma acestui gest ?

-Voci :În ce gazetă se publicau astfel de lucruri ?

-Aznavorian : Nu vreau să fac personalități. Din nefericire, **domnește pretutindeni acest ton de amenințare**, iar fruntași șefi de partide , cel puțin unii din ei , nu au fost în stare să cenzureze astfel de publicații .[.....]

Când gazeta este girată de un nume mare [**Nae Ionescu**] și când **astfel de lucruri se scriu cu talent** , este foarte ușor ca **oamenii aceia simpli și tineri să fie halucinați "**

(**apluze la PNL**) Aici era pericolul. **Peste tot în țară se lansau știri inexacte** .

Am luat aceste gazete și le-am citit , de la venirea guvernului și până la gestul asasin , și eu însumi, citind aceste rânduri, mă simțeam turburat față de **violența de limbaj** ,

inexactitatea informațiilor și provocarea directă la asasinat .

Nimeni nu s-a gândit la consecințe , și dacă nimeni nu s-a gândit, atunci ce garanții am eu , guvern, că și de acum încolo nu se va întâmpla la fel,

când s-a găsit un nume mare [**Nae Ionescu**] , care trecea dincolo de trecătoarele glorii, **care a permis să se strecoare această otravă** , și să se publice,

fie voit , fie prin inadvertență, astfel de lucruri ? [-----]

Agitațiunile există. Șefii de organizații vor fi liberi, vor continua , fiindcă d-lor, **complicitatea este mult mai adâncă** decât bănuți dvs ,

și **în toate straturile sociale** , fiindcă , **în mod greșit,**

s-a înțeles și s-a adoptat numai această doctrină ,

nu și cealaltă ortodoxă , pe care **o reprezintă dl Cuza** . [!!!]

Aznavorian / 13 mart.'34

---

14) Ordonanța definitivă în procesul asasinatului de la Sinaia , 10 mart.'34

(" Dimineața " , an III , nr. 9781, 20 mart.'34)

[LD : Pe baza acestui **Ordonanțe definitive (Referat)**

și pe baza Concluziilor Parchetului militar, Ministrul Apărării Naționale

a semnat actul de dare în judecată și a stabilit data procesului **Vezi mai sus , poziția 16**]

Din această ordonanță definitivă, ziarele au publicat , timp de o săptămână, diverse fragmente .

Am ales "Dimineața" pentru că l-a publicat în întregime.]

[LD : titlurile și subtitlurile nu aparțin documentului , fiind ale ziarelor și ale LD

Art. de lege justificative ; diverse articole la cele două legi **pentru reprimarea unor noi infracțiuni contra liniștii publice** , **Ordonanța** nr.5968 1933 și **I.D.** nr.3376/ 1933 .

Text integral . vezi ziarul Fișă integrală Fișier G de Fier

/ Inculpații / complotiștii / complicii / / Cercetări Tribunal Prahova - Tribunal Ilfov /
/ Cercetări Consiliul de Război Corp II Armată /
/ Garda de Fier : program ; planuri ; organizare ; mijloace de luptă /
/ atentate ; acțiuni teroriste ; înarmare ; echipele morții / complot / lovitură de stat /
/ CZCodreanu : amicii ; sfătuitoarii ; **intelectualii** ; **presa** /
/ Încadrarea faptelor : asasinii ; complotiștii ; **complicii** / **Pedepsele** /
/ Competența justiției militare /

Ordonanța definitivă în procesul asasinatului de la Sinaia

" Luna martie 1934.

Noi, **general Bădescu Ilie** , raportor special , și maiorul **Michail Vasile** raportor titular al cabinetului 3 instrucție de pe lângă Consiliul de război al Corpului II Armată .

Având în vedere **ordinul de urmărire nr. 5** din 25 ianuarie 1934,
al ministerului Apărării Naționale (dosar nr.... 1934 , fila...)

prin care **s-a deschis acțiune publică în contra :**

[LD: extrag nume și date pentru intelectuali .Va trebui să faci oarece statistici
- vârstă, profesii , localități - și oarece concluzii , privind compoziția Gărzii , în general,
și a complotiștilor , în acest caz]

▣ Inculpații

/G-ral de rezervă **Gheorghe Cantacuzino Grănicerul** (București) ,
Corneliu Z. Codreanu (București) **Ion I.Zelea Codreanu** (București) ,
Ion Zelea Codreanu (prof.Huși) ,
Virgil Ionescu (ing.București) , **Ion Nichifor Crainic** (ziarist, prof. univ., București) ,
Ion Moța (avocat , București) , **Anton Barbu** (Buc.) , **Sterie Ciumetti** (stud.Bucur.) ,
Clime Gheorghe (ing.Câmpulung- Muscel) , **Mihail Stelescu** (stud.Bucur.) ,
Ioan Hodoș (ziarist, Câmpulung -Muscel) , **Ion Banea** (licențiat- Sibiu) ,
Cotiță Traian (stud.Bucur.) **Victor Silaghi** (avocat , Tulcea) ,
Mircea Rizescu (stud.Constanța) , **dr.Ion Pantelimon**
/ **Vasile Iașinski** (farmac. - Rădăuți) , **Ilie Gârneață** (avocat, Iași) , **Gh.Potolea** (stud.Galați) ,
Simulescu Sima (prof.Bucur.) , **Protopopescu Dragoș** (prof.univ.Bucur.) ,
Cătălin Zelea Codreanu (stud.Bucur.) , **Vlad Ion** (ziarist ,Bucur.) , **Sergiu Leca**
(ziar.Bucur.) **Bănică Dobre** (ziar.Cluj) , **Horia Codreanu** (reg.18 Dorobanți)
/ **Nae Ionescu** (prof.univ.Bucur) **Gheorghe Racoveanu** (ziarist Bucur) ;
/ **Copuzeanu Ion** (prof.secundar și tipograf , Bucur.) , **Ion Crânganu** (stud.Iași) ,
Tașcă Ion (stud.Iași) , Iovu Ion (stud.Iași) **Păvăluță Ioan** (avocat .Iași) ,
Polihroniade Mihail (avocat , Bucur.) **preot Ionescu Duminiță** (Bucur.) **preot Gh.Edineț**
(Bucur.) **Serafim Aurel** (stud.Bucur.)
/ **Bordeanu Ion** (licențiat chimie, funcț. ministerul Finanțe , Bucur.) ;
/ **Stănciulea Constanța**, zisă Tanți (stud. Facultatea de științe, Bucur.) ;
/ **Dordea Ion** , **Buzdughină Ilarie** , **Fleschin Petru** (studenți , Sibiu)
/ **Niculescu Teodora** , zisă **Dorina și Niculeta Nicolescu** (studente , Bucur.)
/ **Decebal Zelea Codreanu** (stud., Huși) **Iandreanu Nicolae** (stud.Bucur)
/ **Banea Dumitru** (stud.Bucur.)
/ **dr.Nicolae Roșu** (București)
/ **Chilt N.Constantin** (student, Tecuci) ; **Stângă Ilie** (student , Tecuci) ,
/ **Traian Ioniță** (stud. com.Slobozia Conachi , jud.Covurlui) ; **Ion Aldea** (stud. Fac. Drept Iași) ,
Micșescu Nicolae (contabil Lugoș) , **Constantin Andronic** (stud.com.Pârtești , Suceava) ,
Nic.Tăutu (stud. Drept , Iași)

▣ Complotiștii

- 1. Nicolae Gh.Constantinescu** , 29 de ani, n.Galați (Covurlui) ,
absolvent al Academiei comerciale , domiciliat în București ;
- 2. Dumitru Belimace , zis Doru** , 23 ani, n.com.Moloviște (Monastir -Macedonia)

- student la Litere** , domiciliu București ;
3. **Ion Caranica** , 30 de ani, n.com. Verca (Macedonia) , **absolvent Acad.Comercială**, comerciant, domiciliu București ;
  4. Gral în rezervă **Gheorghe Cantacuzino Grănicerul** , 65 ani, n Paris - Franța , pensionar, domic.Bucur.
  5. **Corneliu Zelea Codreanu** , [ani ?] **avocat** , București, parcul Ferdinand, str.F. nr. nr.20
  6. **Ion I.Zelea Codreanu** , 25 ani, n.Huși , **inginer agronom stagiar**, com.Crângu , jud.Ifov.
  7. **Ion Zelea Codreanu** , 55 ani, n.comuna Igești (Storojineț) **prof**, domic.Huși și București , parcul Ferdinand, str.F. nr.20
  8. **Virgil Ionescu** , 42 ani, n.Câmpulung (Mușcel) **inginer**, domic.București
  9. **Ion Nichifor Crainic**, 44 ani, n.Bulbucata (Vlașca) , **prof.univ.** domic.București, str.Polonă ;
  10. **Ion Moța** , 32 ani, n.Orăștie (Hunedoara) , **avocat**, domic.București , Calea Victoriei , nr. 63.
  11. **Anton Barbu** , 31 ani, n.Tecuci , **funcționar public** la Casa Pădurilor , domic.București .
  12. **Preot Ion Dumitrescu** , domic.București , dispărut , [**adresa de la fam.Codreanu**]
  13. **Sterie Ciumeti** , **stud.** , Bucur., dispărut [**era mort !**]
  14. **Clime Gheorghe** , 44 ani , n.com.Oancea (Covurlui) , **avocat și inginer**, domic. Câmpulung (Mușcel)
  15. **Mihai Stelescu** , 27 ani, n. Liege-Belgia, **student Drept și Litere**, domic. București, str.Emil Constantinescu, nr.10.
  16. **Hodoș Ioan** , 26 ani, n.Craiova , **ziarist**, domic.Bazargic, fost cu domic. Câmpulung Mușcel
  17. **Ion Banea**, 29 ani , n.com.Vurpăr, jud.Sibiu, **licențiat Drept, absolvent Medicină**, domic. Vurpăr - Sibiu
  18. **Cristache Solomon** , 58 ani, n.Oltenești (Fălcu) , proprietar și antreprenor, domic.Focșani .
  19. **Cotigă Traian** , 26 ani, n.Focșani, **absolv.Drept**, domic. București , str.13 sept. nr. 32
  20. **Victor Silagi** , **avocat**, domic.Tulcea,

▣ Complicii

21. **Mircea Rizescu** , 20 ani, **student-inginer**, Constanța .
22. **dr.Pantelimon Ion**, 50 ani, n.com Viziru, (Brăila) , **medic**, Slobozia (Ialomița)
23. **Gheorghe Cristescu** , 21, n.și domic. la Slobozia (Ialomița) , **student Științe administrative** ;
24. **Vasile Iașinschi** , 41 ani, n.Burla (Rădăuți) , **farmacist** , Rădăuți .
25. **Ilie Gârneață** , 35 ani, n.Mamornița (Dorohoi) , **avocat** , Iași .
26. **Gheorghe Potolea** , Galați (Covurlui) , dispărut .
27. **Simulescu I.Sima** , 29 ani , n.Calafat (Dolj) , **prof.secundar** București .
28. **Dragoș Protopopescu** , 30 ani, n. Călărași (Ialomița) , **prof.univ.** București, hotel Athenee Palace .
29. **Cătălin Zelea Codreanu** , 23 ani, n.Huși , **student** .
30. **Vlad Ion** , 20 ani, n.București, **ziarist**
31. **Sergiu Leca** , 40 ani, n Bacău, **publicist și rentier**, domic. București , str.Episcopiei , nr 6 .
32. **Bănică Dobre** , 26 ani, n.Tescot (Constanța) , **ziarist**, domic. ComNisipari (Constanța)
33. **sublocot.Horia Zelea Codreanu** , pus sub urmărire de MAN , 27 ani, n. Huși, ofițer activ , Târgu - Jiu (Gorj)
34. **Popovici Miluță** , 34 ani,n.Tg Fălcu , **constructor și chimist** , domic.Iași .
35. **Pasceanu Alexandru** , 18 ani , n. București , profesiune liberă .
36. **Nae Ionescu** , 43 ani, **prof.universitar**, domic. București, str.Gr.Mora , nr 25 .
37. **Racoveanu Gheorghe** , București , dispărut .
38. **Anastasescu Ștefan** 32 ani, București, dispărut .
39. **Copuzeanu Ioan** , 38ani, n.com.Copuz (Ialomița) , **profesor, tipograf**,
40. **Ion Crânganu** , 27 ani , n. com.Gabrov (Tecuci) , **student**, Iași.
41. **Tașcă Ion** , 27 ani, n.com.Bălăbănești (Tutova) , **student**, domic.Bârlad,
42. **Iovu Ioan** , 23 ani, n.com Greeru (Caraș Severin) , **student**, Iași .
43. **Păvăluță Ioan** , 27 ani , n.com Crăești (Tecuci) , domic.Tecuci .
44. **Polihroniade Mihail** , 28 ani, n.Brăila , **avocat** București, str.Lucaci , nr. 120.
45. **preot Ionescu Duminică** , 47 ani, n.Cochinești (Argeș) , **preot și prof.**

- la Seminarul Central București , str. Leon Vodă , nr. 4 [**acasă la Codreni ?**]
46. **Preot Nicolae T.Georgescu -Edineț**, 42 ani, n. la Văleni de Munte (Prahova) , preot, domiciliat București
47. **Serafim Aurel** , 26 ani, **student** , București
- 48.**Bordeanu Ioan** , 30ani, n.Văculești (Dorohoi) , **funcționar** la ministerul de Finanțe, domic. Miercurea Ciuc (fost la Bucur.)
49. **Stănciulea Constanța** , zisă Tanți, 19 ani, **studentă** , domic.Constanța .
- 50.**Becalo Petre** , 37 ani, n.Cobușca Nouă (Tighina) , electrician tehnician, Chișinău.
- 51.**Dordea Ion** , 21 ani, n.Ocna Sibiului , **student**
52. **Buzdughină Ilarie** , 23 ani, com Sibiului (Sibiu) , **student** .
53. **Fleschin Petru** , 27 ani, n.Rășinari (Sibiu) , **student**.
54. **Niculescu Teodora** , 20 ani, n.Oltenița (Ilfov) , **studentă**, domic.Constanța , și București (la căminul IOV,)
55. **Nicoleta Nicolescu** , 22 ani, n.Bucovăț (Dolj) , **stud.** , domic. Craiova și Bucur.
56. **Decebal Zelea Codreanu**, 21 ani, n.Huși, **student**, domic.Huși
57. **Mandrea Nicolae** , 20 ani, n. și domic. com. Ocna Sibiului (Sibiu)
58. **Banea Dumitru** , 23 ani , **student** , n.Vurpăr (Sibiu) ,
59. **dr.Nicolae Roșu**, 30, n.Roman, medic, istoric, **redactor ziarul " Curentul "** , domic.Bucur.
60. **Sârbu Iulian** , 35 ani, n.com Rașcu (Soroca) , **ziarist**, domic.Chișinău .
61. **Pohrib Gheorghe** , 21 ani, n.Crăești (Covurlui) , agricultor, com Motea (Tecuci)
62. **Leatu Gheorghe** , 28 ani , comGrăești (Tecuci) , **student**.
63. **Ghilt Constantin** , 22 ani, n.Tecuci , **student** Academia Comercială .
64. **Naciu Vasile** , 20 ani, n.Pădureni (Putna) , **elev școală** comercială, Tecuci
65. **Modiga Petre** , 19 ani ,n. Tecuci, agricultor
66. **Micu Gh.Alexandru** , 26 ani , n.Corbeasca (Tecuci) , **absolvent Teologia**, domic. Scărișoara (Tecuci)
67. **Stoenescu Vasile** , 28 ani, n com Motea (Tecuci) **absolvent Facult.Litere**
68. **Gh.Casaneanu** , 24 ani, n.com Stănișești (Tecuci) , **învățător** Găiceanca (Tecuci)
- 69.**Băleanu Petre** , 22 ani, Tecuci, **student**.
70. **Andrei Pompiliu** , 26 ani, Podu Turcului (tecuci) , **pictor**, domic.Tecuci .
71. **Stângă Ilie** , 23 ani, **student** Tecuci
72. **Traian Ioniță** , 26 ani, com Slobozia Conache (Covurlui) **student**.
73. **Aldea Ion** , 22 ani, Sibiu, **student**.
74. **Micșescu Nicolae** , 22 ani, Caransebeș, **contabil**
75. **Const.Andronic** , 21 ani, Pârteștii de Jos (Suceava) , **student**.
76. **Nic.Strugariu** , 25 ani, Pârteștii de Jos (Suceava) , **student**.
77. **Mircea Gheorghiu**, zis Dumitru , 21 ani, Tecuci **student**.
78. **Nicolae Totu** , 28 ani, n.și domic.lași, **student**.

[-----]

Ordonanța defiitivă / 10 mart.'34

▣ Planurile Gărzii de Fier

Vom face **un scurt istoric** al organizației "Garda de Fier " - felul **cum a evoluat** această organizație - cât și a **programului ei**.Vom arăta apoi să arătăm **tendențele** prin care Garda de Fier plănuia ca, printr-**o organizare militară și disciplinată**, în mâinile unui **conducător suprem** - să răstoarne cu forța guvernul țării - să constituie **un guvern legionar dictatorial** , creând **o Românie legionară** - astfel cum era concepută de această organizație.

De asemenea , vom schița **activitatea începută de " Garda de Fier"** pentru aducerea la îndeplinire a acestui program , **acțiunile violente de intimidare** săvârșite cu ocazia campaniei electorale , **complotând** punerea la cale ,pentru ca , **prin teroare** , să poată reuși **să ajungă la scopul final** și, în fine , **complotul care a avut ca rezultat asasinarea primului ministru** " [-----]

Ordonanța defiitivă / 10 mart.'34

▣ Organizarea Gărzii de Fier

"Pentru atingerea acestui scop , "Garda de Fier" avea nevoie de **misionari** , pe care îi găsi în **elevi și eleve de liceu** , de **studenți și studente** , a căror sentimente **entuziaste și tinere** erau mai ușor de câștigat , cât și în categoria de **cetățeni fără situație** , și care găseau prilejul , prin aderare la această mișcare , să-și formeze o situație.

"Pentru realizarea scopului său, **Corneliu Zelea Codreanu** , procedează la **organizarea cadrelor în chip militar** , supunându-le la o **disciplină severă** și legându-le conștiința prin **jurământ și legământ** , în vederea schimbării actualului mecanism constituțional.

Astfel ei declară textual **să se organizeze ca pentru război**, dar ei nu știu că va trebui să meargă serios la luptă pentru dărâmarea unui regim care și-a trăit traiul.

"Astfel vedem apărând în organizația "Garda de Fier"

-cuibul , secția , grupul , compania , batalionul - fiecare cu **șef , comandanți și ierarhie** , cu **comandament suprem legionar**, organizații cu caracter militar foarte pronunțat, **stimulați cu recompense și distincțiuni**, prin diferite decorații ce se înființează, **cu pedepse** ce se aplică membrilor și grupărilor , toți **încătușați în jurăminte solemne și mistice** , ceea ce denotă caracterul ei de **organizație absolutistă** , fiecare membru , **prin jurământ**, legându-se că **va urma orbește toate prescripțiunile și va executa toate ordinele primite .**

Cuibul și legile legionarului

"**Cuibul este baza organizației** , el este **cea mai mică unitate legionară**, având de la 3 - 13 oameni. Aici se dau **primele noțiuni** asupra mișcării și activității.

Orice membru al Gărzii de Fier, trebuie **să aparțină unui cuib**, iar după **un stagiul îndelungat**, în care timp a făcut **dovada credinței , a muncii , a persistenței și a vredniciei** , va putea **depune legământul** , primind **"săcușorul cu pământ"** , devenind astfel **legionar**. Înainte de legământ nu pot fi decât viitori legionari.

Cuibul se conduce după **5 legi fundamentale** :

1 .Legea secretului . Nimeni nu trebuie să cunoască existența cuibului , nici numele celorlalți legați de cuib , nici locul de adunare , nici adresa.

< O armată care se apropie de inamic trebuie să fie cât mai acoperită .>

2 .Legea educației . Fiecare legionar din cuib , trebuie **să devină un fanatic** , pentru că **numai fanaticul poate aduce jertfe** pe altarul patriei și pentru că este o utopie a spera la libertatea pământului românesc , fără jertfe.

3 . Legea muncii . Fiecare legionar trebuie să muncească pentru legiune.

De aceea, fiecare cuib are un consemn general și unul particular.

a.) **Consemnul general** :

- Cuiburi noi . Un cuib are datoria să formeze în regiunea sa , cuiburi noi .
- Contribuțiuni benevole . Fiecare va munci și va ajuta legiunea , dându-i a 14-a parte din munca zilnică.

b) **Consemnul particular** .

-Unele cuiburi pot primi însărcinarea de a studia o chestiune , de a urmări un fapt, de a se introduce într-o afacere , de a executa fără șovăire anumite însărcinări .

4.Legea disciplinei . Cuibul datorește legiunii **supunere necondiționată și executarea** întregă a **însărcinărilor** pe cari le primește . Această disciplină însă nu exclude inițiativa fiecăruia și libertatea de acțiune a legionarului în anumite momente , în cadrul mișcării Gărzii .

5.Legea ajutorului reciproc.

Cuiburile pot fi :

/ **" Frații de cruce "** - cuiburi formate din **elevi de școală**, indiferent de vârstă .

În ele se face școala naționalismului

/ **"Cetățui "** - cuiburi formate din **eleve și studente** .

Aici se formează **femeia legionară de mâine**, mama ce va ști să dea copilului său educația unui **fiu perfect al României Noi**.

/ **"Milițiile "** - denumire generală a unităților legionare a **tinerilor sub 21 de ani**.

Milițiile vor fi instruite după **normele cuibului**, baza instrucției constând în **aplicarea disciplinei militare și a exercițiilor cu teme de luptă**.

În acest fel, se pregătește **pregătirea preregimentară**.

Legionarul este, până la întronarea regimului "Gărzii de Fier" , în permanentă mobilizat , gata pentru orice luptă.

/ **" Batalionul de asalt "** . Este format din **milițiile dintr-un județ**.

Rolul batalionului de asalt este executiv, în sensul de a forma **forțe bine organizate** care , în anumite împrejurări, **să pună mâna pe conducerea țării** , într-ucât **Corneliu Codreanu nu speră să ajungă pe cale normală să conducă țara** .

/ **Distincțiile Gărzii** . Garda de Fier este **o organizație absolutistă** .

Fiecare membru se leagă prin jurământ că va urma orbește toate prescripțiunile și va executa toate ordinele primite . Legionarii merituosi primesc următoarele distincțiuni : **" Crucea Albă "** și **"Săculețul cu pământ "**

/ **"Garda de Fier "** **nu posedă o evidență clară a cuiburilor și membrilor ei**.

[-----]

Propaganda legionară...

" În propaganda sa , "Garda de fier" a întrebuițat în mod foarte intens manifeste , de cele mai multe ori , cu caracter instigator , întocmite după modelul dat de comandantul suprem . Prin ele se exaltează sentimentul de nemulțumire și revoltă al mulțimii și spiritul de vitejie al legionarilor .

"Are , de asemenea, **multe ziare** , aproape **în fiecare localitate** unde are organizație .

Din cuprinsul lor, se desprinde **obiectivul final** al mișcării , **anume :**

de a pune stăpânire pe spiritul public, pe economia națională , pe toate directivele vieții noastre publice , tinzând la o Românie Nouă.

prin aplicarea unei **vaste reforme cu caracter fascist , în toate domeniile**.

/ **Un Manifest** răspândit la **Suceava , la 15 mai 1933**, confiscat de autorități,

Garda de Fier cere :

a) **Desființarea partidelor politice ;**

b) **Desăvârșirea educației tineretului la fel cu cea din Germania , bazată pe supunere și disciplină militară ;**

c) **Distrugerea ideii de stat democratic , bazată pe spiritul francez ;**

d) **Introducerea pedepsei cu moartea, pentru defraudatorii bunului statutului ;**

e) **O riguroasă lege a responsabilității ministeriale ;**

f) **Introducerea în țară a principiilor : cinstei, ordinii, muncii, dreptății și disciplinei , după cum s-a făcut în Italia și Germania .**

[-----]

Adunări populare ...

" În afară de manifeste și ziare , **propaganda se făcea și prin adunări**.

În special la sate, **gardiștii intrau în grupuri** , cântând **imnuri legionare** .

Se opresc în centru și lumea se adună ascultându-i din curiozitate.

Ei merg , de obicei, **în uniformă** pentru a face mai multă impresie.

În mod obișnuit , se trimit în propagandă gardiști din cei mai **îndrăzneți și experimentați** și se consideră în legalitate și **refuză să se legitimizeze** față de autorități.

Ne având fonduri suficiente de propagandă , ei uzează foarte adesea de **călătorii frauduloase** pe CFR , **provocând incidente cu autoritățile și ceilalți călători**.

[-----]

Ordonanța definitivă / 10 mart.'34

▣ **Atentate și acte de teroare**

Prin **actele de violență** executate de "Garda de Fier" , în legătură cu programul ei de activitate , cităm **în ordinea cronologică** următoarele cazuri :

/ **lovirea** inginerului Bejan , de la Iași ;

/ **actele de răzvrătire** de la Vama, Câmpulung, Borșa ;

/ **aruncarea petardelor** în Palatul de Justiție de la Iași ;

/ **atentatul** cu bomba de la Dorna - Câmpeni

/ **organizarea marșului** din Basarabia ;

/ **devastarea** Lojei Marelui Orient din str.Lipscani , în dec.'29

/ **demonstrațiile** de stradă și **agresiunile** de la 16 dec.1930 , din Capitală ;
/ **atentatul** comis asupra directorului de la "Adevărul "
/ **atentatul** comis asupra fostului subsecretar de stat de la Interne, C.Angelescu ;
/ **spargerea** sinagogii din Capitală , în 1932, de unde au luat sulurile sacre și au atacat forțele polițienești cu focuri de revolver și pietre , rănind un ofițer , și mai mulți jandarmi și gardieni .
/ **dezordinile** la depunerea crucii la mormântul soldatului necunoscut, în ian.'33 ;
/ **greva** de la Facultatea de Drept, din febr.mart.'33
/ **sechestrarea** și amenințarea cu moartea a organelor polițienești din Cluj, în mai '33 , cu ocazia unei descinderi făcută la sediul din localitate.
/ **împușcarea** lui Manciu , complotul Codreanu -Moța ;
/ **răzburarea** contra lui Vernichescu , socotit trădător , de Ion Moța ;
/ **asasinarea** studentului Falik de către Nicolae Totu ;
[-----]
Ordonanța definitivă / 10 mart.'34

▣ Echipele morții

"De asemenea se constituiesc "Echipele morții" , **una condusă de criminalul N.Constantinescu** , **alta de preot Ion Dumitrescu** , alta la **Tecuci , condusă de Ion Păvăluță** , și altă echipă la **Iași , condusă de Nicolae Strugaru** , toate create să fie **echipe de sacrificiu** , urmând de a primi însărcinări speciale de la centru , și a fi întrebuintate în toată țara, oriunde se va simți nevoia. Toate aceste măsuri sunt luate de la centru și sunt comunicate secret celor însărcinați cu aducerea la îndeplinire. [-----]
Ordonanța definitivă / 10 mart.'34

▣ Intelectualii și Garda de Fier .

▣ "Sfătuitoarii" lui CZCodreanu

[LD : eu cred că lucrurile stau invers ! intelectualii și alte peroane au manipulat Garda !]
Dându-și seama că organizația sa este lipsită de oameni de valoare , și de o poziție socială mai aleasă , **caută să atragă** prin diferite procedee , fie prin **invitarea intelectualilor** la construirea "**Casei Verde**" , fie la **alte solemnități** , reușind **să înscrie pe listele electorale persoane ca : G-ral Cantacuzino - Ion Nichifor Crainic - Vasiliu Cluj - Nae Ionescu - și alții** înscriere în care nu a urmărit **decât ridicarea prestigiului organizației** .
"Acțiunea este condusă de **CZCodreanu** , care, pentru luarea acestei măsuri, **are un stat major** cu care se consultă - compus din membri pricepuți din această organizație , între care unii sunt **considerați ca sfătuitoari :**
Mihail Stelescu, Victor Silaghi, Ion Moța, Ion Z.Codreanu, Sterie Ciumeti, preot I.Dumitrescu, Virgil Ionescu -
și alți membri **care concură la executarea măsurilor** luate de centru ca :
Cristache Solomon, Ion Benea, Clime Gheorghe, Iașinski ș.a.
[-----]
Ordonanța definitivă / 10 mart.'34

▣ Concluzia : complot !

" Față de **toate aceste considerente** , față de **lipsa de probe** din partea inculpatului [ing.Virgil Ionescu] , de a face dovada **că aceste declarații i-au fost smulse cu violență** , nu mai rămâne **nici o îndoială** că inculpatul, **dându-și seama de gravitatea mărturisirilor făcute , că a luat parte la complotul pus la cale în casa generalului Cantacuzino - de asasinare a primului ministru și răsturnarea formei de guvernământ, după dispozițiile luate de Corneliu Codreanu - cât și că va avea de suferit din partea membrilor Gărzii de Fier, pentru divulgarea acestui secret**, a căutat pe orice cale de a **nega această primă mărturisire** , intrând în **același mutism** și încercare **de a nu declara nimic**, care a caracterizat **întreaga instrucție a acestui fapt**.
Toate menționate până în prezent și **studierea cu amănunțime a tuturor pieselor găsite**

la percheziția generalului Cantacuzino, și consfăturile ce au avut loc în casa sa, la care a luat parte preotul I.Dumitrescu și Silaghi, prezența asasinilor la domiciliul său, consfăturile dintre Corneliu Codreanu și asasini, faptul că în casa unde era ascuns Corneliu Codreanu , au fost văzute petarde, dispariția atât a lui Coreneliu Codreanu , în preziua asasinatului din casa Felocăi Crăciunescu , unde stătuse atâta timp ascuns și de unde a plecat condus de Silaghi, faptul că prezicerea acestui asasinat a corespuns cu asasinarea, **nu pot fi privite ca fapte incidentale , ci rezultatul unui complot** la care au luat parte asasinii și membrii din Garda de Fier menționați mai sus, **contra cărora s-a deschis acțiune publică** pentru acest fapt."

[-----]
Ordonanța definitivă / 10 mart.'34

▣ Concluzie : lovitură de stat

" **Având în vedere** din cele expuse mai sus și legătura cu **complotul pus la cale de mebrii organizației Garda de Fier : Corneliu Zelea Codreanu, general Cantacuzino Gheorghe, inginer Virgil Ionescu, avocat Clime Gheorghe, ziarist Hodoș Ion, preot Ion Dumitrescu , avocat Victor Silaghi, Constantinescu Nicolae, Dumitru Belimace și Caranica Ion - rezultă probe suficiente că numiții**, constituiți în asociație, și în calitate lor de membri ai Gărzii de Fier, în consfăturile ce au avut loc, **au luat hotărârea și au pus la cale** , conform programului acelei organizațiuni, **asasinarea Primului Ministru IG Duca** , care avea ca prim scop **să pună mâna pe conducerea statutului și să introneze un guvern legionar.** "Având în vedere că din instrucția urmată și actele de la dosar , se stabilește că **numiții inculpați**, în scopul de a pune mâna pe conducerea statutului, pe orice cale, chiar prin violență, **au constituit organizația "Garda de Fier" ; cu membrii organizați militarește**, pe cete, echipe , batalioane, legiune, cu costume uniformizate , cu conducerea ierarhică, cu roluri bine determinate, înarmate cu tot felul de arme : albe, de foc, gaze lacrimogene și cu muniții ; **editând** - de cele mai multe ori clandestin - **publicații de organizare și propagandă** ; cu un **program bine definit** , tinzând la **distrugerea organizației politice și sociale existente** , **violând astfel Constituția** , până la definitivă ei înlăturare și înlocuire cu o alta ; **adunând fonduri** pentru întreținerea și sporirea legionarilor , **ațâțând** pe locuitori la **război civil** , îndemnându-i să comită **asasinate și jafuri** , în orașe și sate, în contra tuturor ce nu aderau la programul și activitatea organizației "Garda de Fier" , socotindu-i pe aceștia dușmani , cari trebuie exterminați ; **concentrându-și ura în contra guvernului** și în special a șefului de Guvern, alegându-și victima în persoana Primului Ministru IG Duca , sub **pretextul că sub influența financiarilor evrei , el a decis și realizat dizolvarea "Gărzii de Fier "** ; **că această organizație**, ca să nu-și piardă elanul, **a instituit legământul legionar** , expresiunea solemnă a urei și răzbunării contra conducerii statutului ; ca violențele să-și aibă puterea lor derealizare , **s-au instituit echipele morții** . dispuse la sacrificiu activ ; **având în vedere** că fiecare dintre **inculpații menționați** , a activat în aceste condițiuni în **marea organizație a "Gărzii de Fier"** , cu șefi de centre, cari s-au dovedit a fi reuniuni sedițioase , **având înțelegere între ei să provoace războiul civil** , încalcând legile țării , tulburând liniștea publică și periclitând siguranța statutului ;

[-----]
Ordonanța definitivă / 10 mart.'34

▣ Complicitățile . Încadrarea juridică.

Prin **ordine de urmărire** nr. 4 / 934 , al **Ministerului Apărării Naționale** , și nr. 8449 , 8691, 8693, etc etc etc... 9031, 9032 etc etc ... 91219, 9127 / 934 al **Corpului II Armată** , s-a deschis **acțiune publică** pentru faptele prevăzute la art.1

din **legea pentru reprimarea unor noi infracțiuni contra liniștii publice** ... contra inculpaților : **Iașinski Vasile, Gârneață Ilie, Simulescu Sima, sblt.Horia Codreanu, Potolea Gheorghe, Protopoescu Dragoș, Cătălin IZCodreanu , Vlad Ion, Sergiu Leca, Bănică Dobre, Copuzeanu Ion, Ion Crânganu, Ion Iovu, Ion Păvăluță, Mihail Polihroniade, Ion Tașcă, preot Ionescu Duminică, preot Georgescu Edineț, Ion Dodea, Ilarie Buzdughină, Decebal Zelea Codreanu, Nicolae Mândereanu, Gheorghe Pohrib, Gh.Leațu, Const.Ghilt , Vasile Naciu, Vasile Stoenescu, Gh.Căsăneanu , Nic.Totu, Ion Nichifor Crainic, Ion Zelea Codreanu Ion Moța, Mihai Stelescu, Traian Cotigă . ș.a.ș.a [vezi tabelul de la început]** Toți acești inculpați, sunt membri activi ai Gărzii de Fier ; au activat întâi pentru constituirea și organizarea cuiburilor , plutoanelor și batalioanelor legionare ; au dus o vie propagandă pentru înscrierea și adunarea de membri ; țineau dese întruniri în care expuneau programul Gărzii de Fier ; au pregătit și înarmat membrii organizației , pregătindu-i pentru " ziua cea mare " , arătată de Căpitan, având scop final ca, prin forță, să răstoarne forma de guvernământ și să întroneze un guvern legionar dictatorial ; sub aspectul unei mișcări cu caracter naționalist, religios și cu dragoste de Tron și țară, au căutat să speculeze sufletul cetățenilor , în special a acelor de la țară, și a sufletelor tinere și entuziaste ...Șefii conducători ai Gărzii :

/ **Ion Zelea Codreanu** , tatăl lui CZCodreanu, face parte din **Senatul Legiunii**.

/ **Ion Moța** , membru activ, sfătuitor apropiat al lui CZC .Face parte din **Consiliul Superior** al Legiunii . A asasinat pe Vernichescu, pentru divulgarea unui secret al Legiunii .

/ **Mihail Stelescu** , membru cel mai activ în organizare, propagandist înfocat .

Șeful "frățiilor " și "Cuiburilor" ; Organizator al "echipelor morții "

/ **Cristache Solomon** , șeful organizație județului **Putna** ;

/ **Gârneață Ilie** , membru în **Consiliul Superior** al legiunii. Șeful organizației de **Dorohoi** .

/ **Crânganu Ion** , membru în **Consiliul Superior**, comandantul **Centrelor studențești** ;

/ **Iașinski Vasile** , șeful organizației de **Bucovina** ;

/ **Serafim Aurel** , șeful Sectorului II -Negru din Capitală , comandant al garnizoanei București în timpul alegerilor .

/ **Nicolae Totu** - asasinul elevului David Falk (Cernăuți , 1927) ; **șeful "echipei morții" -Iași** .

/ **Ion și Dumitru Banea** - însărcinați cu misiuni "periculoase" ;

/ **Cotigă Traian** - **președintele studenților legionari** ;

/ **Polihroniade Mihail , Ion Nichifor Crainic , Sima Simulescu** - membri intelectuali , sprijinitori

/ **Copuzan Ioan** - candidat pe **listele Gărzii ; tipărea manifeste, comunicatele și lucrările Gărzii ;**

/ **Ion Iovu, Ion Păvăluță** - șefi ai **studenților din Iași** ;

/ **sublct. Horia Codreanu** - neînscris formal în G de F , activează în ea.

/ **Dardea Ion, Ilarie Buzdughină, Petru Flischin** - studenți din Sibiu ;

/ **Iulian Sârbu** - șeful G de F , Basarabia ;

/ **Alexandru Micu, Vasile Nașiu, Petre Modigă, Vasile Stoenescu, Gh.Căsăneanu,**

Const.Ghilt, Gh.Pohrib - membri în "echipele morții " , sub conducerea lui **Ion Păvăluță**

/ **Nicolae Totu, Mircea Gheorghiu, Nic.Strugariu, Const.Andronic, Ion Aldea, Traian Ioniță** - membri ai "echipei morții" , sub conducerea lui **Nic.Totu**.

[-----]

Ordonanța definitivă / 10 mart.'34

▣ **Intelectuali în sprijinul Gărzii**

▣ **Ziarele " Cuvântul " și "Calendarul "**

▣ **Nae Ionescu , Nichifor Crainic**

"Prin **Ordinul de urmărire** no 4 și 6 , din 25 -I - 1934, ale Ministerului Apărării Naționale ; no 8823 din 20 - II - '934 și no 9127 din 3 -III - '934 ale Corpului II Armată ,

s-a deschis acțiune publică în contra inculpaților :

- **Ion Nichifor Crainic** -prof univ. la Universitatea București ;

- Nicolae Ionescu , zis Nae Ionescu - prof.univ. București ;
- Gheorghe Racoveanu - zărist , București ;
- dr.Nic.Roșu - București ;
- Dragoș Protopoescu - prof. univ. București ;

Întrucât **faptele ce se pun în sarcina celor menționați** mai sus , se referă la **o acțiune comună** , aceea **a sprijinului ce au dat prin presă , acestei organizațiuni** , care constituia un pericol pentru țară , **prin articole ce au publicat personal** , cât și **prin publicarea** , de către **Nae Ionescu și Nichifor Crainic** , directorii ziarelor " Cuvântul " și "Calendarul " , vom face **considerațiuni generale asupra învinuirilor ce li se aduc** , prin răspândirea în public , **pe cale de publicitate , a ideilor, care au încurajat , au îndemnat și provocat această organizație a comite crime și delicta contra siguranței statutului , liniștei și ordinii publice.**

" Rolul ce l-a jucat campania dusă de aceste ziare la acțiunea și organizarea Gărzii de Fier,- la criticarea actului dizolvării acestei organizațiuni , act care , la un moment dat , a constituit o necesitate de stat - **criticarea guvernului pentru pretinsa tendință de a lichida mișcările naționaliste** - în momentele în care atmosfera era atât de încordată . Răsfoind colecția celor două ziare, vedem **sub semnătura unor ziaristi ca Nichifor Crainic, Nae Ionescu, Dragoș Protopoescu , toți profesori universitari și de înaltă cultură** , etăteni **cu un înalt rol în sfera lor de activitate și a țării, oameni asupra naționalismului și dragostei de patrie , a arunca o umbră , ar însemna o împietate , oameni de la cari, zilnic, opinia publică așteaptă cuvântul de îndrumare și luminare pe calea cea dreaptă și sănătoasă , apar articole cu titluri neobișnuite** , în **sprijinul unei organizațiuni și unor evenimente** izbucnite în interiorul statutului și care , la un moment dat , **amenință și periclitează ordinea și liniștea publică și siguranța statutului.** Asasinarea lui Duca nu a fost un fapt incidental, a avut la bază un complot, expresie a criminalității proteice și îndrăznețe, fățișă și agresivă ...

În timp ce gral Cantacuzino anunța că sacrificarea lui Duca , Titulescu ș.a. ...

" ne punem legitima întrebare ce au făcut acești trei oameni de răspundere , profesori universitari, părinți sufletești ai tinerei generații , care se zbate în instabilitate și eroare , în găsirea unui drum de orientare ?

" Dacă în acele zile de sfârșit de noiembrie și început de decembrie , **s-ar fi ridicat glasul lor , aruncând o rază de lumină în mijlocul acelor înfierbântați** , care își afixau la toate colțurile că , pentru a face poporul fericit, trebuie să distrugă totul, [.....] **dacă li s-ar fi spus** că încurajarea acestor tendințe este **frânghia care sugrumă orice tendințe de bine** în țara aceasta și

" cauza cea mai sfântă se schimbă într-o împietate execrabilă ,

când întrebuițezi **crima și atentatele , pentru a o susține "** ,

fără îndoială **nu am fi avut de înregistrat cea mai odioasă crimă** ce s-ar fi putut imagina,

atât față de persoana aceluia ce a căzut străpuns de gloanțe de mișei,

cât și față de întreaga țară , care vedea în Duca realizarea legitimei ei năzuinți spre mai bine ,

și nu am fi asistat la un spectacol dureros al transformării acelei generații atât de scumpă

românismului , **în sărmana argilă umană , în care toți nebunii se cred autorizați să**

plămădească formele unei societăți mai bune "

Articole încriminate ...

Din citirea și comentarea lor se vede suflul primejdios ce fiecare articol conține :

/ Ion Nichifor Crainic : În primul rând citez comunicatele și apelurile Gărzii de Fier , publicate de ziarul "Calendarul " (dosar Nichifor Crainic) apărute după dizolvarea Gărzii [-----]

/ Nae Ionescu , urmărește într-una revoluția și, în concepțiasa, Garda de Fier , cu programul său, poate face această revoluție.

În urmărirea acestui scop, **el pune ziarul său în serviciul Gărzii , încurajând-o .**

Inculpatul , în declarația sa (f. 32 -33) spune că **a protestat împotriva dizolvării Gărzii** ,

tot așa **cum au protestat și alți oameni politici și șefi de partide** , în diverse ziare ;

recunoaște că protestele sale sunt mai stăruitoare , pentru că **socotea că dizolvarea va**

aduce grave și imediate primejdii ;

de unde **se deduce că inculpatul , deși presupunea că vor urma grave primejdii** ,

a urmărit totuși cu asiduitate , prin scris, ca să ia naștere aceste primejdii ,

care au început cu asasinarea lui Duca .

În urma expertizei făcută , se constată că **ziarul "Cuvântul "** în anii 1931, 1932, 1933 ,

își încheie bilanțul cu o pierdere de 12.395.319 lei, din care 10.075 .228 lei ,
sunt aduși periodic spre acoperire, de inculpat , care nu are altă avere decât lea de profesor. De unde aceste fonduri ? Inculpatul răspunde : < secret profesional ! >

Rezultă , însă vădit , că a fost alimentat cu fonduri oculte și
aceste fonduri încep să vină tocmai de când începe să se organizeze Garda de Fier,
pe baze noi și cu program revoluționar.

A doua zi după asasinarea lui Duca , i s-a telegrafiat din Brăila , următoarele , de către un
legionar : < Izbândă în activitatea națională ! >

Inculpatul Nae Ionescu publică în "Cuvântul " , cu începere din 15 noiembrie 1933,
și până la săvârșirea asasinatului, adică înainte și după dizolvarea Gărzii :

a.) **Communicate și articole ale diferiților șefi ai Gărzii**, cât și articole neiscălite în favoarea
acestei organizațiuni (se indică filele din dosar, peste 13 articole ,....)

Toate aceste articole nu sunt altceva decât **atâtări continui, contra oamenilor din guvern,**
în special **contra lui IG Duca și a ministrului Titulescu** ; Duca apare ca un " vândut străinilor " ;
Duca și Titulescu, vinovați de arestările în rândurile legionarilor ; Duca și Titulescu vinovați de
schingiurile legioarilor ; ordinul lui CZ Codreanu de a face uz de violență ;

b.) Dări de seamă din diferite părți ale țării prin care **se exagera cele ce se întâmplau cu**
membrii Gărzii ; cu titluri impresionante : "Cine poartă răspunderea de sângele vărsat ? "" Jilava
" , "Acțiunea sălbatecă contra legionarilor de la Cluj " , "Asasinatele continuă " ,
"IG Duca -răsfățatul evreilor " și ...

c.) **Toți legionarii considerau "Cuvântul " ca ziar al lor** ; această atmosferă este culminată
și îndârjită la extrem , prin **articole scrise personal de Nae Ionescu**, în care sunt vizați tot cei
doi oameni politici. Vorbind despre legionarul Virgil Teodorescu , **Nae Ionescu ajunge să scrie :**
< avem în fața noastră nu numai oameni care consimt să moară , ci și să omoare >
și îl și dezleagă pe cel care ar face omor, deoarece , - scrie el - **< cel ce va omorâ nu va fi un**
criminal ordinar , ci fapta sa va fi impusă de onoarea lui ca membru al colectivității
din care face parte, a frăției lui de luptă, deoarece **< Individul nu mai poate fi decât unealta**
colectivității >

Citind articolele "Linieștea domnește la Varșovia" , "Roluri blestemate " , " Legea pentru
apărarea statutului " , **nu mai poate rămâne nici o îndoială că tot ce s-a scris**
în aceste articole, nu sunt decât

îndemnuri la asasinat politice , și anume, contra lui IG Duca .

Nu este declarație și nici interogatoriu dat de cei trei criminali ,
în care **să nu mărturisească că cele scrise în "Cuvântul " cât și articolele scrise personal**
de Nae Ionescu, i-au determinat la acest gest :

1.) **Doru Belimace :** < Am hotărât omorârea lui IG Duca pe care l-am găsit singurul vinovat în
măsura luată de dizolvare și de schingiurile legionarilor , **impresiune ce mi-a fost confirmată**
și din știrile din ziarul Cuvântul > alt loc : < Atât eu cât și N. Constantinescu ,
din cele citite în ziare, în primul rând "Cuvântul " și "Calendarul " ,
cari publicau **informațiuni și articole** în favoarea organizației noastre , **ne-am făcut**
convingerea că vinovat în această acțiune contra Gărzii era primul ministru Duca,
motiv pentru care ne-am hotărât să-l suprimăm. >

2.) **Ion Caranica :** < Veneam să mă culc acasă numai noaptea, citind ziarele "Cuvântul " și
"Calendarul " >

3.) **Criminalul N. Constantinescu :** < Pe Nae Ionescu nu l-am cunoscut personal ,
dar și **articolele din ziarul "Cuvântul " au contribuit** , în unele măsuri , **să mă determine la**
gestul ce am făcut[-----] Nu am avut nici o sugestie , însă **din cele citite în ziarul**
"Cuvântul " ... mi-a pregătit starea sufletească și care fapte m-au determinat să iau
hotărârea de a omorâ pe Duca. >

"După toate cele de mai sus, cred că **nu mai rămâne nici o îndoială că inculpatul este**
provocatorul direct al asasinatului contra primului ministru IG Duca ,
prin scrierile sale în ziarul "Cuvântul " .

Având în vedere că din instrucția urmată **se stabilește că numiții [Nae Ionescu și Nichifor**
Crainic] au scris în ziare articole în legătură cu dezvoltarea organizației Garda de Fier,
criticând actul guvernului, **acuzând și amenințând, atârând la rezistență pe legionari** ,
și **îndemnându-i la fapte delictuoase , pregătind astfel atmosfera criminală**

care a întărit, susținut și realizat rezoluția asasinului Constantinescu Nicolae ;
Considerând că fapta comisă de numiții inculpați , întruneșete elementele infracțiunii prevăzută și penată de art. 9 din *legea pentru reprimarea unor noi infracțiuni contra liniștii publice*, [.....] Pentru aceste motive urmează a fi trimiși în judecată pentru faptele comise. În ce privește pe ziaristul dr. Nicolae Roșu, pus în urmărire penală pentru același fapt, constatându-se din instrucția urmată că numitul nu a scris decât un singur articol în ziarul "Axa" din 23 dec.1933, în legătură cu organizația Garda de Fier, ziar care a fost confiscat și deci n-a fost dat publicității , suntem de părere că numitul să fie scos de sub urmărirea , pentru acest fapt. "
Ordinul definitiv / 10 mart.'34

---

15) Procesul asasinatului de la Sinaia .Implicații în proces. Eliberații. 15 mart.'34

("Universul" , 16 mart.'34)

D.g-ral Uică, ministrul Apărării Naționale,
primind actul de acuzare al d-lui g-ral Bădescu,
Raportul special al instrucției asasinatului de la Sinaia,
[Vezi mai jos, Ordonanța definitivă din 10 martie , doc.pозиția 18]
precum și concluziunile parchetului militar ,
date de dl g-ral Petrovicescu , comisar regal special,
a semnat ieri dimineața Ordinul de dare în judecată
pentru **faptele prevăzute** în dreptul fiecăruia , după cum urmează :

▣ **Au fost trimiși în judecată sub stare de arest :**

/ [7] **Corneliu Zelea Codreanu** (în lipsă) ,**g-ral rez.G.Cantacuzino -Grănicerul** ,
ing. Virgil Ionescu ,Clime Gheorghe ,Hodoș Gheorghe,Victor Silaghi (în lipsă)
preot Ion Dumitrescu (în lipsă) - **pentru faptul de complot** ,
prevăzut și penat de art. 81 , combinat cu art. 87 cod penal .

/ [3]**Nicolae Constantinescu , Dumitru Belimace , zis Doru Belimace, Ion Caranica** ,
pentru **atentat cu asasinat** și **complot** și **contravenție** la legea pentru portul armelor .

/ [35]**Mihail Stelescu, Ion Zelea Codreanu, Ion Moța, Ion Manea, Traian Cotigă, Cristache Solomon, Ion Copuzeanu, Ilie Gârneață, Sima Simulescu, Vasile Iașinski, Mihail Polihroniade, Ion Crânganu, Iovu Ioan, Păvăluță Ioan , Serafim Ionel , Dordea Ion, Buzdughină Ilarie, Fleschin Petru, Decebal Zelea Codreanu, Dumitru Banea, Sârbu Iulian, Pohrib Gheorghe, Leatu Gheorghe, Naci Vasile, Căsăneanu Gheorghe, Vasile stoenescu, Modiga Petre, Micu Gh.Alexandru, Ghilț Constantin, Traian Ioniță, Nicolae Totu, Nicolae Strungaru, Ion Aldea, Constantin Andronic și Mircea Gheorghiu , zis Dumitru** - pentru faptul prevăzut și penat de **art.1** , din *legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice* (**asociație și complot**)

/ [4] **Anastasescu Ștefan** , zis Fănică , **Nicoletta Nicolescu, Stănculescu Constanța** zisă Tantz, și **Niculescu Teodora** - pentru faptul prevăzut și penat de **art. 5** , din *legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice*, aceștia dovedindu-se **a fi fost curieri** ;

/ **Bordeianu Ion** , pentru faptul prevăzut și penat de **art. 4** din *legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice*, **furnizând materiale** (petarde)

/ **Becaru Petre** , pentru faptul prevăzut și penat de **art. 13** din *legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice* ;

/ **Nichifor Crainic** , pentru faptul prevăzut și penat de **art. 1** din *legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice* (**asociație și complot**)

/ Astfel fiind, **au fost trimiși în judecată 52 de inculpați**, din care 49 în prezență și 3 în lipsă.

▣ Puși în libertate

G-ral Uică, a semnat **Ordinul** pentru **scoaterea de sub urmărire și punerea în libertate** a d-lor **prof.Nae Ionescu , prof.Dragoș Protopopescu , dr.Nicolae Roșu, Gh.Racoveanu și sublocot.Horia Codreanu.**

▣ Procesul

A fost fixat pentru luni, **19 martie , ora 8 dimineața**, când vor începe dezbaterile în fața **Secției a II-a a Consiliului de război al Corpului II Armată**. Completul de judecată va fi alcătuit din **5 generali judecători** , acuzarea fiind susținută de **g-ral Petrovicescu** , comisar regal special , asistat de col.**Romulus Hotineanu** , comisar regal permanent .

▣ Regimul deținuților

Comandamentul **Corpului II Armată** comunică :
Toți **deținuții** care au rămas sub stare de arest (49) și urmează a fi judecați , **pot fi vizitați** la închisoarea Jilava , **de familie , rude și avocați** , cu permisia comandantului închisorii .
Din 19 martie, când începe judecata , vor fi încartiruiți în cazarma Malmaison , și vor putea fi vizitați în orele dintre ședințele de judecată .

▣ Accesul publicului la proces

("Lupta " , 20 mart.'34)
Serviciul cenzurii prese a dat următorul **Comunicat** :
" **Luni, 19 martie, ora 8 dimineața** urmând a începe **la Consiliul de Război al Corpului II Armată , judecarea asasinilor** fostului prim ministru IG Duca **și a membrilor Gărzii de Fier**, **Consiliul a fost nevoit să ia** , în privința posibilităților de acces a publicului, **măsurile dictate de împrejurarea excepțională că numărul inculpaților și al avocaților aleși, întrece cu mult capacitatea de acces a publicului în sala de ședință existentă.**
"Față de această situație , **toate permisele eliberate până în prezent de Consiliu, se anulează , urmând a se elibera alte permise** , prin cabinetul d-lui subsecretar de stat **Victor Iamandi**, la Siguranța Generală a statului , cu începere de la 8- 8,30, dimineața, pentru **familiiile inculpaților, avocați și ziaristi** .
Având în vedere , însă, lipsa de timp material, pentru emiterea acestor noi permise, **rămân valabile pentru ziua de luni numai permisele ce s-au eliberat avocaților aleși ca apărători** , urmând ca **și acestea să fie preschimbate** în cursul zilei de luni , tot de ministrul de interne , prin intermediul Consiliului de Război, spre a se putea elibera **numai acelor domni avocați care au fost decați apărători aleși**, cu îndeplinirea formalităților prevăzute de art. 103 din Codul Justiției Militare.
Ziarele sunt încunoștințate că **vor face singure** , prin reprezentanții lor, **darea de seamă privitoare la proces**, supunându-se, însă, normelor în vigoare pentru presă .
Acuzarea , stabilirea procesului / 15 mart.'34

16.) Viață cultural -artistică (spre ex.) , mart.'34

("Dimineața" , " Lupta " , 20 mart.'34)
[**LD : în acea zi , la Curtea de Război, începea procesul asasinării lui IG Duca ...**]
/ La Fundația Dalles , " Universitatea liberă " , în ciclul " Filozofii sceptici " , prof.univ. **Ion Petrovici** conferențiază despre Mach (19 mart.)
/ La Fundația universitară Carol I , în ciclul "Generații și idealuri " , organizat de Societatea studenților în istorie, prof. **Const.C.Giurescu** ține conferința " Spre un nou ideal național" .

/ "Cercul ieșenilor " din București a organizat comemorarea **14 ani de la moartea lui A.D. Xenopol** , la Ateneul român.
Vorbesc : **Gr.Trancu -Iași** (evocare) , **Valori** (secretar gral al Ministerului Instrucțiunii) , **Dim.Gusti** (în numele Academiei Române) , **I.Lupaș** (Universitatea din Cluj) ;
La radio, cu o seară înainte, **I.Nistor** evoca pe Xenopol.

17.) Adunarea Generală a presei române, 18 mart.'34

("Lupta " , 20 mart.'34)

Adunarea s-a ținut în sala Comisiei arbitrale din Palatul Bursei.

/ A prezidat **B.Brănișteanu** (președ.) , care a prezentat **Darea de seamă** pe anul 1933.

A făcut elogiul ziariștilor dispăruți :Mihail Canianu, I.Hussar, Leo Leveq, M.Schwig .

/ **N.Batzaria** ("Universul ") a făcut aprecieri despre munca lui Brănișteanu , a Asociației .

/Adunarea a aprobat darea de seamă, gestiunea , și a votat-o.

/ **Mircea Grigorescu** - a făcut o expunere a situației **Casei de retrageri și pensii a ziariștilor** . care a fost dezbătut, votat .

/ S-a ales noul **Comitet** : **N.Batzaria, B.Brănișteanu, Al.Bogdan, Em.Ciuceanu, Al.Coler, M.Conitz, Mircea Grigorescu, G.Millian -Maximin, Ion Pas, Victor Rodan, Al.G.Săndulescu**

/ **Juriul de onoare** : Al Alecsiu, Em.D.Fagure, Barbu Marian .

Adunarea grală a presei / 18 mart.'34

---

18) Procesul Gărzii de Fier,19 mart - 6 apr.'34

("Facla" , "Dimineața" , "Lupta" , "Universul " , "Adevărul " , "Lumea Nouă " ,)

[LD : nu am procesul zi de zi. Am selectat acele interogatorii care mai importante din p.d.v. istoric. Având în vedere că ziarele și-au avut , fiecare, reporterii, apar unele diferențe , care însă nu schimbă fondul .(voi pune în paranteze sursa)

Obligatoriu trebuie coroborat cu **documentele emanate de Garda de Fier** - vezi **fișier I**

Gral Zizi Cantacuzino -Grănicerul / 22 mart.'34

("Facla" și "Dimineața " : relatări aproape identice .)

Inculpatul se ocupă de la început de **ideea complotului** , **sustinând că ea nu corespunde realității** . Se scuză că nu poate cita din dosar numerotarea fiind diferită de la un dosar la altul. face numeroase incursiuni în domeniul amintirilor personale , pe care nu le redăm întocmai.

Citează un art. din "**Revue de Deux Mondes**" , semnat **René Pinon** , referitor la **Garda de Fier** .

[-----]

Nu a făcut nici o amenințare, ci a trimis numai avertismente .

Nu a putut vedea pe IG Duca , pentru că nu i-a ușurat accesul ministrul Budurăscu .

Comentând **manifestele de propagandă electorală și modul de propagandă al Gărzii**,

susține că legionarii nu sunt "moftangii" , că el **nu a simțit** nici o dată că

organizația ar purta numele " la politicianul voios" .

În ceea ce privește antisemitismul, nu poate da un răspuns net.

Comentează un art. a lui Nicolae Iorga din "Neamul Românesc" , atăcând capitalul exploatator.

[-----]

Spre sfârșitul ședinței se încinge o discuție aprinsă privind legalitatea dizolvării Gărzii de Fier.

Comisarul regal Hotineanu cu deputații Cioc , Eugen Goga , Toma Dragu etc.

[LD : este clar că din presa timpului nu voi scoate mare lucru. Cenzura și-a făcut datoria ! Ce-or fi înțeles contemporanii ?? Impresia este penibilă .] [-----]

Protestul avocaților contra deformării dezbaterilor / 23 mart.'34

Hotărârea Consiliului de Război

[LD : așa m-am hotărât eu să dau din "Universul "]

-av. Gh.Banu : protestează contra modului cum **unele ziare relatează** dezbaterile procesului, **falsificându- le în mod tendențios** .Un ziar, redând depoziția lui CZCodreanu

a scris că acasă la el s-au găsit grenade .Or, este cu totul inexact.

Cere Consiliului ca să dea un Comunicat sobru, dar absolut exact al dezbaterilor.

-av. CRSturdza (apărător) : **protestează** contra modului **cum a fost redată depoziția g-ralului Zizi Cantacuzino**. Cere să se intervină la cenzură , ca să se păstreze caracterul de obiectivitate al dezbaterilor .

-Gral Petrovicescu (comisar regal special) : **recunoaște** că unele ziare fac exagerări în ce privește relatarea dezbaterilor. D-sa citează ziarul "Universul " , arătând că **a reprodus exact dezbaterile**. **Dacă reprezentanții presei nu vor reda just dezbaterile**, se va aplica **art. 108** din Codul Justiției Militare, ridicându-li **-se permisele** .

-av. Eugen Goga (apărător) : Dacă s-ar putea, ar fi de dorit ca , într-un **succint rezumat**, să se dea ceea ce se întâmplă aici, pentru buna și **justa informare a țării**.

-av.C.R.Sturdza : **Sistemul comunicatelor ar face un anumit joc**, opinia publică nefiind informată nici în acest caz.

Cere aducerea unui stenograf al apărării, pentru ca , având stenograma dezbaterii, să se restabilească **adevărul în caz de falsificare** .

-col Romulus Hotineanu (comisar regal special) : **sistemul comunicatelor nu e cel mai nimerit** , deoarece acestea ar putea fi și ele cenzurate , deoarece **între cenzură și justiție nu este nici o legătură**.

Cere și d-sa să se redea exact dezbaterile în ziare.

-av. Eugen Goga : Ziarul "**Țara Noastră** " a fost suspendat pentru că , dintr-o greșeală de paginaj , s-au introdus 10 rânduri cenzurate , în timp ce **se permite ca ziarele din Sărindar să falsifice intenționat dezbaterile**.

Consiliul , deliberând asupra acestui incident, **cu unanimitate de voturi hotărăște : invită pe toți ziaristii să redea just dezbaterile** , în caz contrar fiind obligat să aplice art.108 din Codul Justiției Militare ;

Comisarul regal permanent va face o adresă la Cenzură , pentru **a se lăsa liberă publicarea dezbaterilor**.

Apărarea va lua toate măsurile pentru a scoate note exacte asupra dezbaterilor.

----- protestele privind cenzura și ziarele -----

Nichifor Crainic / 24 mart.'34

Acesta cere să i se pună întrebări .

-Comisar regal : Ați fost la Casa verde ?

-Crainic : Am fost în vară.

-Ați cunoscut pe cei trei atentatori ?

-Nu i-am cunoscut.

-Dar pe dl g-ral Cantacuzino l-ați cunoscut ?

-L-am cunoscut în dubă .

-Dar pe Corneliu Codreanu l-ați cunoscut ?

-De când a apărut în viața publică .

-Sunteți membru al Gărzii de Fier ?

-" Nu sunt membru al Gărzii de Fier. Am fost **invitat să candidez**, după cum au fost invitați și d-nii g-ral Cantacuzino, și Vasiliu -Cluj, apărătorul meu.

" **Am fost secretar general al Ministerului Cultelor**, invitat de regretatul Vasile Goldiș , în această calitate, fără să fac politică , însă.

" **Am fost** , de asemenea, **deputat** , invitat de d.luliu Maniu, în calitate de ziarist.

M-am manifestat mai mult pe tărâmul cultural .

" **Am simpatizat organizația Garda de Fier** . În ziarul meu, "**Calendarul** " , **susțineam** , de altfel, **toate organizațiile naționaliste** , pentru întărirea românismului și reînnoirea morală.

"S-a încercat să fiu scos ca autor moral al asasinării lui Duca .

Dacă mi se aduce vina că sunt naționalist, că am sentimente românești, **primesc crima aceasta** . **Dar să mi se spună răspicat lucrul acesta și să nu fiu pus din cui în cui , din articole în articole , prin codul penal , pentru simple pretexte**.

Mă surprinde că naționalismul este calificat ca mișcare extremistă .

Mișcare extremistă este marxismul și comunismul , care preconizează **lupta de clasă** .

Naționalismul este împotriva luptei de clasă ; este pentru armonizarea cleselor sociale

Și atunci cum putem fi acuzați de schimbarea ordinii în stat ?

La noi, nici dictatura nu-i posibilă , când avem un rege tânăr și atât de înzestrat în ce privește pregătirea Sa.

----- Nichifor Crainic / 24 mart.'34-----

Mihail Polihroniade / 24 mart.'34

/ Arată că este **simpatizant al Gărzii de Fier din 1931**, dată când nu cunoștea nici un membru al organizației. " **În 1932, am scris în ziarul "Calendarul " primul articol**

al rostului și al importanței acestei organizații naționaliste.

/Abia în **decembrie 1932, l-am cunoscut pe Căpitan.**

Scoteam apoi **revista "Axa"** , revistă naționalistă, care **și-a accentuat caracterul politic din momentul devenirii mele ca membru al " Gărzii de Fier. "**

/Din **ordinul Căpitanului** , m-am prezentat pe **27 noiembrie** la **ministerul de Interne** spre a vorbi cu d.**subsecretar de stat V.Iamandi.**

În convorbirea avută îi arătam apoi modul **cum a fost primit guvernul liberal**,

accentuându-i că **singura organizație politică ce nu l-a atăcat , este Garda de Fier.**

La întrebarea ce mi s-a pus - < ce vrem ? > - i-am spus că vrem să fim lăsați în pace , căci, **în caz contrar , ne vom apăra .** La plecare , mi-a spus că va raporta convorbirea primului ministru și că, după aceea, mă va chema din nou. N-am mai fost chemat .

/ **La 7 decembrie , aflând că dizolvarea noastră este fapt împlinit,**

am scris **un articol în "Axa"** , prezentat și Căpitanului și verificat ,

care este un **document** asupra **stării de spirit a noastră** , de dinainte de dizolvare .

Totuși s-a întâmplat ce s-a întâmplat.

Nici un document nu arată decât că **așteptam pe cale liniștită să ne arătăm dreptatea noastră.**

Lucrurile sunt deci destul de concludentă : **spritul Gărzii, înainte și după dizolvare, era același.**

În ce mă privește pe mine personal, **sunt dat în judecată**

pentru a mă fi asociat unei asociații anarhice.

Camarazii mei de la "Axa " , se găsesc **pe banca apărării ,**

pentru a mă apăra pe mine.

Îmi permiteți să **pun o întrebare :< Pentru ce sunt eu adus aici ? > "**

-----M.Polihroniade / 24 mart.'34 -----

În ședința de după amiază, sub președinția g-ralului Ignat .

-**av. CRSturdza** :ziarele "**Credința**" și "**Dimineața**" nu au respectat hotărârea de Consiliu , redând eronat depozițiile martorilor . **Roagă să fie sancționate .**

- **gral Petrovicescu** : atrage , din nou , atenția presei , să redea dezbaterile just .

-**gral Ignat** : cere același lucru, altfel va aplica dispozițiile legale .

-**Forțu** despre **Nichifor Crainic** : l-a propus să intre în "Blocul cetățenesc"

și i-a răspuns că el nu face politică ; prin "Calendarul " a susținut și mișcarea d-sale .

-**arh. Enescu** despre **Crainic** : a privit cu simpatie "Blocul cetățenesc " ;

l-a propus să ia vice-președinția, dar a răspuns că nu face politică .

-**Gh.Sărbulescu** despre **Tr.Cotigă** : S-a distins în centrul studentesc ca un element de ordine

și inițiativă , de aceea a fost ales președinte ; ca să răspundă curentului comunist,

susținut de o anumită presă, a scos **ziarul " Dreapta "** - ziar de doctrină naționaistă ;

n-a avut nici un amestec în devastarea lojei masonice .

[-----]

▣ **Ziua a IX-a , 30 mart.'34**

("Universul " , 30 mart.'34)

Președ. g-ral Ignat . Continuă audierea martorilor .

[**LD : Câteva declarații cu oarecare semnificații :**

solidaritatea macedonenilor ; solidaritatea generalilor ; ambiguitatea comisarilor

șii adversitatea nevindecabilă față de liberali

Ordinea depozițiilor am aranjat-o eu, pe criteriile de referență .

În proces, s-a desfășurat în ordinea intrării martorilor] -

[-----]

Gh.Brătianu / 28 mart.'34

-av.Vasiliu -Cluj : Ce crede despre dizolvarea Gărzii de Fier ?

-Gh.Brătianu : Mi-am spus părerea imediat după dizolvare .

- Vasiliu : ce condiții i s-au pus martorului în ce privește colaborarea la guvern ?

-Brătianu : În afară de motivele care m-au îndemnat să refuz participarea și la alte guvernări, guvernul Duca nu întrunea condițiunile de stabilitate .

-Vasiliu: Arestările legionarilor erau necesare ?

-Gh.Brătianu : Mi-am spus părerea imediat după dizolvare .

-Vasiliu : Au dat concursul partizanii dvs , să salveze membrii Gărzii de Fier ?

-Gh.Brătianu : N-aș putea preciza cazuri speciale .

Gh.Brătianu / 28 mart.'34

[-----]

DRIoanițescu / 28 mart.'34

-Ce știe despre d.Crainic ?

-DRIoanițescu : A fost ales deputat de Vlașca pe lista noastră , fără nici un angajament politic.[-----]

▣ Ziua a X - a , 30 mart.'34

("Universul" , ""Adevărul" , 31 mart.'34; "Facla" 1 apr.'34)

Conduce gral Ignat. Apărarea iar atrage atenția asupra cenzurării dezbaterilor procesului .

Încât dezbaterile apar vădit incomplete și tendențioase.

Comisarul Hotineanu spune că ziaristii nu pot fi obligați să reproducă toate dezbaterile, dar că trebuie să oglindească adevărul.

[LD : Se perindă martorii care depun în favoare unui inculpat sau altul .

les la iveală trăsături de caracter, psihologii, ipocrizii, politicianism .

generalii - Cihoschi, Moruzzi, Constandache, apără casta - pe Cantacuzino ;

politicienii - un p.d.v. partidist - Argetoianu, Vaida ...

legionarii / martori - își apără camarazii ;

avocații apărării - își apără clienții

Consiliul de război - conduce toată această defilare ....

În atmosferă, simt eu, plutește teama. atât a legionarilor, cât și a martorilor ...

răzbunarea Gărzii. Numele lui Duca este ocolit .... Contează chichițele avocațesti și .

În aceeași zi, la tribuna parlamentului, politicienii rostesc opinii despre Garda de Fier,

despre proces ...] [-----]

C.Argetoianu / 29 mart. '34

-av.Vasile Marin : ca fost ministru de Interne, cum vede d-sa Garda de Fier ?

-Argetoianu : Ca ministru de Interne n-am avut ocazia să mă ocup de activitatea

Gărzii de Fier. [!?!] M-am ocupat mai mult de mișcările studentești . [!!!?]

Eu credeam că studentimea n-are ce căuta în luptele politice.

Măsurile ce le-am luat eu n-au fost împotriva Gărzii de Fier

ci împotriva mișcărilor studentești. [-----]

- G-ral Cihoschi / 30 mart.'34

Pe Nichifor Crainic îl cunoaște, ca ziarist, din 1928 ; este profund animat de dragostea pentru Tron și Țară ; om de ordine, drastic și un naționalist convins.

[-----]

Al.Vaida Voevod * / 30 mart.'34

-Apărarea : Să ne spună dl Vaida -Voevod ce crede despre " Garda de Fier " ?

-Vaida : " Când am ajuns ministru de Interne, mișcările studentești se găseau în toi.

O datorie a mea imediată era să mențin ordinea .

Și atunci, aducându-mi aminte de trecutul meu, pentru că, student fiind, am participat și eu la

două organizații .Imediat am căutat deci să iau contact cu șeful Uniunii studentești din

București și alte organizații similare, căutând, pe toate căile, cu vorba,

să-i conving că aceste demonstrații nu duc la nimic bun.

" Referitor la argumentul lor, la elementul minoritar, le-am răspuns că

nu este decât o singură cale : aceea de muncă, prin concurență.

"Am reușit să-i conving și, în loc să mobilizez forța armată, le-am dat toată libertatea și am putut , astfel, pe această cale, să-i liniștesc.

Tot în timpul acesta, **am mai avut contact** , prin șeful meu de cabinet de atunci, care avea și părți bune și părți rele, **cu organizații studentești.**

[-----]

▣ **Sentința în procesul asasinării lui Duca / 6 apr.'34("Adevărul " , 7 apr.34)**

Verdictul : asasinii Constantinescu, Belimace și Caranica ,

au fost condamnați la muncă silnică pe viață ;

Ceilați 50 , acuzați de complot, au fost achitați.

Condamnații duși la Jilava, de unde vor fi transferați la Aiud .

Achitații au fost eliberați , iar celor din provincie li s-au dat foi de drum.

Sentința procesului / 6 apr.'34

Procesul asasinilor lui Duca

19.) **Parlamentul -// ridicarea stării de asediu și a cenzurii // , 21 mart.'34**

("Facla" , 23 mart.'34)

[LD : la **Consiliul de Război** se desfășura cea de-a III-zi a procesului **G de F** , fiind audiați **CZCodreanu și g-ral Cantacuzino** . Vezi **fișier G de F**]

LD : este de subliniat **contactul dintre Guvern și Parlament** , care semnifica legătura cu țara.

Pe banca ministerială, 2-3 miniștri , care răspundeau, prezentau proiecte de legi, sexplicau pozițiile guvernului. Adică... viața parlamentară era normală, firească.]

Cameră .

Pe banca miisterială : **Victor Slăvescu, g-ral Uică, Al.Mavrodi, N.Titulescu , I.Inculeț,**

(la intrare - Titulescu primit cu aplauze prelungite) *****

-**I.Pillat** (PNL) .Comunicare : **starea de asediu și regimul cenzurii ;**

-**Al.Radian** (argetoianist) .Comunicare : De ce se menține **starea de asediu și cenzura ?**

-**Al.Mavrodi** (subsecretar de stat).**Nimeni nu e bucuros de cenzură.**

Noi nu **așteptăm** decât **să se normalizeze situația** ca să suspendăm

și starea de asediu și cenzura .

/ Se votează **proiectul de lege pentru amnestierea delictelor de presă .**

20.) **Viață cultural -științifică (spre ex.) , 24 mart.'34**

("Universul " , an 51, nr.81 , 24 mart.'34)

[LD : la **Consiliul de război**, ziua a IV-a a procesului Gărzii de Fier.

Ziarul anunță evenimentele cultural - științifice **pentru sfârșitul de săptămână.**

Cum am spune azi, pentru ... weekend"(pe atunci nu se englezise !)

Pe atunci nu exista instituția " societatea civilă " . Dar exista o impresionantă rețea de instituții, fundații, cercuri, care se ocupa intens de probemele acestei societăți.

teatre, concerte, teatre, cinematografe, conferințe, baluri, serate, ceaiuri .

De aceea i se spunea Bucureștiului... "Micul Paris "]

Conferințe :

/ La **Fundația Dalles**, în prezența **membrilor guvernului** - prezent și Titulescu -

și a **corpului diplomatic**, va fia XI-a conferință din ciclul organizat de **Cercul analelor române.**

Excelența Sa , d. **Jan Seba** , **ministrul Cehoslovaciei** , va vorbi în românește despre

" Români și cehoslovacii de-a lungul istoriei "

/ La **Academia Comercială** , **Emil Marian** (dir. Institutul național de export), va vorbi despre "

Conferința monetară și economică de la Londra "

/ La **Societatea studenților în medicină** , **dr. Victor Gomoiu** va vorbi

despre **" Medicina populară "**

/ La **Fundația Universitară Carol I** , sub auspiciile **"Uniunii Intelectuale Române "**

(președ. dna Alexandrina Gr.Cantacuzino) ,

George Georgian va vorbi despre "**Cultură și creație** "

/La **Fundația Constantin N.Vasilie -Bolnavu** , Pța Amzei nr.5 ,

arhimandritul Scriban va vorbi despre "**Ogorul nevestejit** "

/ La **Fundația culturală Carol I** , în ciclul de conferințe al revistei "Fânâna Darurilor" ,

părintele prof. Gh.Coman va vorbi despre "**Evanghelia și generația nouă** "

/ La **Fundația culturală Carol I** , **prof.Vespasian Pella** (ministru plenipotențiar)

va vorbi despre "**Sancțiuni internaționale pentru agresor** " ,

din ciclul de conferințe "**Securitatea colectivă și revizionismul** " ,

organizat de **Institutul Social Român**.

/La **clubul central PNL** (Calea Victoriei) , deputat **Eugen Titeanu** va vorbi despre

"**Munca națională** " , în ciclul de conferințe al tineretului universitar PNL .

/ La **Ateneul Nicolae Iorga** , în ciclul de conferințe despre monarhie, **prof.M.Manolescu**

va vorbi despre "**Monarhia în perspectiva viitorului** "

/ La **Facultatea de științe** , Societatea studenților de fizico-chimie, în ciclul problemelor

de fizică și chimie modernă, **prof.C.Stănescu** va vorbi despre "**Razele cosmice** "

/ În **fabricile din Capitală** , " Liga Învățământului " , a organizat **un ciclu de conferințe**

pentru muncitori, pe probleme de muncă, igienă, cultură, etc etc.

Deschiderea , la **Fabrica d-lui Mociornița** , mare industriaș.

Senatorul **dr. L.Skupiewski** va vorbi despre "**Apărarea organismului contra boalelor** "

Săptămâna viitoare va fi dedicată problemelor religioase.

Teatre :

/ La **Teatrul Național** : "**Richard al III-lea** " de Shakespeare , cu **I.Manolescu**

și "**Lăcustele**" de Al.Kirițescu

/La **Teatrul Ventura** : "**Crimă și pedeapsă** " , de Doestoevsky, prelucrare a regizorului

francez **Gaston Baty**, cu **George Vraca, G.Timică, V.Valentineanu, Mariette Anca** ...

și "**Miss Viteza**" ,cu **Leny Caler, G.Timică** ...Orchestra dirijată de **Elly Roman**

/ La **Teatrul Iancovescu** : "**Împăratul** " de Cattof Sternberg ,

cu **Ion Iancovescu** în rolul lui **Napoleon Bonaparte** .

/ La **Teatrul Regina Maria** , premiera "**Jockey Club**" de **Edgar Wallace** ,

cu **Tony Bulandra, Al.Finți, Gărdescu** etc etc ...comedia "**Slujbaș la Stat** " , cu **V.Maximilian** ...

"**Desmierdări pierdute** " și "**Marchizul de Priola** "

/La **Teatrul," Alhambra guvernează "**(ultimele spectacole ,

după un record de spectacole și succes) și anunțată "**Alhambra -Record** "

Baluri , serate, ceaiuri

/ "**Balul Externelor**" la Ministerul Afacerilor Străine, sub **patronajul d-nei N.Titulescu**,

onoarat de prezența **întregului corp diplomatic**. Invitații strict persoane.

/"**Balul fizicienilor** " , bal anual, în saloanele Cercului militar.

/ "**Balul Regimentului** " 2 artilerie, cercul sportiv, Cercul militar. Urmat de un concert.

/ "**Serata dansantă** " Asociația studenților Școalei superioare de Cooperație .

/"**Ceai dansant** " , Sportul studentesc , secția baschet-voley , în saloanele Crucii Roșii ;

/"**Ceai dansant** " , Societatea Principele Mircea ... jazz, tombolă, bufet , surprize ,

program artistic, balet.

Viața bucureștiului / 24-27 mart.'34

21.) "Cazul Stere " , // **Părerii // Radu C.Brumă, 25 mart.'34**

(Rev."Parlamentul românesc " , an V, nr. 141, 25 mart.'34)

Din timp n timp, în presă, **apare "Cazul Stere"** : acuzații, oarecari manifestații,

câteva articole polemice în ziare ... apoi totul reintră în liniște.

Și **această chestiune se repetă** , pentru că nu există nici un motiv ca o rezolvare,

care să convină tuturor , să fie dată .

Radu C.Brumă / 25 mart.'34, retro '

▣ Stere - războiul - Puterile Centrale

Distins și marcant membru al PNL , înainte de război,
C.Stere a avut alte păreri decât partidul său.și decât toată suflarea românească ,
atunci **când s-a pus chestiunea intrării în război** ,
alături de aliați, pentru a ne întregi neamul.

Adânc cunoscător al Rusiei țariste, avea motive să urască acel regim,
și **să creadă că România nu trebuie să se găsească în alianță alături de Rusia,**
ci să meargă alături de Puterile Centrale , pentru a cuceri Basarabia.

Dar **C.Stere nu s-a mulțumit a-și expune părerea și a se supune hotărârii unei țări întregi** ;dacă făcea așa , **ar fi avut demnitatea pe care PPCarp** ,
de asemenea partizan al Puterilor Centrale, a avut-o,
cu toate că-și expunea părerea în Consiliul de Coroană de la 15 august 1916.

Constantin Stere, colonel jurist în armata română mobilizată,
nu a urmat armata în retragerea ei în Moldova .

Dezertor, deci, a devenit ziarist, pentru ca , prin "**Lumina**" , să propage
politica Puterilor Centrale, să facă propagandă pentru dezertațiunea armatei de pe front,
ducând o **campanie pentru detronarea dinastiei.**

Purtarea lui C.Stere prezintă o deosebită gravitate : dezertare, propagandă pentru defectiuni, propagandă pentru detronarea dinastiei .

Pentru un altul decât Constantin Stere, **situația ar fi fost clară,**
s-ar fi tranșat printr-o **riguroasă hotărâre a Curții Marțiale,**
și **azi nu ar mai exista " cazul Stere" .**

Radu C.Brumă / 25 mart.'34, retro '

▣ Stere - revoluția rusă - unirea Basarabiei

Situația , însă , a influențat evoluția "cazului Stere" .

Revoluția cuprinde Rusia, armata rusă aliată ia atitudine contra armatei noastre
în Moldova, **ordinea se restabilește pr frontul rusesc,**
Basarabia decide liber alipirea ei la România ,

de la care fusese altădată răpită de ruși .

Guvernul Al.Marghiloman , care deținea puterea în Moldova, **face apel la d.Stere pentru a lua**
parte la hotărârea pe care Sfatul Țării , la Chișinău,
trebuia să ia cu privire la **alipirea Basarabiei.**

Acest eveniment este sărbătorit printr-un Te-Deum la Mitropolia din Iași ;
defilarea care a urmat în fața Mitropoliei este primită de către Regele Ferdinand I,
înconjurat de personalitățile basarabene venite în delegație spre a aduce decizia Sfatului
Țării , și, în primul loc, de **prim -ministrul A.Marghiloman și de C.Stere** ,
care **era împodobit cu o nouă cravată de comandor al "Stelei României " .**

Radu C.Brumă / 25 mart.'34 , retro '

▣ Stere - reprezentant al Basarabiei

▣ Stere - lider al Partidului Țărănesc

▣ Stere - persoană indezirabilă .

Războiul mondial se termină ; întregirea Românie, prin alipirea Bucovinei și Transilvania,se realizează. **Constantin Stere devine persoană importantă a politicii basarabene, și , cu toate că se protestează contra atitudinii sale neromânești,**

avută în timpul războiului, totuși, **aproape toți oamenii politici îi cultivă prietenia.**

Totuși, Constantin Stere este suspendat de la catedra universitară din Iași ;

se întocmește un **dosar asupra acțiunii sale nepatriotice ,**

dar nimeni nu deschide un proces contra unui **important personaj** al politicii basarabene,
lider al noului Partid Țărănesc. "

Radu C.Brumă / 25 mart.'34

▣ Resuscitarea cazului Stere

▣ Soluția ? : retragerea din viața politică !

▣ C.Stere - animator cultural- literar

În scurtă vreme, **dosarul dispăre** , și , **acum** , după așa de mulți ani, **se caută a se clarifica dacă acel dosar a dispărut** pe culoarele Camerei Deputaților , sau în arhivele Ministerului de război. Ba se spune că el există.
Unii oamenii politici , își amintesc de "cazul Stere" și , din când în când, **ridică proteste** când cel vizat încearcă a lua parte la ședințele Parlamentului.
Generalii , foști comandanți ai armatelor în război , **protestează și declară că nu vor rămâne în Senat** în cazul **când senatorul de drept, Constantin Stere**, vine în matural corp. ; **câțiva oameni politici , se alipesc acțiunii generalilor.**
D.Ministru de Justiție, consideră chestiunea prescrisă, interpretare pe care **Constantin Stere nu voiește a o admite** , după declarația ultimă ce a publicat-o în ziarul de aseară.

Acestea sunt **peripețiile "cazului Stere "** , și , din această expunere , ne putem ușor da seama că **o soluție nu se poate da.**

Suspendarea din învățământ , este neregulat făcută ;

Constantin Stere este senator de drept, dar **nu poate lua parte la lucrările Senatului** , din cauza generalilor . **Care poate fi ieșirea din situație ?**

"Ni se pare că **nu poate exista altă ieșire decât una singură** , care **poate fi dată numai de Constantin Stere** , și această soluțiune ar fi **o deciziune de a se retrage pentru totdeauna din viața politică**

și demisia sa din calitatea de senator de drept.

Soluțiunea corespunde unei sinucideri politice , dar o asemenea sinucidere poate că este cea mai mică sancțiune pentru dezertarea la inamic, **propagandă pentru defectiune, propagandă pentru detronarea dinastiei** , fapte concrete de care **C.Stere s-a făcut vinovat.**

Constantin Stere este un om inteligent și cult,

așa încât **ne miră cum d-sa nu a adoptat** , din proprie inițiativă, o asemenea soluțiune. Dar **nici acum nu este prea tâzuiu și pentru calmarea spiritelor** ,

d-sa va trebui să-și dea seama , și **să facă gestul ce este dorit .**

Retras din viața politică printr-un act de sinucidere politică,

Constantin Stere va rămâne totuși acea personalitate reprezentativă în manifestațiile sale culturale .Vedem în Constantn Stere **pe tânărul refugiat venit la Iași, acum vreo 50 de ani**, care, **studiind dreptul la Universitatea din Iași**,

își punea în valoare **o solidă cultură în toate domeniile**

și făcea **începutul acelei mișcări poporaniste** care găsea un teren deja pregătit de către **vechea mișcare a socialismului romantic** a tinerimii din generația trecută .

În locul omului politic dispărut din cauza propriilor sale greșeli,

va rămâne acel " observator hipohondru " , din foiletoanele vechi ale "Adevărului" , **acel spirit critic și profund umanitar al lui C Șărcăleanu** , de la "Evenimentul literar" ,

activitatea cultural -literară și socială de la fostul director al "Vieții Românești" ,

și **acele romane** , așa de documentate și profund omenești pe cari

"În preajma revoluției" , Constantin Stere le publică.

este un bagaj cultural important pentru aprecierea viitoare a unui om în zilele noastre . "

C.Stere / 25 mart.'34

22.) **M.Ghelmegeanu** , **comunicare : facultatea de Agronomie , Chișinău, 27 mart.'34**

(DAD, MO 32, șed. din 27 mart.'34 , p. 1176)

Roagă pe miniștrii de Finanțe și Agricultură să pună la dispoziția Facultății de agronomie din Chișinău ,un fond (cca 21 milioane lei) , pentru a-și putea cumpăra pământul experimental

necesar . La 15 ani de la Unire, Basarabia are dreptul la acest act de dreptate.

Cu atât mai mult cu cât în guvern este dl Inculeț ...

- **Pamfil Simion** (PNL) : dle deputat , **de ce ministrul dvs nu a pus la dispoziție
aceea sumă ?**

- **Ghelmegeanu** : Foarte simplu : **legea ptr înființarea facultății de științe agronomice
a fost votată la sfârșitul sesiunii .**

Guvernul căzând, n-a mai avut putința și timpul necesar.

De altfel, **suma se găsește la Casa de Consemnațiuni**, și este rezultată din
reforma agrară basarabeană,...

-**NNSăveanu** : Roagă ca comunicarea săil se dea în scris ,
pentru a putea să o înainteze miniștrilor avizați .
M.Ghelmegeanu / 27 mart.'34 .

23.) **Pamfil Șeicaru** , la **Legea pentru protejarea industriei naționale**, 27 mart.'34

(DAD, MO 32, șed. din 27 mart.' 34, pag. 1180- 1182)

[LD: **trei zile cât a durat dezbaterea la lege, Șeicaru este foarte activ,**

îl completează pe ACCuza, protestează pe motive de ordine și regulament .

Consider eu că , la **dezbaterea acestei legi , există noi categorii de interese
apărate -consumatorii și munca națională -** din unghiuri și cu argumente diferite .

Reprezentanți ai partidelor - Serdici, Mihăescu, Deleanu, ACCuza , Dimitriu -

pe lângă chestiunile strict economice și legislative, **au atăcat legea din acest p.d.v.**

Șeicaru nu face altceva decât să concluzioneze această chestiune,

și s-o subsumeze preocupării lui "corporatiste".

privind **competența tehnicienilor** în actul guvernării .]

Șeicaru / 27 mart.'34

▣ **Protecția producătorilor**

▣ **Protecția consumatorilor**

Socotește de datoria sa să ia cuvântul la lege. Nu pentru a pune în dezbateră problema industriei
naționale, ci pentru a stabili "**limitele până unde trebuie să se întindă protecția statului**

și până unde trebuie să meargă **grija acestui stat de a apăra pe consumator.**

Fiindcă **grija statutului trebuie să se împartă în două :**

și **către producător** , dar și **către consumator**, rolul statutului fiind să țină echilibrul între
interesele reale ale producătorilor și nu mai puțin vizibile ale consumatorilor.

[-----]

Cereți și dvs un răgaz , ca ministrul de anul trecut [Lugojanu]

Statul , prin aceste prelungiri, nu este justul împărțitor de dreptate,

ci favorizează pe producători , în dauna consumatorilor.[-----]

Șeicaru / 27 mart.'34

▣ **Legea**

Se cere o prelungire pe încă un an a legii existente , **până în aprilie 1935,**
pentru a se studia complet **viitorul regim industrial al țării.**

Este bizar că, acum un an , **guvernul PNȚ a cerut prelungirea** exact pentru același motiv.

Nu avem simplismul să spunem că o problemă atât de complexă , care îmbrățișează atâtea
interese, se poate rezolva cu una cu două.

[-----]

Cereți și dvs un răgaz , ca ministrul de anul trecut [Lugojanu] [-----]

Șeicaru / 27 mart.'34

▣ **Valoarea " tehnicienilor " în guvernare**

▫ Ministrul Teodorescu .

" Prima nedumerire : **prezența dvs pe banca ministerială** , ca ministru al Industriei și Comerțului, **nu este prezența unui agitator politic**, nu este **prezența unui exponent electoral**.

Dvs, dle ministru, **sunteți un om de autoritate tehnică** ;

dvs **ați trecut pe la monopolul tutunului**, unde ați lăsat așa de frumoase amintiri ;
[**apoi la Societatea Petroșani**] , dvs **ați trecut pe la CFR** și vă puteți mândri că faceți parte dintre **directorii generali ai CFR** care n-au fost atinși cu nici o umbră de bănuială , prin energia și onestitatea dvs, vrednică de orice inițiativă . (**aplauze la PNL**)
Vedeți, eu judec foarte obiectiv.

Deci, dvs **sunteți privit ca o persoană tehnică**.

" **Între criticile pe care eu le aduc regimului democratic** , este și aceea că , adesea , **se promovează** , în regimul electiv , **forța simplă de agitație și de mobilizare a instinctelor sau a erorilor populare** , și că adesea **se înlătură valoarea reală**.

" Or , dvs , **veniți ca tehnician** cu trecutul dvs, fiindcă dvs sunteți **prezent pe banca ministerială ca atare, Partidul liberal a socotit util** , în fața complexului problemei economice de astăzi, să înlătore chiar o serie de elemente de o valoare necontestată pe care le are înăuntrul partidului, și **să promoveze un om de autoritate tehnică**.

Ce să zic eu , însă de autoritatea dvs tehnică , **când și dvs veniți să ne cereți un răgaz , ca oricare efemer promovat de partid ?**

"Va să zică , **tehnicianul nu are întreaga claviatură a problemelor economice !**

Adică **tehnicianul nu vine** din primul moment **să spună** : < Eu cunosc problema economică , de aceea sunt aici ! > " **Cereți și dvs un răgaz , ca ministrul de anul trecut [Lugojanu]**

[-----]Dar nu văd pregătirea dvs .**Sunteți corigent !**

Cereți un an pentru a da examen ! Așa se rezolvă, oare, problemele țării ?

Șeicaru / 27 mart.'34

▫ PNL și legea.

PNL reprezintă pentru noi, **partidul burgheziei romnești** , al **osaturii acestui stat** .

Stând **în opoziție 5 ani**, PNL a avut prilejul **să observe o serie întreagă de experiențe**,

mai fericite sau mai nefericite .Pentru aceasta , stau martore manifestele lui ,

înainte de a veni la putere , în care spune : < **Ni sunt gata studiate toate problemele.**>

PNL **pretindea** că își are gata "**carnetul de mobilizare**" al energiilor ,

pentru a rezolva toate problemele ce se pun astăzi statului român !

Ce să cred eu acum ... când cere 1 an prelungire pentru lege?!

Dle ministru, **dacă dvs nu aveți soluția cereți-o partidului** , pentru a o pune în aplicare .

Dacă , însă, **partidul nu are această soluțiune**, atunci **el a abuzat de încrederea țării**.

Ce să credem despre partidul care a cerut puterea - și a primit-o - **afirmând că are gata toate soluțiile** , dar care **solicită și el un răgaz** pentru a rezolva această problemă ?

Șeicaru / 27 mart.'34

▫ Protejarea muncii naționale .

De ce nu ați obligat acum toate aceste industrii să utilizeze munca autohtonă ?

S-au publicat liste. Sub guvernarea trecută, **dl Vaida -Voevod** , fiind ministru al Industriei

și comerțului, **a cerut** tuturor fabricilor și tuturor industriilor să trimită **lista funcționarilor**.

Aceste liste s-au trimis. Dvs ați avut la dispoziție toate **aceste dosare**,

precum și **Circulara trimisă de dl Vaida** , ca să vedeți

în ce **proporție este utilizată munca națională**.

În ce situație ne găsim noi ?

Avem nevoie de capital străin. Înțeleg ca **acest capital să aibă beneficiul său**,

dar beneficiul nostru să fie măcar plasamentul muncii naționale .

Căci altfel, protecția industriei naționale începe să aibă aspect de regim colonial !

Toată **febra care există astăzi**, tot **acest zbucium**, acest **surd protest al țării**,

provine de la **mii și mii de titrați și de ingineri români**

care **nu-și găsesc plasament în industria din țara lor !**

Evident , au fost erori : inflația școlară, prea mulți studenți la universități.
Dar toți aceștia **sunt ai noștri** , care **stau pe drumuri** și nu au nici o ocupație ! ...
Un inginer român venit de la Charlottenburg este plătit cu 7.000 lei pe lună
la societățile petrolifere ; uneori mai puțin decât șoferul directorului general !
Dvs când **îi aveți în mână pe acești industriași** - fiindcă au nevoie de această prelungire -
ce condiții le puneți ? Niciuna !

Ce condiții li s-a pus anul trecut ? Niciuna !

**Atunci, dle ministru, de ce veniți cu această prelungire ?
care este beneficiul real al statului nostru ?**

" Eu aş propune **un amendament prin care să fie obligate societățile și întreprinderile industriale de a utiliza** , conform legilor existente , **elementul autohton** , în proporție de **75 % ; dar** în această proporție de 75% să nu-i treceți pe român numai la slujba servitorului care mătură,ci proporția de 75% **să fie impusă pentru fiecare grad de funcțiune !**

Adică **românii să fie 75% din funcționarii direcției administrative , din ingineri, din maiștri (apaluze la opoziție)** Aceasta este proporția adevărată. **Societățile sau întreprinderile care nu ar voi să lase măcar atâta pentru munca autohtonă, să nu mai beneficieze de această prelungire !**

Șeicar / 27 mart.'34

▣ **Legea - concluzie**

[**Se adresează mereu ministrului ing.Teodorescu**]

Desigur că **veți trece legea** ; nu-mi fac nici o iluzie. **Dar** trecând această lege și coborând în **conștiința dvs** , dincolo de larma din Parlament, în acel dialog interior , **să vă întrebați :**

< Bine am făcut că nu am căutat să aduc o ușurare muncii naționale, profitând de strâmtorarea în care se găseau toate întreprinderile industriale , când ele aveau absolută nevoie de prelungirea acestui termen ? >

Această lege este o respirație de viață ; și ar fi ca și cum ai omorî industriile , în ziua **când această lege n-ar mai avea aplicare !**

În această situație , când **oferiți industriilor , în dar, un privilegiu** perpetuat de acum 20 de ani [-----] nu este oare păcat că **dvs nu vă gândiți să faceți ceva pentru munca națională ?**

[-----] Ați face și un dar real țării.[-----]

Un om de vârsta dvs, un om cu trecutul dvs , trebuie să facă astfel încât să adauge și trecerii pe banca ministerială exact atitudinea morală pe care a marcat-o trecerea dvs pe la conducerea unor întreprinderi industriale . (**aplauze**)

Pamf.Șeicar / 27 mart.'34

24.) Congresul profesorilor de I.germană , 2 apr.'34

("Lupta " , 3 apr.'34) Au făcut expuneri : dna Alexandrina Popovici, C.Chiperiu, Schauer, Schroff, Virgil Tempeanu, Flavian ș.a. după care s-a votat o **Moțiune :**

- 1.**Limba germană** să fie introdusă ca **disciplină obligatorie** în toate școlile secundare, comerciale, chiar în cursul inferior, modificându-se urgent legea, în acest sens.
2. **La bacalaureat**, limba germană să se bucure de **tratament egal** cu acela al limbii franceze,elevii având a alege între ele.
- 3.Concedii cu salariu întreg, pentru **perfecționbarea studiilor în străinătate ;**
- 4.Concediu cu salariu întreg, pentru **misunile științifice** , la universit.străine ;
- 5.Ministerul Instrucțiunii să organizeze **schimburi de profesori și studenți ;** scutirea de taxe și vize a materialului didactic importat

---

25.) Evenimente artistice -culturale - științifice , apr.'34

/ **Concertul tenorului Joseph Schmidt** , sala teatrului -cinema " Vox " , 3 apr.'34

("Lupta" , 3 apr.'34)

/ **"Miss România 1933 "** , excursie în Spania , 5 apr.'34

("Universul " 5 apr.'34)

Călătorie gratuită la Barcelona, Madrid, Valencia ... pentru **domnișoarele** între 16-25 ani care au participat la concursul patronat de revista " România Ilustrată " .

▣ **A.) Anunțarea proiectelor de legi, interpelări, comunicări, 30 mart -4 apr.'34**

Dezbateri parlamentare, Camera și Senatul, 30 mart.- 4 apr.'34

("Facla", 1 apr.'34) (DAD, MO 36, 37, 38 din 2-4 apr. '34)

[LD : La Consiliul de Război, se desfășura **procesul Gărzii de Fier.**

Ultimele mărturii . Depunea ca martor Al.Vaida Voevod.

Extrag aceste informații pentru a exemplifica **agenda legislativă** a parlamentului , și **felul cum lucrau ministerele** , care-și pregăteau legile.

De asemenea, **interpelările deputaților** care lansau **semnalele de alarmă** privind o **categorie profesională sau un anume fapt** dintr-un loc.]

Camera . 30 mart.

Comunicări, interpelări, proiecte de legi.

Pe banca ministerială : **gral Uică, C.Xeni, Vict.Iamandi, Mitiță Constantinescu,**

A.Popescu -Necșești, R.Franasovici .

/ **Radu Lasca** (PNL -georgist) : anunță o comunicare privind **cenșura** .

/ **Se votează citeva modificari de legi sau legi punctuale**, cu un singur articol :

1. R.Franasovici (ministr. Lucrări publice și comunicații) : depune pr.de lege pentru **concentrarea învățământului farmaceutic universitar.**

Senat , 30 mart.

Pe banca ministerială : **Vict.Antonescu, Vict.Slăvescu, D.luca.**

/ **Rusu Abrudeanu** - interpelează ministerul Muncii , cu privire la neregulile de la **Casa Centrală** a Asigurărilor sociale.

Diverse legi punctuale sau modificări de art.la legile existente :

/ Pr. de lege ptr. modificarea unor art. din **legea de organizare a Minister. Învățământului ;**

Camera , 2 apr.

Se anunță legile ce urmează a fi discutate :

/ . Modificarea unor art. la **legea inv.secundar** (votată de Senat)

/ . Legea relativă la **reglementarea transferurilor în inv.secundar** (votată de Senat)

/ . Legea pt. **concentrarea inv.farmaceutic universitar** (votată de Senat)

/ . Modificarea **legii Casei de Credit a Corpului Didactic**

Camera, 3, 4 apr. apr.

(DAD, MO 37, 38, 3-4 apr.'34)

-P.I. Ghiță anunță o **interpelare** adresată ministrului Instrucției publice

asupra **situației materiale a Corpului Didactic** din întreaga țară :

Ce măsuri intenționează să ia spre a asigura plata lefurilor învățătorilor noi numiți ?

Apreciază străduința ministrului de a plasa elementele tinere , dar ...

Care este situația acordării **drepturilor bănești pentru gradațiile corpului didactic ?**

" Țin să atrag atențiunea conducerii Ministerului de Instrucție, că, mai ales în împrejurările de

astăzi, când **elemente iresponsabile fac o desfrânată agitație** , **spre a crea curente de disoluție socială** , **grija noastră a tuturor trebuie să se îndrepte către îndeplinirea promptă și integrală a nevoilor materiale ale dascălimii** de toate gradele și ale preoțimii ,

singurele elemente de prestigiu însuflețite de un patriotism luminat și tinzând permanent către armonia socială. Dascălimea și preoțimea reprezintă - orice s-ar spune - în masele largi

,stăvilare sigure împotriva anarhiei "

-Teodor Iacobescu întrebă : Ce măsuri vor lua ministerele de resort, **pentru sprijinirea**

acțiunii patriotice a românilor americani, care vor edita în l.română și engleză ,

un număr special al ziarului **" America "**, **dedicat României, în scop de propagandă ?**

Anunțări de legi, comunicări, întrebări / 30 mart -4 apr'34

26.) _____ , Senat (2 apr.) , Cameră (4 apr.'34)

Vict. Antonescu (ministr. Just.) , rapotori : **Toni Iliescu , Aurelian Benteoiu**

[**La Tribunalul de război, ultimele ședințe în procesul Gărzii de Fier.**

Printre inculpați ... Nae Ionescu ...

Pe 6 aprilie, se pronunța sentința. Afară de asasini ... toți achitați.]

26.A. Expunerea de motive, Senat (2 apr.) , Cameră (4 apr.'34)

(DAD, MO 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1647 -1650) **Doc.integral - fișier PNL**

/ Necesitatea legii : **extremismul STÂNGA - DREAPTA /**

/ **Răspunderea partidelor politice** / Partidele de ordine / libertățile cetățenești /

/ Legea penală - legea preventivă / **Dizolvarea grupărilor politice** : parlamentari și membri //

/ Măsuri preventive : funcționari, **elevi, studenți**, asoc.secrete /

/ **Regimul democratic** : **monarhia, parlamentul** /

/ Drept comparat: legi represive //

/ **Legea apărării statului** /

[-----]

Expunerea / 2, 4 apr.'34

▣ **Măsuri preventive : funcționari, studenți, elevi .**

[-----]

" În aceeași ordine de idei , trebuie să **semnalăm și faptul că ,**

în centrele noastre universitare și în unele școli,

s-au constatat unele **agitațiuni incompatibile** cu atmosfera de seninătate ce trebuie

menținută în învățământ. De aceea, **s-au prevăzut sancțiuni pentru studenții și elevii**

care s-ar dovedi că au făcut parte **dintr-o grupare politică dizolvată.**"

Expunerea de motive / 2,4 apr.'34

26.a) Armand Călinescu , discurs la lege, 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. din joi, 5 apr.'34, p. 1688- 1692) **Doc.integral- fișier PNT**

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ **Garda de Fier - apărătoarea ideii naționale ?!**

" D-lor deputați, să-mi permiteți să adaug o observațiune în această ordine de idei.

Eu nu cred în viitorul acestei mișcări.

Se opresc , poate , unii , asupra ideii naționale,

pe care **o speculează membrii Gărzii de Fier.**

D-lor, **aceasta este o concepție pe care trebuie să opună oricine la baza unei acțiuni de**

întărire a vieții noastre de stat și de popor. (aplauze la la PNT și PNL)

Dar, vă rog, **țara aceasta a ajuns în așa o situație , încât, pentru a promova ideea**

națională , trebuie să recurgă la o mână de oameni ,

care nici măcar nu și-au terminat studiile școlare ?

Țara aceasta a ajuns acolo , încât, pentru a declanșa acest mare resort moral ,

care este **sentimentul național, trebuie să recurgă la oficiile asasinului lui Manciuc ?**

(**vii aplauze, strigăte de bravo !, la PNL și PNT**)

Și triumful ideii naționale , însemnează omorârea lui Ion Duca ?

Este o rușine , domnilor ! " (apaluze puternice, strigăte repetate de bravo !)

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ " **Ideea națională** " .

▣ **Responsabilitatea partidelor**

" **Ideea națională ? Da, dar aceasta o reprezentăm noi toți.**

O reprezentați dvs , liberalii, prin tot ce acest partid a putut să facă , de-a lungul istoriei, în slujba țării ;

o reprezentăm noi, național-țărăniștii, prin tot capitalul de luptă al **ramurei ardeleno** și prin tot rezervorul de forțe al **ramurei regătene** ;

o reprezintă dl Iorga , o reprezintă dl Cuza, prin acțiunea d-lor pe terenul cultural .

Aceștia reprezintă ideea națională . (vii aplauze, strigăte de bravo !)

-I.Petrovici : Dl Goga !

**-Armd.Călinescu : Eu nu cred că țara aceasta a ajuns în așa grad de amnezie ,
încât să-și uite istoria ei . (vii aplauze, strigăte de "foarte bine" !)**

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ " **Problema tineretului** "

" **Tineretul ? Da, domnilor, este o mare problemă .**

Am întreprins și noi ceva în folosul tineretului ; întreprindeți și dvs,

deoarece **trebuie să facem totul pentru tineret.** Dar un lucru : **tineretul să vină să întărească toate forțele creatoare , toate forțele constructive,**

tineretul să nu meargă să îngroașe cetele delincvenților . (aplauze puternice)

Când eu am văzut aici, în această Adunare , **pe unii oameni politici**

[**aluzie la Goga, Gr.Iunian ș.a.] care se insinuau în vecinătatea Gărzii de Fier**

(**aplauze prelungite**) eu nu știu ce trebuie să stigmatizez : **lașitatea sau aventura ?**

(**Aplauze prelungite, strigăte repetate de bravo**)

-Voci : Pe amândouă ! "

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

26.b) CCGiurăscu (PNL-geogist) , la Legea pentru apărarea Statului, 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. de joi, 5 apr.'34 , p. 1693- 1694)

[LD :era " joia mare " , din săptămâna patimilor ; cu o zi înainte, vorbise Titulescu ,
despre politica externă ; la Consiliul de război... ultimele zile ale procesului Gărzii de Fier.

Deși legea era îndreptată explicit, împotriva Gărzii de Fier,

CCGiurăscu nu spune absolut nimic despre G de F ,
evocată , aluziv, sub expresia ... "neliniști și frământări"]

[LD: sublinierile, subtilurile problematice , comentariile îmi aparțin :

// Neliniști naționale : // Învățământ // Presă de stânga ; presa națională //

// Legea Antonescu = lege represivă /

[-----]

CCGiurescu / 5 apr.'34

▣ **Învățământul și cultura românească**

▣ **Înstrăinarea păturii intelectuale**

[LD : **argumente pentru acordarea de circumstanțe atenuante pentru G e F]**

Și această problemă este generatoare de dezordine , **unul din motivele fundamentale ale situației turbure de azi.**

"Vedeți dvs, **este foarte simplu** să ne mărgim la **litera unui text de lege ,**
dar **dincolo de această literă stau realitățile naționale.**

Ele sunt generatoare de ordine sau de dezordine.

Să nu ne mărginim să criticăm cuvântul dintr-o lege, să vedem ce se ascunde dedesubt.

Și în privința aceasta , a problemelor culturale, a **direcției care se dă generației tinere,**

este o permanentă primejdie pentru statul național românesc ;

trebuie luate **măsuri imediate** pentru remediarea acestei situații ,

înainte ca ea să fie catastrofală pentru generațiile care urmează. "

Au mai fost atentate [!!!] împotriva oamenilor de stat ai Țării Românești , dar am constatat **o diferență de limbaj curioasă** , în ce privește **calificarea și aprecierile**. [-----] care au **o savoare specială** , din care se poate vedea **diferența de atitudine și diferența de limbaj** , când este vorba de **anumite probleme naționale**. A fost **o încercare de asasinat** împotriva fostului ministru național-țărănesc , **dl Vaida** . Cercetați, vă rog , **limbajul de atunci** a unei **anumite părți din presă** , ca să vedeți **diferența de atitudine** .

Campania presei de stânga ....

Toată campania de ațâtare care s-a făcut înainte de a se comite atentatul , **crea legătură cu dezordinile de la Lupeni**.

Vă aduceți aminte **represiunea care s-a făcut atunci**, care a fost comentată timp de luni , într-**o parte din presă** , și care a determinat **articole care se terminau într-un chip ațâțator**.

Am aici o serie întregă de extrase , între altele **se afirmă că guvernul este dator să dea satisfacție opiniei publice** în ce privește acele **masacre de la Lupeni**.

Se spunea apoi : **< A sosit ceasul ultim ! >** iar la urmă, în legătură cu tulburările antisemite : **< Guvernul nu trebuie să nesocotească legile etice , care dirijează sufletul mulțimii , altfel își sapă singur mormântul . >**

La câteva zile după acest articol, se produce **atentatul împotriva d-lii Vaida -Voevod**.

Ei bine, **nu i-a trecut nimănui atunci prin gând să cheme în fața justiției și să închidă pe cei cari au iscălit articolele** care au premers **atentatul împotriva d-lui Vaida -Voevod**.

Acest articol , pe care l-am citat aici, este iscălit de **Scrutator [Blumenfeld]**

și a fost publicat în "**Adevărul**" .

Campania presei de dreapta ...

" Constatăm , deci , **o anumită atitudine** în ce privește tratamentul.

Ați văzut ce s-a întâmplat atunci [cazul "Adevărului"] și ce s-a întâmplat în alte împrejurări. [**nu dă nici un exemplu , nu se referă la campania care a pefațat asasinarea lui Duca!**]

Eu nu vreau să insist prea mult asupra acestei probleme, dar constat că **există motive de îngrijorare permanentă în opinia publică**.

Sânt racile adânci care rod acest popor, și ele **nu se pot lecuî** prin măsuri de suprafață, **cum este aceasta a apărării ordinei în stat . "**

CCGiurăscu / 5 apr.'34

26.c) Pamfil Șeicaru , la legea apărării statutului , 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. de joi, 5 apr.'34 , p. 1704- 1707)

[LD :deputat "aparte" , "independent" : ales suucisiv în parlamentul PNȚ, PNL ....

Interesant , temut (??!) , cu originalități pe care i le îngăduia statutul lui ... , cu câteva premoniții deosebite (întâmplătoare sau nu !) privind viitorul apropiat sau depărtat al României . Printre aceste previziuni : **regimul democratic va fi distrus și va fi urmat de regimuri totalitare extremiste , de dreapta și de stânga .]**

Sublinierile, supratitlurile, comentariile , îmi aparțin :

Document integral-**fișier Cultură, Presă**

Șeicaru / 5 apr.'34

▣ **Legea Vict. Antonescu**

" **Legea de astăzi are o deosebită importanță** , fiindcă este **un examen de conștiință** și, în același timp, **o verificare a puterilor de comandă ale partidelor democratice**.

[-----]

Șeicaru / 5 apr.'34

▣ **Războiul = apusul democrației**

" În filozofia militară a lui Klausewitz , există o teorie : extrema limită a capacității ofensive a democrației - vizibilă atunci când se aduce o forță , după care urmează răsturnarea raporturilor de forțe - **extrema limită a capacității ofensive a democrației** , a fost atinsă în iulie 1914 , dată după care a urmat răsturnarea raporturilor de forțe , când **elementele vrăjmașe democrației au început să câștige teren** .
" Nu uitați că cei patru ani de război , **nu au reprezentat un regim democratic , ci un regim de totală negare a libertăților individului** - individul fiind înglobat în masă , individul fiind anulat .În ziua când s-a sunat goarna mobilizării , faimosul coran al **Drepturilor Omului** a fost călcat în picioare , și fiecare individ a fost încadrat într-o companie , într-un regiment.Omul a aparținut unei discipline și **libertatea n-a mai avut cuvânt !...**
În iulie 1914 , nimeni nu și-a dat seama că **regimul democrației și al libertății s-a sfârșit .** Evident , un sistem politic , un sistem de doctrină , nu sfârșește atât de repede .
S-a crezut - așa se spunea cel puțin - că de o parte erau " puterile centrale " , **reprezentând negarea democrației** , iar de cealaltă parte , toate celelalte state ale lumii , **strânse să apere la olaltă principiile democratice ;** și unele și altele uitau că **însăși războiul rostea o condamnare categorică a democrației."**
Șeicaru / 5 apr.'34

▣ Războiul = sfârșitul liberalismului economic.

"Atunci , în timpul războiului , a fost sfârșită și faimoasa **doctrină a liberalismului economic** , pe care o invoca dl Răducanu .

Spunea d-sa : < Unde este liberalismul economic ? >

...uitând că liberalismul economic a fost îngropat la 1914 ,

când **statul a confiscat toate puterile creatoare** în toate domeniile , reprezentând singur forța hotărâtoare ; fiindcă **și forțele umane și forțele morale** ale fiecărei națiuni , au fost atunci **confiscate de stat , care intrase în luptă** .

-G.Bogdan-Duică : Dle Șeicaru , sunteți la curent cu faptul că liberalismul economic este reclamat îndărăt ?

-Șeicaru : Ei , dle Bogdan -Duică , d-ta care ești un cercetător atât de asiduu al lui Eminescu , știi că < **nu învie morții , e-n zădar , copile!** > .Fiecare aspirăm spre trecut .

Dealungul veacurilor este o nostalgie spre trecut . Închei paranteza . "

Șeicaru / 5 apr.'34

▣ Regimurile postbelice - consecințe ale războiului

▣ Regim autoritarist : Rusia

"După război , ce s-a petrecut , oare , în toate statele care se încadrau sub **steagul libertății și al apărării principiilor democratice** sau al **înfrățirii popoarelor** ? S-a petrecut un fenomen extraordinar !

În Rusia țaristă , regimul absolutist țarist s-a prăbușit ;

și atunci apar "**Kerenskii legalității**" , care-și închipuiau că , cu dialectica legalității și cu tocmelile acestea , se poate apăra o stare de lucruri .

Evident , **elementul viril** biruie totdeauna asupra **emasculațiilor legalității** .

Elementul viril era conținut într-un vagon plumbuit - **cu Lenin , Trotsky și ceilalți** - care intra în Rusia !

După trei luni de zile , **leader-ul ideologiei democratice , Kerensky , o ștergea !**

Acum nu știu ce mai face : adică mai dă pe undeva explicații , și scrie istoria revoluției rusești.Nu mă interesează ! Cine-și mai aduce aminte de Kerensky ?

" **A fost , după revoluție , primul regim de autoritate** .

Veniți la putere în numele **celor mai integrale libertăți** ,

bolșevicii au strivit această ficțiune ;

erau primii interpreți - primii care tălmăciseră adevăratul sens al războiului și al marelui revoluții sociale pe care o provocase războiul.

Într-o revistă - "La Commune" - s-au publicat niște manuscrise ale lui Lenin ; ceea ce este interesant , este că printre **cărțile preferate ale lui Lenin** , pe marginea cărora el scrisese pasionate glose și comentarii , sunt tocmai **operele lui Klausewitz** , faimosul teoretician , care a degajat **o filozofie militară** din **tactica** și din toate **războaiele lui Napoleon !**

Va să zică, **comuniștii erau primii care au înțeles și care au descifrat sensul profund revoluționar al războiului.**

-G.Bogdan -Duică : Die Șeicaru, nu cunoașteți faptele. **Lenin nu a fost la început, ceea ce a fost mai târziu. Lenin a fost , ce a fost, numai după ce țărani au ocupat proprietățile . Acesta este adevărul istoric.**

-Șeicaru : Aș putea să vă răspund că sunt două feluri de a studia istoria : **una este cercetarea istorică care caută în arhivă o dată precisă a unui act, și alta este cercetarea istorică a aceluia care caută să înțeleagă ritmul vieții care a fost , și ritmul vieții care va veni.** Revin la ce spuneam mai înainte ...
Șeicaru / 5 apr.'34

▣ Consecințele războiului

▣ Influența revoluțiunii bolșevice

" Dlor, **se credea că învingătorii vor avea numai partea de fericire , că se vor putea sustrage de la consecințele războiului, că numai învinșii vor suporta și sancțiunile tratatelor de pace , și zestrea devastatoare a războiului .**

Pe urmă, **optimismul a încetat**, de îndată s-a observat că nu este tocmai așa, că **nu se va împărți lumea între fericiții învingători și nefericiții învinși.** S-a văzut că , în chip egal, **învingători și învinși, vor participa și se vor împărtași din amărăciunile, tragicile consecințe alerăzboiului.**

Criza a început - a venit inflația .Cunoașteți istoricul, este inutil să vi-l amintesc.

" Dar s-a observat încă ceva : s-a observat un fenomen foarte interesant.

Dintr-o dată , **partidele democratice** , acelea care păstrasera cu fidelitate ideologia dinainte de război, **au început să împrumute vocabularul , în tactica și în lupta lor de organizare.** De unde ? **De la primii revoluționari.**

Observați cum s-a modificat **vocabularul dialectic** , cum s-a modificat **organizarea partidelor democratice** , după modelul **revoluțiunii bolșevice ;**

oamenii care voiau să nege și să combată fenomenul de la Moscova, îl imitau în același timp. În această imitațiune erau și primele semne de abdicare de la ideologia democratică. "

Șeicaru / 5 apr.'34

▣ Democrația italiană

▣ Fascismul.Mussolini.

"**A urmat revoluția din Italia.** Partidele din peninsula, voiau neapărat să găsească un "modus vivendi" cu elementele revoluționare. Era atunci un om foarte inteligent - un om care credea că viața politică se poate rezuma la ceea ce și el numea " o combinație" **Era Giolitti. Printre primii sprijinitori ai lui Mussolini și ai regimului fascist , a fost Giolitti** , care-i împingea pe fasciști spre putere, **democrat care, în același timp, era și partizan ascuns al fasciștilor** , crezând că la urmă , **va veni împărțirea puterii !**

" Evident - **nici o forță revoluționară nu acceptă asemenea pactizări.**

Numai dobitoacele își închipuie că forța revoluționară , când ajunge la putere, vine să te răsplătească pe tine, tovarășul de astăzi.

Nu te răsplătește ! Te suprimă !

Așa se explică faptul că , în momentul când **Mussolini a venit la putere, cariera politică a lui Giolitti și-a tuturor sprijinitorilor fascismului s-a lichidat !** Cine cârmuise în epoca când s-a pregătit acest fenomen ? Este o foarte interesantă **carte a lui Cambo** - despre **guvernul fascist și Bonomi** . Acesta din urmă, era **un aghotant al lui Giolitti** ;și așa cum era , puținel și mărunț la fizic, era și la minte și la viziune. **Își închipuia că va face și aici un "aranjament"** ; până când, într-o bună zi, **forțele revoluționare au năruit acest dig putregăit, care reprezintă neputința liberalismului liberal. "**
Șeicaru / 5 apr.'34

▣ **Democrația " Weimar"**

▣ **Revoluția hitleristă**

"Alt fenomen , luați istoria **democrației germane**.
Îmi amintesc că **acum trei ani** , nu se putea vorbi nicăeri decât de fenomenul extraordinar **a desăvârșitei așezări a democrației din Germania** ,Germania **care se născuse la Weimar**, odată cu **Constituția de la Weimar** , **Weimarul viziunii clasice**, **Weimarul viziunii armonioase a lui Goethe** .
Și într-o bună zi, **s-a găsit un zugrav hoinar [Hitler !]** , care **aducea alt vocabular, altă metodă, altă concepție .Și acesta a lichidat democrația !**
Toți **exegeții democrației au rămas cu degetul în gură** , cum s-a putut întâmpla aceasta ?
Weimar, Goethe, Constituția, nimic ! Le-a luat ca o apă !
Era altă forță ; se ivise alt om care știuse să interpreteze și toată revoluția care a însemnat războiul !
Șeicaru / 5 apr.'34

▣ **Regimuri autoritare**

▣ **Regimuri democratice**

" Întâmplător, înainte de a mă sui la tribună , mi-am aruncat sumar ochii pe **fizionomia de astăzi a Europei ; a Europei "democratice "**.
Am privit-o și am început să văd **unde sunt regimuri democratice** și unde sunt **regimuri nedemocratice** .Văd : .

Italia : Mussolini ;	Rusia : Stalin ;	Germania : Hitler ;
Turcia :Mustafa Kemal ;	Ungaria : Goemboes	Austria : Dolfuss
Iugoslavia : Regele Alexandru	Portugalia : Salazar	Polonia : Pilsudski

-I.Petrovici (PNA-Goga) : România ?

-Șeicaru : Probabil că va fi șeful d-tale ! (ilaritate !)

-Petrovici : Să te audă Dumnezeu ! (ilaritate !)

-Șeicaru : D-lor, vedeți dv, fenomenul acesta al lichidării democrației nu este , așa dar, un fenomen sporadic. Plutește ceva în atmosferă.

" Și eu vă întreb : **de ce există această sete de autoritate ?**

De ce , pretutindeni, **omul simte necesitatea de a renunța la fantoma unei libertăți** care mâine poate fi pusă în discuție , de prima bandă înarmată ?

De ce preferă omul regimul cel mai puternic de autoritate ?

Pentru simplul motiv că **cel mai aspru regim de autoritate are totuși o limită , pe când nesiguranța , această "splendidă" libertate , statul pasivist, care stă deoparte și lasă țara să fie câmp de luptă între bande înarmate , nu mai asigură viața individului.**

Individul ajunge la discreția primului cutezător, care-i poate suprima viața !

Prin urmare, **statul pasivist este pretutindeni respins."**

Șeicaru / 5 apr.'34

▣ Conștiința pericolelor

leri a făcut ministrul nostru de externe o luminoasă expunere.

Și această expunere - luminoasă prin inteligența , prin talentul, prin splendoarea logică , prin toate însușirile unei elocințe clasice - **era tivită de norii de îngrijorare** care întunecă orizonturile acestei țări, așezarea noastră de stat , această zestre a nefericiților ostași care s-au bătut ca s-o înfăptuiască ! Aceasta nu s-a făcut cu "apelul la popor"!

Poporul, în raport cu istoria , este exact cum a fost marmora în care Michel Angelo și-a cioplit statuile sale : **poporul este doar un material**

-în care o minte luminoasă, o conștiință cu viziune istorică, poate să pătrundă , să preğătească națiunea.

Și - vedeți dvs - **popoarele stau în această formă de descompunere a democrației , la răspântia cea mai gravă , care este cea de astăzi, din toată Europa ! "**

Șeicaru / 5 apr.'34

▣ Răspunderea guvernanților .

▣ Invitație la ...regim autoritar .

▣ Invitație la ... eroism

[**Este greu de spus cui adresează Șeicaru ... invitația la " voință hotărâtă " - Este și mai greu de spus ... pe cine încurajează Șeicaru la un " eroism" , fie și ilegal . Ceea ce știu, este admirația lui mărturisită, la un moment dat , pentru Mussolini ...]**

" Dlor, pentru că dl **ministru de Justiție și guvernul vor să aibă** , cu un ceas mai devreme, **această lege** , pe care **eu o doresc să fie fructuoasă**, să nu formeze încă o iluzie , ca și alte măsuri de **disciplinare a anarhiei**, vă urez să nu aveți de pe urma acestei legi și alte desamăgiri, cum ați avut și în urma altor **măsuri de disciplinare a forțelor anarhice. Dar adug : aceste forțe anarhice** , aceste scormoniri a ceea ce formează elementul teluric în națiune, **de unde vin ?**

Asupra cui cade răspunderea acestei zdruncinări , acestei permanente tulburări a națiunii ?

[**LD : atenție ! ... de fapt acum își spune gândul...**]

Este oare nevoie de a legifera ,sau este nevoie de o voință hotărâtă care să accepte impopularitatea ?

O voință hotărâtă care să aibă în sufletul ei **conștiința destinului nației , și să nu aibă nevoie de această lege** , votată la iuțeală , ca să-i justifice măsurile !

Vedeți dvs , **nouă ne lipsește elementul eroic** : această lipsă am îndurat-o de-a lungul istoriei noastre . Ceea ce se face în **manualele didactice cu elementul nostru eroic** din trecut , este mai mult o **istorie oficială**, necesară pentru educația tinerei generații.

Să nu uitați că **în trecutul nostru nu există martiri ai niciunei credințe !**

În toate statele Europei credința religioasă mobiliza conștiințele și le vântura : noi am fost însă un popor sceptic.**Ne lipsește** ceea ce se numește **trecutul eroic**, vibrația interioară .

De aceea, și dvs, oamenii politici, **refuzați examenul eroismului.**

Examenul eroismului îți impune să treci dincolo de hoatrele legalității , atunci când ai conștiința că țara este în pericol.

Iar ratificarea acestei conștiințe eroice , nu o dă actualitatea , o dă ziua de mâine.

Ziua de mâine îți dă nota hotărârilor de azi de a reprima anarhia ! "

Șeicaru / 5 apr.'34

▣ Legea - concluzie

În concluzie : **legea dvs o socotesc un expedient, o socotesc o iluzie .**

Vreți să fie votată ? **V-aș vota , poate , și cu legea aceasta ;**

dar nu-i văd înăuntru puterea de a reprima anarhia !

Și nu o văd, fiindcă însuși regimul aceasta al sufragiului universal, pe care dvs îl apărați,

incapacitate pentru Ministerul Educației Naționale ?

ce rost mai are atunci Ministerul Educației Naționale ?

- **Angelescu** : dar nu vedeți M.Ed.Naț. în Comitet ? Tot el este .

- **PCAndrei** : Atunci de ce faceți un Oficiu special ?

- **C.Angelescu** : " Pentru că este o legătură intimă între acest minister cu Ministerul Armatei, și pentru că tot așa s-a făcut și în Italia, și în Ungaria, în toate țările din lume.

- **PCAndrei** : Acesta este cel mai slab argument pe care ni-l puteți invoca.

Nu mă interesează faptul că așa s-a făcut în Italia și în alte părți ; **aceasta nu este o rațiune.**

Este un argument extrem de slab , pe care mi-aș permite să vă recomand să nu-l mai repetați, pentru că dacă dvs aduceți această argument , înseamnă că renunțați la rațiune , dar eu nu pot renunța la cel mai mare dar pe care mi l-a dat Dumnezeu .

- **dr.Angelescu** : Eu raționez , și încă raționez bine .

- **PCAndrei** : Eu raționez după necesitățile pe care le impune societatea românească și împrejurările de la noi, nu justific o instituție nouă prin argumentul că " așa s-a făcut și în alte părți " ...

- **dr.Angelescu** : " **Societatea românească cu atât mai mult cere acest lucru .** "

- **PCAndrei** : " **Dacă renunțați să gândiți dvs , pentru că a gândit Mussolini , renunțați și la locul dvs !** De aceea, vă rog să nu mai aduceți un asemenea trist și slab argument . **Eu concep Ministerul Instrucțiunii Publice , ca un adevărat minister al educației naționale ;**

dar dacă el nu este în stare să și îndeplinească o misiune și se creează un alt minister , să o spuneți precis, specificând că **Ministerul Instrucțiunii Publice devine o anexă a acestui Oficiu nou,** care se înființează acum.

Art. 1 cuprinde exact definiția și atribuțiile Ministerului Instrucțiunii Publice.

Dvs îl subordonați altor ministre "

Eu nu vă pot impune să faceți altfel, dar țin să precizez acest lucru. "

- **dr.Angelescu** : Vreți să precizez acum ? Eu operez numai la chirurgie, dar nici acolo nu fac masacru... (**ilaritate la majorități**)

Petre Andrei / 28 apr.'34

▣ **Abuz parlamentar**

▣ **Răbdarea opoziției**

▣ **Forțarea majorității**

Miezul legii este crearea unui **Oficiu al educației . Ce va face el ?**

Nu se scrie în lege , ci se anunță un regulament .

Foarte bine , dar atunci **puteți desființa orice lege ;** puteți prezenta o lege pentru reorganizarea ministerelor , specificând că la Ministerul Instrucțiunii vor fi 4 direcțiuni... că se va veni cu regulamentele ...

" **Observ însă că acesta nu mai este un sistem parlamentar și nici constituțional.**

Câtă vreme noi nu propunem vreun vot de blam

și nu vă facem crâncenă opoziție de răsturnare,

înseamnă că **vă acordăm oarecare răgaz și încredere.**

Dar , dle ministru, încredere nelimitată , pentru orice ar trăzni cuiva prin minte, nu ne puteți pretinde ; și nu puteți pretinde acest lucru **nici majoritarilor ,** pentru că fiecare reprezintă aportul lui personal , cu care a venit, **nu le puteți pretinde o abdicere totală ,** care ar echivala cu sentința de desconsiderare totală a lor.

Acesta nu mai este un sistem parlamentar.

Oricâtă bunăvoință ar avea colegii din majoritate - căci dacă la noi, la opoziție, puteți bănui un spirit de opoziție pură , la majoritari nu puteți spune aceasta - **dar să le cereți abdicerea totală de la voință și de la rațiune proprie, mi se pare că este prea crud. "**

Petre Andrei / 28 apr.'34

DI Andrei spunea să nu ne preocupăm de ce se face în alte țări ...

-**PCAndrei** : Nu am spus așa ! [**LD : este culmea !**]

" Sunt țări mai civilizate decât noi, care au o școală mai bine întemeiată decât a noastră, și cu toate acestea s-au preocupat de apropierea de educația tineretului și din școală și din afară de școală . (aplauze la majorități)

Balila italiană ....

Și dacă vă citam adineauri - și am aici proiectul - **ce s-a făcut în Italia cu Balila** , să-mi dați voie să vă spun că Italia s-a regenerat de când s-a instituit această instituție , Balila. Astăzi sunt **peste 3 milioane și jumătate de tineri** în Italia care fac parte din această instituție, și care, încă o dată repet, **a schimbat cu totul fața Italiei** . Cei dintre dvs cari ați fost acolo, ați văzut schimbările care s-au făcut . Dar chiar și în alte țări, Ungaria, Cehoslovacia , Iugoslavia, se face același lucru.

Instituții sportive românești ...

ONEF (Oficiul Național de Educație Fizică) nu are alt scop decât **educația fizică** .

Cecetășia - care datează de atâta timp - număra cca **30.000 membri** , din cei peste 3-4 milioane de tineri din această țară , și este și foarte costisitoare .

Diverse **cluburi sportive** - care-și desfășoară activitățile necontrolat . "

" Ei bine, ce facem noi ? Venim cu această proiect de lege, care are **două scopuri** :

să organizeze educația tineretului , să-l pregătească din p.d.v. **moral, național și fizic**.

-**ACCuza** : Și creștin .

-**C.Angelescu** : **Și creștin**, cum foarte corect spune dl Cuza .

Dar și **să coordoneze și să controleze aceste societăți de sport răslețe** .

OETR este condus de un **Comitet Central** - format din **prim-ministru, ministr. Educației, ministr. Apărării** . această reformă a fost înscrisă în programul **PNL** .

C.Angelescu / 28 apr.'34

Regele și OETR

[**LD : deci PNT și PNL erau pe aceeași poziție**.

Se pare că acest fapt a fost criticat de iunianiști sau ....]

Am fost criticați pentru că **Consiliul** a fost pus **sub președinția MSRegelui** .

Apoi bine, d-lor, tocmai dvs veniți să protestați ?! Dar dvs ați făcut același lucru :

dl Gusti a venit cu **"Fundațiile regale"** și a prevăzut în lege ca **MSR este președintele și conducătorul Fundațiilor Regale**.

-**PCAndrei** : Să restabilim un fapt . Este f. ușor să combați pe cineva că a spus lucruri pe care nu le-a spus .

-**Vlad Dimitriu** (PRT- iunian) Dle ministru , ați repetat și dvs greșala **PNT** .

Sunteți pe linia continuității .

-**Teodor Iacobescu** (PNT , ex-lupist) **Fundațiile sunt una, Oficiul este alta ...**

-**dr.C.Angelescu** : D-lor s-a prevăzut **președinția MSRegelui** , pentru ca această instituție **să nu mai fie supusă fluctuațiilor politice** . (aplauze la majorități)

La fel ca și legea pe care o va aduce dl ministru al Apărării Naționale [premilităria]

ca **să nu mai fie supusă influențelor partidelor politice** , am pus-o sub scutul **MSRegelui** . "

Se pune la vot **luarea în considerație a legii** și se adoptă .

Se trece la **votarea pe articole** .

29.c)ACCuza (LANC) / 27 apr.'34

OETR

Instituție deasupra partidelor .

[**LD : ACCuza nu pierde ocazia unei tirade antipartidiste .**

Parca-ar fi de la cenzură .

" D-lor , un articol care vede lumina zilei , este dat în judecata opiniei publice, iar nu a cenzorilor obscuri, a acelora care întâmplător ocupă puterea și o confundă cu beneficiul personal , fără control

(aplauze vii, strigăte de bravo pe băncile opoziției)

Pentru că , atunci când susținem libertatea presei,

noi ne dăm seama că o punem la adăpost de asemenea insinuațiuni și dăm putința ca la lumina adevărului să se facă critică constructivă și să poată îndruma pe calea cea dreaptă

acțiunea de guvern și critica opiniei publice. [----**CENZURAT** ----]

b) Gral Paul Angelescu / 14 dec.'34

▫ Răspuns

[LD : dar oare ... scandalul acesta nu este și o furtună -pretext ?!

Pentru că , în definitiv , Antonescu fusese numit **sub-șef** , postul de **șef** fiind vacant !]

La **12 decembrie 1933** , g-ral de divizie **Lăzărescu** fiind numit comandant la Corp I armată , în locul lui , la MStM , a fost adus ca sub-șef , gral de brigadă de la divizia a III -a , Ion Antonescu care și-a păstrat și comanda diviziei . [-----]

Începând din **1918** , funcția de **șef MStM** a fost ocupată , succesiv , de generali : Cristescu , Lupescu , Samsonovici , Lăzărescu - generali de corp de armată , de divizii , inspectorii generali ș.a.

În Legea de organizare și funcționare a ministerului Apărării , din 1932 , la care au colaborat toți generalii din Consiliul superior al armatei , la art. 11 , se prevede gradul de g-ral corp de armată pentru funcția respectivă . Pentru această a **trebuit să numesc , în locul vacant , un titular** , cu avizul inspectorilor generali din Consiliul superior .

Generalul Antonescu reântorcându-se la divizia a III-a , în locul său , ca sub-șef , a fost numit g-ral de divizie Florescu Gheorghe .

c) Al.Popescu -Necșești /

▫ Replica

[LD : transpare adevăratul scop : libertatea presei , răspunderea lui Tătărăscu pentru prelungirea stării de asediu și a cenzurii , conflictul dintre Dinu Brătianu (și grup în jurul său) și Gh.Tătărăscu (și guvernul din spatele său) , pe această temă . De fapt , Tătărăscu a ignorat parlamentul și , de la începutul sesiunii , nu-l onorase cu prezența decât la debutul sesiunii .]

Comunicarea lui depășea capul și atribuțiile ministrului Apărării . El nu s-a referit la regulamentele militare și nici nu a vrut să pună în discuție prerogativele pe care le are șeful oștirii ...

El a vrut doar să trezească interesul adunării privind principiile și viața instituțiilor regimului democrat . El a prevenit pe prim-ministru privind conținutul întrebării , dar ...

Tătărăscu a găsit de cuviință că nu este cazul să fie prezent la o asemenea dezbatere !

" Firește , nu pot să bănuiesc că asemenea preocupări pot fi străine de acela care , în calitate de președinte al Consiliului , într-un regim constituțional , trebuie să aibă un imens dor de tot ceea ce constituie viața însăși și **principiile pe care se bazează organizațiunea noastră politică** .

Lipsa de răspuns a d-lui președinte de Consiliu , mă face să cred că **d-sa își rezervă răspunsul pentru altă dată** ; iar la cazul că un asemenea răspuns nu poate fi dat , îmi rezerv atunci dreptul că ceea ce s-a dezvoltat sub formă de întrebare , conform Regulamentului Adunării , să fie transpus într-o interpelare cu același conținut și cu dezvoltările pe care le comportă o asemenea chestiune . "

d.) **Virgil Madgearu** / 14 dec.'34

f.) George Brătianu / 14 dec.'34

▣ Declarație

Are de făcut următoarea declarație : **faptul în sine este foarte grav.**

Nu se face fără motiv o schimbare atât de bruscă în conducerea MSt.M.

Ceea ce îndreptățește toate bănuielele este împiedicarea sistematică a oricărui comentariu și oricărei discuțiuni în presă și Parlament.

Mai există Constituție mai există Parlament ? De nu, spuneți-ne limpede să se știe.

Ce dedesubturi are desărciarea unui general dintr-o misiune așa de importantă , pentru ca ziarele să fie înăbușite și partidele împiedicate să ia cuvântul ?

Tara vrea să fie lămurită. Dar ea vrea să știe o dată, precis și limpede , pentru ce se mențin măsurile excepționale ?

Cenzura și starea de asediu le-ați introdus și în incinta Camerei ?

Pe cine acoperă cenzura ? Cui servește ea ?

La această întrebare **trebuie să răspundeți cât mai e timp,**

până ce țara nu va veni să vă constrângă și la răspuns și la răspunderi "
-----

g) Victor Iamandi (ministru de stat)

▣ Răspuns .

Ministrul Apărării, a dat răspunsurile cuvenite.

" **Dacă v-ați fi mărginit** numai la acest caracter al chestiunii, desigur **dezbaterea s-ar fi putut încheia fără ca să ne dăm cu toții în spectacol** , pe una din problemele cele mai importante în ce privește apărarea națională a țării.

Dvs, însă, **deși ați declarat** că din capul locului **că nu considerați de ordin politic** vă aduc la această tribună și **nu considerați de ordin particular** v-au îndemnat să **aduceți astăzi în fața Camerei o chestiune**, care **până astăzi**

n-a fost adusă nici o dată în dezbaterile parlamentului ... [**LD : de ce !?**]

-**C.Argetoianu** : Nici o dată **n-am trăit vremuri ca acestea !**

-**Iamandi** : **deși ați făcut aceste declarații**, cu toate acestea dvs ați transformat o chestiune care era până acum deasupra noastră, a tuturor, în afară de orice preocupare politică, **ați transformat-o într-o chestiune de la partid la partid.**

Ați făcut un rău serviciu armatei și țării [----]

De sigur, **dacă dvs ați fi conduși** de considerațiuni obiective , **n-ați căuta** , într-un moment atât de greu ca acesta prin care trecem astăzi, **să deschideți una din chestiunile asupra cărora parlamentul n-are a se pronunța** [**LD : de ce !?**]

DI Madgearu a evocat **incidentele dintre noi și gral Samsonovici**, trăgând de aici un argument că noi am fi părăsit testamentul lui Duca !

revendicăm prin asta absența oricărui resentiment împotriva unui militar distins .

" **În ce privește felul cum guvernăm noi și hotărârile pe care le luăm, nu avem de dat socoteala decât țării [**LD : cum !?**] și Coroanei cu care suntem identificați până la capăt ."**
-----

h) Dinu Brătianu

▣ PNL și Armata

▣ Antonescu - Samsonovici.

[**LD : pe un ton moderat,diplomatic** aș zice, Brătianu nu spune nimic despre cenzură , vorbește elogios despre Antonescu , dar ... declară încrederea ce trebuie avută în premierul Tătărescu privind treburile militare . În fond, Brătianu , contribuie la ceea ce se numea "sprijinul"

de colegul meu din fruntea departamentului Apărării Naționale.

" S-a adus în dezbatere o schimbare în înaltul comandament al oștirii noastre.

Dezbaterea o găsește profund deplorabilă și dăunătoare

intereselor permanente ale țării și ale armatei.

" Dacă s-ar fi discutat numai legalitatea sau ilegalitatea acestei schimbări, desigur că dezbaterea ar fi fost necesară și utilă.

Este datoria parlamentului să controleze și să vegheze asupra legalității sau ilegalității tuturor actelor puterilor executive.

Dar discuțiunea - din informațiile căpătate - a depășit aceste margini.

S-a discutat și încă continuă să se discute valoarea ofițerului înlocuit și valoarea ofițerului înlocuitor . Din acest p.d.v., **socotesc dezbaterea dăunătoare .**

Sunt aici ca să amintesc întregii Cameri că schimbările în comandamentele superioare ale armatei noastre nu sunt de atribuția autorității politice .

ci sunt exclusiv de atribuțiunea și competența autorităților și forurilor militare , cari direajează armata noastră

[LD : atenție la acest unic cuvânt al lui Maniu , care concentrează , poate , vocația lui militară , culmea atinsă de el în primul război - ordinea în Viena ! - nedorința lui de se despărți de acest trecut , pe care l-ar fi vrut prelungit în viața României Mari .

Adăugat la celelate principii la care ținea , se întrevede "ceva" din spiritul acestui om taciturn]

-Iuliu Maniu : Inexact !

-Tătărescu : " Ar fi cea mai mare eroare , ca autoritățile politice să recomande și să numească comandanți de corpuri de armată , inspectorii de armată și să avizeze la schimbările marilor comandamente ale oștirii .

-dr.Lupu : Sunteți în contradicție cu dl Brătianu , care spune că la numirea dlui Antonescu a fost consultat guvernul.

-Tătărescu : Ar fi aceeași eroare a discuta , mai ales în această vreme , valoarea ofițerilor noștri . A face biografii pătimașe , a vorbi de rancunele politice ale ofițerilor noștri , a face fișe din trecutul lor , a comenta interesat atitudinile pe care fiecare din acești mari comandanți au putut să le aibă în viața lor , nu este nici în interesul armatei , nu este nici în interesul țării .

Nu în aceste bănci se dau note calificative ofițerilor superiori ai țării noastre .

Nu în aceste bănci se dau galoane . Vai de armata ai căror șefi ar fi investiți cu galoane și cu note calificative de Parlament, și vai de țara care ar avea această armată !

În dezbaterea aceasta refuz să intru .Ceea ce vă rog este să aveți încredere .[-----]

Aș face un apel dreptei ca și stângii , să curme această desbatere .

Nu este în interesul țării a atraage pe ofițerii superiori în orbita patimilor și combinațiunilor politice ! Altele ar trebui să fie astăzi preocupările d-voastră.

Gh.Tătărescu / 15 dec.'34

▫ Guvernul rămâne !

[LD : Tătărescu ignoră chestiunea cenzurii ; ignoră dar stăpânește majoritățile ; ignoră semnalele de la partid . Pare a fi foarte sigur pe continuarea guvernării, adică pe încrederea regelui.

Acesta este , în fond , rezultatul primului an de guvernare tătarăsciană .]

" Și acum dacă s-a găsit cineva în această Cameră să creadă că

discutând chestia schimbării care a avut loc în comandamentele superioare ale oștirii , creiază o situație grea guvernului nostru , îmi pare rău că trebuie să-i fac o surpriză ,

declarând că se înșală. Am aici de îndeplinit o mare misiune .

Guvernul prezidat de mine și Parlamentul a cărui expresiune suntem, nu vom părăsi locul nostru de răspundere până ce nu vom fi îndeplinit ultimul punct al programului de guvernare ."

j.) Popescu- Necșești

▫ Replică lui Tătărescu

[LD : Poescu -Necșești are perfectă dreptate. **Tătărescu ignoră chestiunea cenzurii, ignoră , în fond, atribuțiile Parlamentului, dar pare a fi foarte sigur pe continuarea guvernării, adică pe încrederea regelui.]**

Am luat act de răspunsul pe care d- președinte al Consiliului a înțeles să-l dea întrebării mele în două puncte.

Dsa , **ignorând prima parte a întrebării mele** , care s-a referit la **regimul cenzurii** , și așa cum este instituită și așa cum este practică , **ignorând cu totul** această parte a comunicării mele a cărei importanță eu v-am invederat-o din punctul de vedere al **desfășurării unei vieți publice și parlamentare normale** , **s-a oprit numai** la ceea ce eu , cu strictă prudență , m-am ferit să aduc în discuție și anume **armata și comandamentele superioare** .

Atunci când d.**președinte al Consiliului** , **ignorând partea utilă , esențială și constructivă** , în spiritul unei **adevărate vieți parlamentare** , înțelege să obțină de la dvs aplauze pentru lucruri cari sunt străine de această preocupare , **înseamnă că d-sa nu împărtășește aceste puncte de vedere** , astfel că **eu transform în interpelare comunicarea mea.** "

k) I. Mihalache / 14 dec.'34

▫ Încredere în generali

▫ Îngrijorare pentru armată

" De sigur , **nu putem decât regreta** cu toții că **nu încheiem această discuție** asupra unei probleme atât de importante , lăsând impresia , spre liniștea țării , **că cel puțin pe chestiunea apărării naționale , parlamentul este într-un deplin acord.**

Este regretabil că dl prim-ministru a trebuit **să recurgă la formule** cu care să lase **falșa impresie** că cel puțin **majoritățile au găsit linia de acord** între ele. Nu este vorba - și țin **să se stabilească în mod categoric** - că **noi, partidul național-țărănesc , această fracțiune parlamentară , am încerca să dăm certificate de capacitate sau incapacitate ofițerilor generali.**

Ținem să declarăm în mod precis și categoric , că , pe cât ne este nouă cunoscut , ne exprimăm **întreaga noastră încredere și stimă reputațiilor pe care și le-au stabilit** și fostul șef de stat major , **tânărul și distinsul general Antonescu** , care pleacă , **și actualul șef de stat major și general de corp de armată Samsonovici**

care a revenit în acest înalt post.Dl g-ral Samsonovici, care vine în fruntea MStM ne-a făcut onoarea să primească a fi ministru al Apărării Naționale în cabinetul nostru. Am putut , prin urmare , să constatăm însușirile sale.

"**Dar de altceva este vorba**, dle prim ministru, și regretăm că, **dacă pe noi nu voii să ne înțelegeți , nu ați voit să înțelegeți nici pe șeful partidului dvs.** Dl Dinu Brătianu a arătat parte din motivele de ordin sufletesc de la care pleacă îngrijorările tuturor.

-**Tătărescu** : **Cu dânsul mă înțeleg eu întotdeauna** , cu dvs mai rar ...

-**Mihalache** : **Ar fi fost bine** , și pentru liniștea noastră , și pentru liniștea dvs , dar mai ales pentru liniștea țării , **să vă fi înțeles , înainte de a veni aici.**

Și ar fi fost în interesul țării ca **șeful PNL , d.Dinu Brătianu,**

în loc să vină aici , la această tribună , și **să vă facă recomandățiuni părintești și familiare [...]** să fi venit aici **să vă felicite pentru alegerea pe care ați făcut-o.**

Dar d.Dinu Brătianu s-a urcat la această tribună spre a arăta că **Parlamentul este în drept** și că d-sa **se simte dator să arate neliniștea** care frământă țara , când este vorba de acte așa de importante ce privesc soarta armatei noastre .

Prea a fost dureroasă experiența pe care a făcut-o această țară cu **lipsa de armament.**

Prea fost dureroasă experiența pe care a făcut-o țara în **halul detestabil în care a fost trimisă armata în război , în halul detestabil în care a fost întreținută armata în război,**

ca să nu simtă o obsesie permanentă asupra ei problemele care privesc comandamentul și armamentul."

Mihalache / 15 dec.'34

▣ Cenzura

" **Provocarea dvs a învederat că** atunci când s-a vorbit în opinia publică despre cauzele care ar fi determinat schimbarea la comandament, **îngrijorarea a fost așa de mare , încât dvs înșivă ați socotit util să aplicați cenzura ,** chiar **împotriva unui important director de gazetă , și fost ministru ,** care semna cu numele lui propriu, și care , după cum remarcă prietenul meu dr Lupu, nu este considerat printre oamenii răzvrătitori din țara asta .

Mai mult, ați socotit că **această îngrijorare este așa de întinsă , încât să exercitați în mod indirect o cenzură parlamentară ,** chiar **împotriva propriilor dvs majorități,** și chiar și atunci când știați că **șeful partidului dvs** vine să adauge cuvântul său.

Mihalache / 15 dec.'34

▣ Răspunderile

[LD : mi se pare stupefiant ca acest lucru să-l ridice Mihalache, PNȚ !

Ei cu acea afacere Skoda, în care răspunderile au fost pasate de la unul la altul !]

" În aceste condiții, **regret dle prim-ministru** că ședința aceasta

nu a avut darul să lămurească țara asupra cauzelor care au determinat schimbările de la MStM , și regret că, în acest scop, **s-a recurs la citirea unor articole din legile militare [---]**

" **Țin iarăși să subliniez un punct de vedere , pe care l-ați exprimat și formulat aici, în mod cu totul greșit ,** și care **poate să fie plin de consecințe neplăcute .**

Trebuie să stabilim o dată că puterea executivă este singura responsabilă de toate actele ce privesc comandamentele și armamentul țării .

Numai în acest chip vom putea urmări , preciza și trage la răspundere **pe cei vinovați de lipsa de înarmare a țării .**

Altfel veți încuraja totdeauna fuga de răspundere și cleветirile cărora trebuie să li se pună capăt în țara aceasta .

Iar acest lucru nu se poate fără **precizarea răspunderilor asupra unor oameni , cari pot fi trași la răspundere "**

I.) dr.Lupu

▣ Replică lui Tătărașcu

▣ Armata .

[LD : totdeauna Lupu cu a sa sămânță de scandal ! Mi-l amintesc la declanșarea scandalului Skoda . Iată-l acum , alături de cei pe care-i atăcase, îndreptându-și ironiile, sarcasmul și focul contra PNL]

Regret că prin intervenția noastră , **am sustras pe dl prim ministru** de la ocupația grea și importantă căreia i s-a dedicat în ultimele zile , credeam că și în ultimele luni, pentru înarmarea țării.

Dar , nu este mai puțin **important** decât aprovizionarea țării cu cele mai bune arme , **numirea persoanelor** care în timp de război **vor mânui acele arme.**

Poți d-ta să aduni munți de muniții , dacă nu ai conducerea, ai mântuit-o și cu țara și cu războiul.

Dvs ați răspuns cu toleranța dvs obișnuită . Foarte frumos : **numai că ați alunecat alături de chestie .** Nu a fost vorba aici de faptul că Parlamentul vrea să se ocupe de acum înainte de numirile de comandanți în armată, nici să discute calitățile și defectele cutăruia și cutăruia.

" **Aici a fost un caz precis și special : un general** dintre cei mai capabili ai țării

a fost numit subșef de MStM, după ce au **fost consultați toți factorii guvernului dvs,**

inclusiv actualul **șef al partidului, Dinu Brătianu**. [---- LD : repetă iat toată povestea ...]
[-----]

- **Lupu** : Dle Tătărăscu , eu te cunosc pe d-ta de mult, avem amândoi o oarecare prietenie peste partide ...

- **Tătărăscu** : Am regretat totdeauna că nu suntem în permanență alături ...

- **Lupu** : Nu este vina mea, este vina dvs, că m-ați bătut la alegeri ...

Dvs sunteți un om tânăr, ați intrat în viața politică urcând treptele , nu una două, ci câte zece...

- **Tătărăscu** : Probabil așa a fost destinul...

- **Lupu** : Să știi o treabă : **nu este greu să ajungi, este greu să te menții ...**

Acest loc de mare onoare ocupat de ilustrațiile mari ale țării , cei doi Brătieni, Kogăniceanu și alții , **dvs ați luat o grea răspundere .**

[-----]

dr.Lupu / 14 dec.'34

▣ **Cenzura .**

" **Și nu se poate intitula partid liberal acela care astăzi , după un an de la marele eveniment, continuă încă să guverneze cu cenzură. Cenzura l-a gătit pe Ion Brătianu bătrânul și a gătit toată mișcarea liberală la începuturile ei.**

Nu are dreptul partidul liberal , prin reprezentanții lui, șeful cel bătrân și șeful cel tânăr , să continue cu asemenea metode care pot duce țara la dezastru , ruină și faliment.

Adunați-vă toți în Consiliu de miniștri, examinați și constatați că

azi în țară nu este nici un motiv de liniște, dar absolut nici unul,

și **luați foarfeca cenzurii din mâna unui general**, oricât de capabil ar fi în timp de război,

dar **absolut incapabil în administrarea publică a libertății presei.**

[-----] **Cu cenzura , vă las să reflectați.**

Dacă nu, voi reflecta eu de la această tribună ,

am să vă toc la cap în serie , până ne veți scăpa de ea . "

Dezbatere: Antonescu / cenzura / din 15 dec.'34

Vezi fișierul următor .